

Godin Akam Inigha Izir Gumazim Samuel, An Akinafarir Namba 2 O 2 Samuel Akar faragha zuim

Akinafarir kamın eghaghaniba, da Samuelın Akinafarir Namba 1ın eghaghanımın gın, otivizir bizibagh eghari. Akinafarir kamning faragha akinafarir vamıran ike. Samuelın Akinafarir Namba 2, a gumazir vamıra geghari, kar Atrivim Devit. Kamaghın, me gın an ogharazi, a ua baghavıra iti. Akinafarir kam, a Devit atrivimın itir dughiamın bizibagh eghari.

God Atrivim Devit ko iti. Devit a gumazir gavgavim, a God gifongeghavıra ikia, egha uaghan Israelian gumazamizibagh ifonge. A nighnızir bar gavgavim Godın iti, ezi Israelia bar a gifonge. Dughiar mabar, Devit uan inivafızir agorogemın gın ghua, arazir kurar avırir maba uaghan dagh ami. Ezi gın Godın akam inigha izir gumazim Natan, Devitın arazir kurabar an akazi, a uan arazir kurabar gun mikemegha navim gıra.

Israelian damazimın, Devit bar ziar ekiam iti. Devitın dughiamın gın, osımtıziba Israelia bativima, me uam Atrivim Devit gınıghnisi. Egha me kamaghın pamtemın nıghnisi, me Devitın mın garir atrivir gavgavitam ikiti deragham. Devitın nighnızir gavgavim ko navim girazir arazim bangın, a Israelian tongın bar ziar ekiam ini.

Devit Israelian atrivimın oto

(Sapta 1--9)

Devit Solın ovevemın akam baraki

¹ Dughiar kamın, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Amalekia ko misogha itima, Atrivim Sol danganir igharazimın Filistiaba ko misoghava areme. Devit midorozimın Amalekia abınigha gıvagha, me uamategha Siklakın nguibar ekiamın izegha aruer pumuningın iti. Dughiar kamın Atrivim Sol aremegha gıfa, ezi Devit tong fozir puvati.

² Ezi namba 3ın aruemin, gumazir igiar mam iza Siklakın oto. A iza uan osımtızim akakaghasa uan korotiam abigha beghneaziba uan dapanim gaghui. A Devit bagha ghugha uan tevimning apırigha guam nguazimın mituagha, ziar ekiam Devit ganıdı. Gumazir kam Sol iti naghın ikegha ize.

³ Ezi Devit an azara, “Nı managhıra ikegha izi?”

Ezi gumazir igiam ghaze, “Apaniba Israelia gasıghasızima, kı en midorozir gumaziba iti naghın, me ategha ara nı bagha izi.”

⁴ Ezi Devit an azara, “Ga uaning, nı midorozimın otivizir bizibar gun na geghan.”

Ezi gumazir igiam a mıgıa ghaze, “Israelian midorozir gumaziba midorozimın arezi, Filistiaba men gumazir avırım mısoagharıghızı me ariaghire, ezi Atrivim Sol uan otarım Jonatan ko, aning uaghan areme.”

⁵ Ezi Devit an azara, “Nı manmaghın Sol ko Jonatanın ovevem gıfo?”

⁶ Ezi gumazir igiar kam ghaze, “Ki, Gilboan mihsiamin pin tughav ikia garima, Sol uan afuzim nguazim gasaragha gavgavim uabi ganiga tughav iti. Ki garima, apaniba Solin boroghin zui, kar karisba ko hoziabagh apiaghira misozir midorozir gumaziba.

⁷ Ezi Sol raghirigha nan gara nan dia. Ezi ki kamaghin a ikaragha ghaze, ‘Gumazir ekiam, ki kagh iti.’

⁸ A kamaghin nan azara, ‘Ni nguibar manamin gumazim?’ Ezi ki ghaze, ‘Ki Amalekian mav.’

⁹ Ezi a kamaghin na migei, ‘Ni na bagh zuamira iziva bar na misueghti ki aremeke. Nan apaniba bar puvira na misoghezima, nan damaziba nan sirima, ki kiran oveghangin ovengam.’

¹⁰ Kamaghin amizima, ki an akam baregha an boroghin ghua a misoghezi an areme. Ki kamaghin fo, a bar gifa, a nguazim girigh bar aremegham. An aremegha givazi, ki an atrivibar dapanir asuam ko daveriam inigha, ni bagha izi. Nan gumazir ekiam, aningra kara.”

¹¹ Devit akar kam baregha bar osemegha uan korotiam abiki. Ezi an midorozir gumaziba uaghan kamaghiram ami.

¹² Me fo, Sol ko Jonatan ko Ikiavira Itir Godin midorozir gumaziba ko Israelian gumazamizir igharaziba sara, me bar moghira midorozir sababar ariaghire. Kamaghin amizi, me bar men apangkuvigha osemegha azia, dagheba tagha ikia ghua guaratizimin tu.

¹³ Egha Devit gumazir igiar kam kamaghin an azara, “Ni nguibar manamin gumazim?”

Ezi a ghaze, “Ki Amalekian mav, nan afeziam fomira Amalekian nguazim ategha iza Israelin kantrin nguazim gaper.”

¹⁴ Ezi Devit uam an azara, “Manmaghin ami? Ni atrivimin misogha tong atiatir puvati? Kar atrivir Ikiavira Itir God misevezim.”

¹⁵ Egha Devit uan midorozir gumazir mamın diazi, a izima a kamaghin a migei, “Ni gumazir kam misueghti an aremegh.” Ezi Devitin midorozir gumazim, midorozir sabamin gumazir kam okezi an areme.

¹⁶ Ezi Devit, Amalekian gumazir kuar kamın gara ghaze, “Ni amizir osimtızim bangin ni areme. Ni uabi uabin gun migia ghaze, Ki Ikiavira Itir God misevezir atrivim misoghezi, an areme.”

Devit aziava Sol ko Jonatan bagha aghuimazir onger akam bange

¹⁷ Egha Devit bar osemegha, Sol uan otarim Jonatan ko aning ginighnigha aghuimazir ighiam bange.

¹⁸ Devit akar gavgavim Judan gumazamizibagh aniga ghaze, me ighiar kam bangam. Ighiar kamın ziam, Barir Pimın Ighiam. Egha me a isa Jasarın Akınafarimın an osiri. Devit kamaghin ighiar kam bati:*

---

* **1:18:** Fofozir gumaziba ghaze, Jasarın Akınafarir kam, a Israelian akınafarir ghurir mam. Egha datirighin akınafarir kam bar ovenge, ezi e fozir puvati akar manaba an ike. Josua God ko migeima an aruem gamizi an overiamın tughav itir dughiamın eghaghanim, a uaghan akınafarir kamın iti. Ni Josua 10:12-13in gan.

19 “Gumazir en faragha zuiba,
 me Israelia en gumaziba,
 me mighsiabagh isin ariaghire.

En midorozir gumazir gavgaviba
 ariaghiregha gifa.

20 Ia Getin nguibar ekiam ko Askelonin nguibar
 ekiamin tuavibar
 bizir kamin gun mikiman marki.

Filistian amiziba oregh
 bar akuegham.

Eghti God gifozir puvatizibar guiviba,
 me navir amirizim inigh bar akuegham.

21 “En midorozir gumazir gavgaviba
 Gilboan mighsiabar ariaghire.

Ezi midorozir oraba
 pura mighsiar kabagh irav iti.

Ezi Solin oram uaghan pura iti,
 ezi me borem uam a gazuir puvati.

Kamaghin amizi, ki kamaghsua, amozim ko
 dimagarimin ghuariam mighsiar kam uam
 a giran marki.

Eghti dagher aghuiba ua nguazir kamin
 aghungan kogham.

22 “Jonatanin barir pim a paza zuir puvati.
 Ezi Solin midorozir sabam pura itir puvati.

A midorozir gumazir gavgavibav soghezi me
 ariaghire,
 ezi apanibar ghuziba ko oviba bar a noke.

23 Gumamaziba bar Sol ko Jonatan gifonge.
 Aning gumazir bar aghuimning.

Aning zurara roroamningin min uaningin
 poroghav ikia,
 kamaghira ikia ghuava areme.
 Aning pamtemin uan apanibar agintisi,
 egha aning kuarazir isaba asizibar agintizir
 ivemarir arazim gafira.
 Egha aning gavgavir ekiam ikia
 laionin gavgavim gafira.

24 “Ia, Israelian amiziba, ia Sol bagh azirakabar
 amuva an aghuimazimin iki.
 A korotiar aghevir aghuiba isa ia ganingizi ia
 uari asingi.
 Dar iveziba bar pin iti.
 A golin adiarir aghuir guar aviriba isa ia
 ganingi.

25 “Midorozir gumazir gavgaviba midorozimin
 ariaghire.
 Ezi Jonatan uaghan areme,
 ezi an kuam mighsiamin pin iti.

26 O Jonatan, nan roroam!
 Ki bar nin apangkuvigha oseme.
 Ki bar ni gifonge,
 ezi ni uaghan bar na gifonge.
 Ni na gifongezir arazim, a bar gavgavigha, bar
 ekefe,
 egha amiziba bar na gifongezir arazim, a bar
 men ifongiam gafira.

27 Midorozir gumazir gavgaviba midorozimin
 ariaghiregha gifa,
 ezi midorozim gamir biziba da bar ikuvigha
 gifa.”

2

Devit Judabar atrivimîn oto

¹ Sol ko Jonatanin ovevemîn gîn, Devit kamaghîn Ikiavîra Itir Godin azai, “Ki ti mangîva Judan nguibar ekiatam dapiam, o puvatîgham?”

Ezi Ikiavîra Itir God ghaze, “Ni mangî.”

Ezi Devit ua kamaghîn an azara, “Ki mangî nguibar ekiar manam dapiam?”

Ezi Ikiavîra Itir God ghaze, “Ni mangîva Hebronin nguibar ekiamîn daperagh.”

² Kamaghîn, Devit uan amuimning ko ghua Hebronin nguibar ekiamîn apera. An amuir mam, a Jesrîlin nguibar ekiamîn amizim, an ziam Ahi-noam. An amuir igharazim, a Karmelîn nguibar ekiamîn amizim, an ziam Abigel. A fomîra Nabalîn amuim, Nabal aremezîma Devit a inigha an iti.

³ Devit uan gumaziba ko, an gumazibar adarasi, me bar ghua Hebron ko Hebronin boroghîn itir nguibar ekiabagh apia.

⁴ Ezi Judan adarazir gumaziba iza Hebronin otivigha, uari bagh atrivimîn ikiasa Devit amisevegha, olivin boreman dapanim ginge.

Devit atrivimîn otogha gîvaghakamaghîn oraki, Jabesin nguibar ekiamîn itir gumazamizir maba Solin kuam afa. Jabes, a Gileatin nguazimîn aven itir nguibam.

⁵ Kamaghîn amizî, a gumazir maba amangizî, me ghua Jabesia miġia ghaze, “Ia apangkuvim ikia arazir aghuimîn Sol gamigha an kuam afa,

a ian atrivim. Kamaghin, Ikiavira Itir God ian apangkuvigh deraghvira ia damu.

⁶ Ikiavira Itir God datirighin guizin apangkuvir arazimin ian akakaghiva, zurara deraghvira ia damu. Eghti ki uaghan ian arazir aghuir ia Sol gamizim ikarvagh deraghvira ia damuam.

⁷ Guizbangira, ian Atrivim Sol areme, ezi Judan adarazi uari bagh atrivimin ikiasa na misefe. Kamaghin amizi, ia tuivigh gavgavigh bizitamin atiatingan marki.”

Israelia uari bagh atrivimin ikiasa Isboset amisefe

⁸ Filistiaba Sol misoghezi an aremezir dughiamin, Nerin otarim Apner, ghua Solin otarim Isboset* inigha ghua, Jordanin Fanem abigha ghua Mahanaimin nguibar ekiamin oto. Apner Solin midorozir gumazibar faragha zuir gumazir dapanim.

⁹ Me Mahanaimin ikiava, Apner Isboset gamizi, a nguazir kabar atrivimin oto: Gileat, Aser, Jesril, Efraim ko Benjamin, egh a uaghan Israelian nguibaba, bar dar atrivimin oto.

¹⁰ Solin otarim Isboset 40plan azeniba itima, me Israelian atrivimin ikiasa anemisefe. Ezi an azenir pumuningra atrivir ingangarim gami. Ezi Judaba me Devitin gin zui,

---

* **2:8:** Gumazir kamin ziam Isboset, a guizbangira, Isbal o Esbal. (Ni 1 Eghaghaniba 8:33in gan.) Ezi Hibrun akam ziam Isbal an akar kamin mirara ghu, “Balin gumazim.” Bal an asemin ziam, egha gumaziba ua ziar kam Bal osiran aghua, egha me a giragha kamaghin osiri, “Boset,” an akar kamin mirara ghu, “aghumsizir bizim.”

11 ezi a Hebronin ikia azenir 7pla ko akuamin, men atrivir ingangarim gami.

Israelia Judan adarazi ko misosi

12 Ezi Nerin otarim Apner ko Solin otarim Isboset, uan ingangarir gumaziba ko, me bar moghira Mahanaimin nguibar ekiam ategha ghua, Gibeonin nguibar ekiamin oto.

13 Ezi Seruian otarim Joap, ko Devitin ingangarir gumaziba, me bar moghira iza Gibeonin dipar akaremin boroghin me bato. Isbosetin adarazi dipar akaremin vongin apiaghav itima, Devitin adarazi vongin apiaghav ti.

14 Ezi Apner kamaghin Joapin azara, “E midorozir gumazir igiar aghui taba inighti, me en damazibar ikarang uariv sogham.”

Ezi Joap ghaze, “A dera, me mamaghira damuam.”

15 Ezi Benjaminin ikizimin gumazir 12pla, me Isbosetin midorozir gumaziba, me iza Devitin 12plan midorozir gumaziba ko uariv sosi. Ezi Devitin midorozir gumaziba vaghvaghera, Isbosetin midorozir gumaziba vaghvaghera me ko me uariv sosi.

16 Me vaghvaghera midorozimin uari abinasava amua, egha me vaghvaghera uan apanibar dapanibar suigha, midorozir sababar uan apanibar navibagh inifi. Egha 24plan gumazir kaba bar moghira iregha ariaghire. Kamaghin amizi, gumazamiziba danganir kam dibora ghaze, “Midorozir Sababar Danganim.”

17 Ezi dughiar kamın, midorozir bar ekiam ikizir kamningin tongin oto. Ezi Devitin midorozir

gumaziba me Apner ko, Israelian adarazi midorozimin me gafiragha me abini.

¹⁸ Seruian otarir 3plan ziabar kara: Joap, Abisai ko Asahel, me uaghan midorozir kamın iti. Asahel, an asızir atiabar mın bar pamtemın ivemari.

¹⁹ Ezi Israelia tintinibar arima, Asahel dikavigha Apner bagha ivegha biaghatigha ghua an agira.

²⁰ Ezi Apner ikigha girakirangın garima, Asahel an agıntizima, Apner kamaghın an azai, “Asahel kar nırara?”

Ezi Asahel ghaze, “Are, kirara.”

²¹ Egha Apner ghaze, “Ni nan agıntighan marki. Ni agharir guvim o kiriamın mangi. Egh ni midorozir gumazir igiar igharazitamin agiragh an suiragh, egh an biziba inigh.” Ezi puvati. Asahel tong Apnerin akam barazi puvatigha, an agıntighavira iti.

²² Ezi Apner uam a migei, “Ni na atakigh. Ki ni misueghti ni aremeghasa, ni ti ifonge? Ki ni misueghti ni aremeghti, ki nin avebam Joapın damazimin bar aghumsigham.”

²³ Ezi puvati, Asahel tong a barazir puvati. Kamagh amizi, Apner girakirangın moghın afuzir konimin Asahelin navim birazima, afuzim anemikiragha vongın an akirir agharimin oto. Ezi Asahel irighava areme. Ezi midorozir gumazir igharaziba iza garima, Asahelin kuam irighav iti, ezi me danganir kamın tuivighav ikia pura gari.

²⁴ Ezi Joap ko Abisai, aning Apnerin agiragha ghua, aruem uaghirima aning Gian nguibamin boroghın Aman mighsiamın oto, kar Gibeonın gumamaziba puvatizir danganim zuir tuavim.

²⁵ Aning garima, Benjaminin gumaziba Apner ko miḡhsiar dozir mamın uari akuvagha, pura midorozim bagha uari arıgha iti.

²⁶ Ezi Apner aningın apıgha, Joapın diagha ghaze, “Manmaghın ami? Midorozir kam gıvaghan kogham? Ni ti kamaghın fozir puvatı, arazir kam osımtızir bar ekiam e danıngam? E ikızir vamıra. Ni dazoghın uan gumazıbav kemeghti, me uam en agıntıghan kogham?”

²⁷ Joap kamaghın oregha a ikara, “Ikiavıra Itir Godın ziamın ki guızbangıra ni mıgei, ni ti akar kamın na mıkemezir puvatızı, nan gumazıba ian agıntıgha ghua gurun mızaraghan otoghan koghai.”

²⁸ Joap akar kam mıkemegha gıvagha, sıgham gıvia Israelian agıntıghan uan midorozir gumazıbar anogoroke. Ezi me ua Israelian agıntıghızir puvatıgha midorozim agıfa.

²⁹ Ezi Apner uan adarazi ko me danganir kam ategha Jordanın danganir zarımın uaghiri. Egha me dimagarımın danganir zarir kamın ghua Jordanın Fanem abıgha vongın ghua, amımzaraghan aruer arızımın Mahanaimın oto.

³⁰ Apner uan midorozir gumazıba ko ghuegha gıvazıma, Joap uan midorozir gumazıba akuvagha me medi. A me mengeggha kamaghın fo, 19plan midorozir gumazıba ariaghıre. Ezi Asahel uaghan areme.

³¹ Dughıar kamın, Devıtın adarazi Benjaminın 360plan gumazıbav soghezi me ariaghıre, kar Apnerın adarasi.

³² Ezi Joap uan gumazıba ko, me Asahelın kuam inıgha ghua Betlehemın nguıbamın, an

afeziam afazir danganimın anefa. Me anefagha dımagarimın uamategha ghua Hebronın otivima, aminim bar tira.

3

¹ Dughiar kamın gın, mıdorozim dughiar bar ruarimın Devit ko Solın adarazir tongın iti. Devitın adarazi bar gavgavigha ghuavanaga Solın adarazigh amima, me bar amıragha uaghiri.

Devit 6plan otariba iti

² Devit Hebron aperagha 6plan otarir kaba ini. Men ziabar kara: Amnon, an otarir ivariam, an amebam Ahinoam, a Jesrılın nguibar ekiamın amızim.

³ Amnonın gırara irim, Kileap, an amebam Abigel, a Karmelian amızim. Abigel faragha Nabalın ike, ezi Nabal aremezi, Devit a inıgha an iti. Ezi otarir mıkezim, Apsalom, an amebam Maka, Maka kantri Gesurın Atrivim Talmain guivim.

⁴ Namba 4ın otarim, Adoniya, an amebam Hagıt. Otarir namba 5ın ziam, Sefatia, an amebam Abital.

⁵ Ezi otarir namba 6, Itream, an amebam Ekla, a Devitın amuım. Devit Hebronın ikiava otarir kaba ini.

Apner Devit ko mıgei

⁶ Solın adarazi ko Devitın adarazir mıdorozir gumaziba uariv sogha ghuavıra itima, Apner a Solın adarazir gumazir ekiamın otivasava ami.

⁷ Ezi dughiar mamın, Isboset kamaghın akar mam Apner gasa ghaze, “Nı nan afeziam Solın amuir dozim koma akui. Amızir kamın ziam

Rispa, a Aian guivim. Ni tizim bagha kamaghin ami?”

⁸ Apner akar kam baregha atara bar osemegha ghaze, “Ni ghaze, ki ti nin afiar gumazim? Egha ni ghaze, ki ti Judabar akurvasi? Puvati. Ni nighnigh. Dughiar nin afeziam Sol atrivimin ikia iza datirighin, ki a ko an aveghbuaba ko an namakabar gin zui. Egha ki uaghan ni ataghizi, Devit ni inigha ni gasighasighizir puvati. Ezi ni datirighin amizir kam bagha akam na gasi, kar pura bizir kinim.

⁹⁻¹⁰ Ikiavira Itir God, Devit bagha Akar Gavgavir mam akirigha ghaze, Devit Solin adarazi batueghtima, me Israelian atrivibar ikian kogham. Ikiavira Itir God ghaze, a uabi Devit damighti a Israelia ko Judabar atrivimin ikiva, kantrin kam bar a gativagham. Eghti Devit kantrin kam in atrivimin iki, egh Danin anabamin nguazimin ikegh mangi nguibar ekiam Berseban tugham. God Devit bagha dikirizir Akar Gavgavir kam bagh, ki Devitin akuraghan koghti, God na misueghti ki aremegham.”

¹¹ Kamaghin, Isboset oregha bar Apnerin ati- atigha, ua migeir puvati.

¹² Ezi Apner zuamira Devit bagha akam amaga ghaze, “Tinara kantrin kam gativagham? Ki kamaghsua, ni na ko akar gavgavim akirighti, ki nin akuragh, Israelia damighti me bar nin gumazamizibara ikiam.”

¹³ Ezi Devit kamaghin Apner bagha akam amada, “Nin akaba bar dera. Ki kamaghsua, ni faragh bizir kam na koma anekirigh. Bizir kam

kamakın, ni Solin guivim Mikal, na bagh a inigh izi. Puvatighti, ki ua nin ganan kogham.”

¹⁴ Egha Devit gin Isboset bagha akam amaga ghaze, “Ki kamaghın ifonge, ni nan amuim Mikal na bagh anemadaghti a uamategh izi. A guizbangira nan amuim. Ki fomira 100plan Filistiabar mikarzir mogomebar inibar a givese.”

¹⁵ Ezi Isboset kamaghın oregha gumazir maba amangizima, me ghua Laisin otarim Paltiel, a Mikalın pam, me ada Mikal inigha Devit bagha ize.*

¹⁶ Me Mikal inigha Devit bagha zuir dughiamın, Paltiel aziava Mikalın gin zui. Me ghua Bahurimın nguibar ekiamın otogha, Apner kamaghın Paltiel miği, “Ni uamategh uan dipenimın mangi.” Ezi Paltiel an akam baregha uamatenge.

¹⁷ Me tighar Devit bagh mangamin dughiamın, Apner Israelian gumazir dapaniba bagha ghugha me miğia ghaze, “Ia oragh. Faragha zuir dughiar avıribar ia bar ifongegha ghaze, Devit en atrivimın ikiam.

¹⁸ Ia datirighın dikavigh mangi a damighti, an atrivimın otivam. Ia Ikiavira Itir God amizir akar kam ginighnigh. A kamaghın mikeme, ‘Nan ingangarir gumazim Devit, ki ingangarim a danightima, a Filistiaba ko apanir igharazibar dafarimın, nan gumazamiziba Israelia, a ua me iniam.’”

¹⁹ Egha Apner uaghan uabi ghua Benjaminın adaraziv keme. Egha gin uamategha Hebronın ghugha, Benjaminia ko Israelia damuasa ifongezir bizibar gun Devit miği.

3:14: 1 Samuel 18:27   * **3:15:** Ni 1 Samuel 18:17-27 ko 25:44ın gan.

20 Apner uan gumazir 20pla ko me ghua Hebronin Devit batozir dughiamin, Devit me bagha isar ekiam gami.

21 Ezi Apner gin kamaghin Devit migei, “Ni na ateghti, ki mangiva Israelia bar me inigh iziti, me nin apengan ikisi ni ko akar gavgavim akiram. Eghti ni ifongezi moghin, ni kantrin kamın danganiba bar dar atrivimin ikiam.” Ezi Devit uan adaraziv gia ghaze, ia arazir kuratamin Apner damuan marki. Egha a Apner amadazima, a navir amirizim sara uamategha ghu.

Joap Apnerin misoghezi an areme

22 Apner Hebronin itir dughiamin, Joap ko Devitin midorozir gumaziba itir puvati. Me ghua apanibav sosi. Ezi Devit Apner amadazi a ghuzima, an girara Joapin adarazi me uan apanibav suegha, me da inizir biziba inigha uam Hebronin otifi.

23 Ezi Joap ko an gin zuir midorozir gumaziba bar Hebron otivigha, Joap kamaghin oraki, Apner iza Atrivim Devitin gani, ezi Devit Apnerin misoghan gumazibar anogoregha anemadazima, a navir amirizim sara ghu.

24 Kamagh amizi, Joap ghua atrivimin gara an migia ghaze, “Me ghaze, Apner iza ni batozima ni anetaghizima, a uamategha navir amirizim sara ghu.

25 Ni ti Nerin otarim Apnerin arazibagh fozir puvati? A ni gifara nin ganasa izi. A nin akurvaghasa izir puvati. A nin danganir ni aruiba ko, ni amir biziba, a modogh bar dar gan da asavsuiighasa ize, egh a uamategh izi ni ko misogham.”

²⁶ Joap miġirġiar kam gamigha uamategha ghu. A ua Apner inigh izasa gumaziba amadazi, me an gintigha an ġin ghue. Gumazir kaba ghua Siran mozirpamın a batogha, uam a inigha izi. Dughiar kamın, Devit bizir Joap amir kam ġifozir puvati.

²⁷ Apner iza Hebronın otozir dughiamın, Joap a inigha ghua nguibar ekiamın tiar akamın, a ko tugha nımıra a ko mikimasa. Egha aning tughav itir dughiar kamın, Joap uan afuam inigha Apnerın navim birazıma an areme. Joap uan dozim Asahelin ovevem ikarvagha, Apner birazı an areme.

²⁸ Me ġin bizir kamın gun Devitın mikemezi, a ghaze, “Ikiavıra Itir God fo, ki Apnerın suiragha a misoghezi an aremezir puvati. Nan gumazamiziba uaghan osımtızitam an itir puvati. Joap uabıra, kar an osımtızim.

²⁹ Kamagh amizi, an ghuzim Joapın dapanim ġirıva, an afeziamın dipenimın itir darazi sara bar me ġiram. Ki kamaghın ifonge, Joapın dipenimın aven itir gumaziba zurazurara, men tarazi ġin lepan arımariam ikiti, men tarazi duar kurar midir puvatıziba ikiti, men tarazi amizibar ingangaribar amuam, eghti men tarazi apaniba midorozibar me misoghtıma me arıghiriti, men tarazi zurazurara daghebar otevegham.”

³⁰ Arazir kamın, Apner faragha Gibeonın midorozimın aven Joap ko Abisain dozim, Asahel misoghezi an areme. Kamaghın amizi, Joap ko Abisai aning uan dozimın ovevem ikarvagha, Apnerın misoghezi an areme.

Me Apnerın kuam afa

³¹⁻³² Ezi Devit kamaghın Joap uan mıdorozir gumaziba ko me migei, “İa uan korotiaba abighıva, azirakar korotiabar aghuigh, egh ia Apner bagh azi.” Me Hebronın anefa. Dughiar me Apnerın kuam inigha gumazir kuaba afir danganimın zuima, Devit Apnerın akuriamın gırara zui. Devit gumazamiziba ko me mozimın boroghın tuivighav ikia, bar moghıra puvıram azi.

³³ Egha Devit Apner bagha azirakar igiar kam bange:

“Apner gumazir onganım puvati.

A tizim bagha pura kamaghın areme?

³⁴ Me an suemning ko dafarimning ikezir puvati, me a gifaragha a misoghezi an areme, me gumazir kurabagh ami moghın, me a gami.”

Devit ighiar kam gamigha gıvazi, gumazamiziba uam Apner bagha azi.

³⁵ Bizir kabar gın, gumazamiziba Devit migia ghaze, aruem ikiavıra iti, ni daghetam ami. Ezi an aghuagha akar gavgavir mamın me migia ghaze, “Ki daghetam ameghan kogh iki mangi guaratızimın tugham. Aruem tıghar magırıtı ki daghetam ameghti, God na misueghti ki aremegham.”

³⁶ Ezi gumazamiziba atrivimın akar kam baregha, men naviba amırazi me bar akonge. Guizbangıra, me atrivim amir biziba bar dar ganigha da bagha bar akonge.

³⁷ Devitın adarazi ko İsraelian gumazamiziba bar, Devit aruer kamın amizir bizibagh fo,

Atrivim Devit, Apnerin misoghezi aremezir gumazim, an a ko navir vamira itir puvati.

³⁸ Ezi atrivim kamaghin uan ingangarir gumazibav gia ghaze, “Ia oragh. Datirighin, e Israelia en faragha zuir gumazir gavgavir mam aremegha gifa.

³⁹ Guizbangira, Ikiavira Itir God na misevezi, ki atrivimin oto. Ezi ki uabi gavgaviba puvati. Ki Seruian otarimningin arazir kuram ikarvaghan ibura. Aning bar gavgafi. Ezi Ikiavira Itir God uabi aning amizir arazir kurar kam ikarvaghsi, ivezir kuram aning daningam.”

4

Gumazir pumuning Isboset misoghezi an areme

¹ Ezi Solin otarim Isboset kamaghin oraki, me Hebronin nguibar ekiamin Apner misoghezi an areme, ezi a digavir kuram gamigha bar oseme. Ezi Israelia bar atiatingi.

² Ezi Isbosetin midorozir gumazir pumuning, aning midorozir gumazibar dapanimin ikia ghua apaniba ko misosi. Aningin ziamning, Bana ko Rekap, aning Rimonin otarimning. Rimon, a Berotin nguibar ekiamin gumazir mam. Gumazamiziba Benjaminin adarazi bagha Berotin nguibar ekiam ginaba, kamaghin amizi, gumazir kamning aning Benjaminin anabamin adarazir aven iti.

³ Guizin Berotin gumazamiziba, me faragha aregha, datirighin pura nguibar igharazibar gumazibar min Gitaimin nguibamin iti.

⁴ Solin otarim Jonatan, an otarir vamira iti, an

ziam Mefiboset.* Mefiboset 5plan azeniba itima, Sol ko Jonatan areme. Dughiar kamın, Jesrılın nguıbar ekıamın gumazıba, me Jonatanın adarazı bagha akam amaga ghaze, Jonatanın apanıba a mısoğhezıma an areme. Ezi an adarazı akar kam barakı, ezi amızır Mefibosetın garım a inıgha arav ghu. Amızım pamtemın ivemarıma, Mefiboset de-ğıghırı, egha datırıghın an dagarımning an ikufı.

⁵ Dughiar mamın, aveghbuamning Rekap ko Bana, aning Isboset bagha ghua, aruer arızımın an dıpenımın oto. Dughiar kamın, Isboset avughısava uan akuir mısiamın irıghav itı.

⁶⁻⁷ Aning Isboset mısoğhasa wıtba inıamın abazım gamua a gatın, an akuir danganıamın aven ghua garıma, a uan mısiamın akui. Aning mıdorozır sabamın an navım bırazıma an areme. Ezi aning an fırim atugha garıma, gumazıba puvatızı, aning an dapanım inıgha ghu. Aning dımagarımın Jordanın Fanemın danganıır zarımın ghua,

⁸ amımzaraghan Hebronın nguıbar ekıamın oto. Egha Isbosetın dapanım inıgha ghua Devıtın akagha, kamaghın atrıvım mıgeı, “Atrıvım, nı kagh gan. Nın apanım Sol, an otarım Isbosetın dapanım kara. Sol fomıra nı mıısueğhtı nı aremeğhasa tuavıba burı, kamaghın amızı, İkiavıra İtir God nın akurvagha Sol uan borıba ko men arazır kuraba ikarvası.”

* **4:4:** Gumazır kamın ziam, a Merıbal. (Nı 1 Eghaghanıba 8:34ın gan.) Ziar kamın akuar abuananam, a, “Bal,” an asemın ziam. Ezi ğın me ua ziar kam Bal osıran aghua, egha a ğıragha kamaghın osırı, “Boset.” An akar kamın mıırara ghu, “Ağhumsızır Bizım.” Ezi gumazır kamın ziam kamaghın oto, “Merıboset,” o “Mefıboset.”

⁹ Ezi Devit kamaghin aningin akam ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God zurara ikia, an arazir kurar kamaghin garibar aven ua na ini. Ezi an ziamin ki kamaghin guizbangira gua mikimam.

¹⁰ Dughiar ki Siklakin nguibamin itimin, gumazir mam iza na batogha ghaze, Sol aremegha gifa. A ghaze, ki ti an akam gakuegham. Ezi puvati. Ki midorozir gumazibav kemezi me an suiragha, a misoghezima an areme. Kar mati, akar kurar a na bagha inigha izezimin ivezir kuram ki a ganingi.

¹¹ Ezi gua datirighin pura gumazir kinir uan dipenim gakuim misoghezima an areme. Gua gumazir bar kuramning. Gua ghaze, ki ti gua ateghtima gua ikiam? Bar puvati. Ki gua amizir arazir kurar kam ikarvaghsi gua gasighasighti, gua ua nguazir kam in ikian kogham.”

¹² Egha Devit akar gavgavim uan midorozir gumazibagh aniga ghaze, me Rekap ko Bana aning misueghti aning aremegh. Ezi midorozir gumaziba aning misueggha, aning in sueroghofariba aghoreggha da inigha ghua Hebronin dipar akarer mamin borogh in da agui. Egha Isbosetin dapanim, midorozir gumaziba a inigha ghua Hebronin kuaba afir danganim in, Apner in mozir kamra anefa.

5

*Devit Israelia ko Judabar atrivimin oto
(1 Eghaghaniba 11:1-9; 14:1-7)*

¹ Ezi bizir kam in gin, Israelian anababa vaghvagha dar gumazir dapaniba bar iza Hebronin

nguibamın Devitın gara, kamaghın a miġei, “Ni oragh. E bar inivafızir vamıra ko ghuzir vamıra.

² Sol fomıra en atrivimın itima, ni midorozibar Israelia e bagha en midorozir gumazibar faragha zui. Ezi Ikiavıra Itir God ni miġia ghaze, ni sipsip-bagh eghuvir gumazimın mın iki, en gumazamiz-ibagh ativagham. Egh en atrivimın otogham.”

³ Kamaghın amizi, Israelian gumazir dapaniba iza, Hebronın nguibamın otogha, Atrivim Devitın bighan uari akuvazi, a Ikiavıra Itir Godın damazimın akar dikirizir gavgavir mam me ko a gami. Ezi me borem isa an dapanim ginga, maghıram anemisevezi a Israelian atrivimın oto.

⁴ Devit 30plan azeniba ikia atrivimın oto. Egha 40plan azenibar atrivimın iti.

⁵ Devit 7plan azeniba ko 6plan iakinibar, Hebronın Judabar atrivimın ike. Egha 33plan azenibar Jerusalemın nguibar ekiamın Israelia ko Judaba, uaghara me gativagha men gari.

⁶ Dughiar mamın, Atrivim Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Jerusalem iniasa misosi. Jerusalem a Jebusian nguibamra. Jebusia ghaze, Devit men nguibam inian kogham, egha me dibovir akabar a miġia ghaze, “İa bar en nguibar ekiamın aven izan kogham. Gumazir damazir okaviriziba ko suer amıraziba, me pura izi ia izamin tuavim apirigham.”

⁷ Ezi puvati, men akaba pura magh ire, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua me misogha men nguibar ekiar divazir gavgavim itim ini.

5:4: 1 Atriviba 2:11; 1 Eghaghaniba 3:4; 29:27   **5:6:** Josua 15:63; Gumazir Dapaniba 1:21

Nguibar ekiar kamın ziam Saion. Ezi gin gumazamiziba a dibora ghaze, Devitın Nguibar Ekiam.

⁸ Dughiar Devit nguibar ekiar kam inizimın, a kamaghın uan midorozir gumazibav gia ghaze, “E nguibar ekiar kam inisiva, tuavir dirizir Jebusia dipam iniasa aruimın aven mangiva nguibar ekiamın otogham. Egh e damazir okaviriziba ko suer kuraba ko misogham. Gumazir kamagh gariba, me nan apanibar mın iti.”

Gumazamiziba datirighın Devitın akam ginighnighavira ikia kamaghın migia ghaze, “Damazir okaviriziba ko suer amiraziba Ikiavira Itir Godın Dipenimın aven mangan kogham.”

⁹ Kamaghın amizi, Devit gin ghua Saionın nguibar ekiar gavgavir kam gaper. Egha a ziam a gatigha ghaze, Devitın Nguibar Ekiam. Egha Devit mikemezima, ingangarir gumaziba nguibar ekiamın dipenir aviribar ingarizi da nguibar ekiam azui. Me danganir konir nguaziba akunizimın, dipeniba faraghavira azenan dar ingara, egha nguibar ekiamın aven izi.

¹⁰ Ikiavira Itir Godın Gavgaviba Bar Itim Devit ko itima, bizir kam bangın, Devit atrivir gavgavimın ikia ghua bar ekevegha ikia mamaghira iti.

¹¹ Tairın nguibar ekiamın Atrivim Hiram, a uan gavmanın ingangarir gumazir dapaniba Devit bagha me amada. A uaghan Atrivim Devitın dipenimın ingarasa, temer sidaba ko, dipenibar ingarir gumaziba ko gumazir dagiabar ingariba, a me amangi. Ezi me Devit bagha atrivir dipenimın ingari.

¹² Devit bizir kabar gari, da a bagha izima a kamaghin fo, Ikiavira Itir God guizbangira Israelian atrivimin ikiasa a ginaba. A uaghan kamaghin fo, Ikiavira Itir God uan gumazamiziba bar men akurvaghasa, kamaghin amizi, a kantri Israel gamima, a bar dera.

¹³ Devit Hebron ategha iza Jerusalem gaperazir dughiamin, an amuir igharazir maba uam ada inigha dar iti, a uaghan amuir dozir maba uaghan dar iti. Ezi an amuir kaba, Jerusalemın otariba ko guivir maba bate.

¹⁴ An otaribar ziabar kara: Samua, Sobap, Natan, Solomon,

¹⁵ Iphar, Elisua, Nefek, Jafia,

¹⁶ Elisama, Eliada ko Elifelet.

*Devit Filistiabav sogha me abini
(1 Eghaghaniba 14:8-17)*

¹⁷ Filistiaba kamaghin oraki, Israelia Devit amisevezima a men atrivimin oto. Ezi Filistiaba mangi me misogh Devitin suighasa zui. Me bizir kam damuasa amima Devit fogha, uan danganir mogomer gavgavimin uaghiri.

¹⁸ Filistiaba iza Refaimın danganir zarimin otogha tintinibar ghuegha mongegha iti.

¹⁹ Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir Godın azara, “Ki mangiva Filistian kabav sogham o? Ki mangi me ko misoghti, ni me isi na dafarim darigham o?”

Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a ikaragha ghaze, “Are, ni mangi. Ki me isi nin dafarim datighi, ni midorozimin me abiragham.”

²⁰ Ezi Devit ghua Filistiabav sogha me abiragha kamaghin migei, “Ikiavira Itir God mati aperiam

otogha, pamtemin ivemara nan damazimin nan apaniba abiagharigha me gasighasiki.”

Kamaghin amizi, me danganir kam dibora ghaze, “Ikiavira Itir God Aperiamin Min Pamten Ivemara Apaniba Abiagharisi.”

²¹ Ezi Filistiaba uan marvir guaba ategha are. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko men marvir guar kaba inigha ghue.

²² Ezi Filistiaba gin ua izegha, Refaimin danganir zarimin tintinibar uari aghamsigha iti.

²³ Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir Godin azara, “Ki manmaghin damuam?”

Ezi Ikiavira Itir God kamaghin a ikaragha ghaze, “Ia me misoghsi mangiva, men guabar moghin mangan marki. Ia modogh men girakirangin moghin mangi, egh temer balsamba tuivighav iti naghin, misoghsivira gan iki.

²⁴ Ia oraghtima niginim mati, gumaziba temer kabar ghuabagh isin daruam. Eghti ia fogh suam, ki uabi Filistiabav soghsi ian faragh mangam. Ia niginir kam baraghamin dughiamin, ia maghira ivemar mangi me misogh.”

²⁵ Ezi Devit Ikiavira Itir God a mikemezi moghiram amigha, Filistiabar agiragha bar me misuaghariki. Israelia me misogha Gibeonin nguibar ekiamin ikegha ghua Geserin nguibar ekiamin tu.

6

Me Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigha Jerusalem in ize

(1 Eghaghaniba 13:1-14; 15:25--16:6; 16:43)

¹ Ezi Devit deraghavira misozir gumazir bar aghuiba uam me akufa. Israelian midorozir gumazir kaba, men dibobonim 30,000.

² Devit me inigha Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam iniasa Judan nguazimin itir nguibam Balan zui. Me Boksiar kam migia ghaze, Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, kar an Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam. Boksiar kam, enselin bar gavgavir pumuningin nedazimning, a gisin ikia mati, Ikiavira Itir Godin atrivir dabirabim.

³ Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko ghua Balan nguibar ekiamin otogha, mighsiar dozir mam a gisin Abinadapin dipenimin ghue. Egha me Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam inigh mangasa, karisin igiar mam inigha Boksiar kam isa a gisin aneti. Ezi Abinadapin otarimning, Usa ko Ahio, aning karisin igiar kamın akua tuavimin zui.

⁴ Ezi Ahio karisin faragha zui.

⁵ Ezi Devit Israelia ko me bar moghira ghuava, Ikiavira Itir Godin damazimin bar akongegha pamtem ighiabagh amua, ararer aghuim gamua an ziam fe. Me gitaba ko buaba, tambarinba ko dibiarir ararer guar aviriba inigha dav sosi.

⁶ Me ghua gumazir mamın nguazir asizimin oto, gumazir kamın ziam Nakon. Kar me witin ovizibar iniba kua dar dagheba isir danganim. Danganir kamın bulmakauba daghdazima, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam irasava ami. Kamaghın amizi, Usa uan agharim amadagha Boksiamın suira.

⁷ Usa ghaze, Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam ti pura bizim, egha an suira. Kamaghın amizi, Ikiavira Itir God bar puvira Usan aningaghegha atara a misoghezi, an Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiamın miriam naghıram areme.

⁸ Devit garima, Ikiavira Itir God uan aningagharım Usa gingezi an areme. Ezi Devit bar God baseme. Egha me danganır kam dibora ghaze, God uan aningagharım Usa ginge, egha datırighın me uaghan kamaghıra a diboravıra iti.*

⁹ Devit datırighın Ikiavira Itir Godın atiatigha ghaze, “Manmaghsu, Ikiavira Itir Godın Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam izi na ko ikiam?”

¹⁰ Kamaghın amizi, Devit Boksiam inigh Devitın Nguibar Ekiamın mangan aghuagha, a inigha Jerusalemın zuir tuavım ategha ghua, Getin nguibar ekiamın gumazır mam, Obetidomın dipenimın aneti.

¹¹ Ezi Boksiam 3plan iakinıbar Obetidomın dipenimın iti. Ezi dughıar kamın, Ikiavira Itir God bar deraghavıra Obetidom ko an adarazi gami.

¹² Ezi Atrivım Devit gın kamaghın oraki, Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam Obetidom ko itima, Ikiavira Itir God, Obetidom ko an adarazi ko an biziba bar, deraghavıra me gami. Kamaghın amizi, Devit uamategha Obetidomın dipenimın ghugha, Godın Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam inigh ua Devitın Nguibar Ekiamın izasava ami. Bizır kam bagha gumazamiziba bar akonge.

---

* **6:8:** Akar kam “datırighın,” an en dughıar kam migeir puvati. A dughıar gumazım akınafarır kam osırızım migei. **6:11:** 1 Eghaghanıba 26:4-5

13 Gumaziba dikavigha Boksiam inigha uan sueba 6plan dughiabar da akura ghua tuifi, ezi Devit Ikiavira Itir God bagha ofa gami. A bulmakaun apurir mam ko bulmakaun igiar mikarzim sara itir mam inigha ofa gami.

14 Egha Devit ofa gamir gumazimın korotiar otevir azenan azuir dirir mam arugha, an sazimning uabi gike. Egha ziar ekiam Ikiavira Itir God ganiga, an damazimın ighiabagh amua pamtem uabi fa uabi akuri.

15 Me Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam atera Jerusalemın zuima, Devit Israelia ko me bar moghira arazir kamram amua, bar akongegha pamtemın diava sighabagh ivi.

16 Me Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam atera Devitın Nguibar Ekiamın aven izir dughiamın, Solin guivim Mikal winduan tughav ikia men gari. A uan pam Atrivim Devitın garima, a ighiabagh amuava Ikiavira Itir Godın damazimın tintinibar uabi fakurava, Ikiavira Itir Godın ziam fe. Devit amir arazir kam, Mikal bar a gifongezir puvati, kamaghın amizi a navir kuram Devitın ikia a baseme.

17 Ezi me Ikiavira Itir Godın Boksiam isava, Devit a bagha ingarizir purirpenimın aven aneti. Egha Devit ofan bar isia mighiriba ko, gumamaziba God ko navir vamiran ikiamın ofabagh ami.

18 Devit ofabagh amigha givagha, kamaghın gumamazibav gei, “Ikiavira Itir Godın Gavgaviba Bar Itim, a uan ziamın deraghvira ia damu.”

19 Egha Devit dagheba isa bar gumamazibagh aningi. Gumaziba ko amiziba vaghvagha bret ko

asizir tuzir me avimin tueziba ko wainin ovizir me apuziziba, me bar ada ini. Me da inigha givagha, me uamategha uan nguibabar ghue.

²⁰ Ezi Devit uamategha uan dipenimin ghugha, uan ikizim deragh me damuasa, Ikiavira Itir Godin azangasava ami. Ezi Solin guivim Mikal dipenim ategha azenan iza Devit migia ghaze, “Ame, Israelian atrivim uan ziar ekiam akakagha, bibiamra bar deraghavira uabi fakuri. Ezi an ingangarir gumazir dapanibar, ingangarir amizir kiniba bar an gani. Nin arazir kam, mati gumazir nighnizir aghuiba puvatizim amir arazim.”

²¹ Ezi Devit kamaghin a ikaragha ghaze, “Ki ziar ekiam isa Ikiavira Itir Godra daningasa an damazimin ighiam banga uabi fa uabi akuri. A uabi nin afeziamin ikizimin danganim inigh na daningasa na ginabazi, ki an gumazamizibar dapanimin ikiam, kar Israelia. Ezi ki an ziam fasa ighiabagh amuavira iti.

²² Ki uan ziam bar anebiragh, egh an damazimin pura bizir kinimin min ikiam. Eghti ingangarir amizir ni migeir kaba, me ziar ekiam na daningam.”

²³ Ezi bizir kam bangin, Solin guivim Mikal, a borir tam batezir puvatigha ikia ghuava areme.

7

Akam inigha izir gumazim Natan, Godin akar dikirizim Devit ganingi

(1 Eghaghaniba 17:1-15)

¹ Dughiar maba givazima, Ikiavira Itir God, Atrivim Devit gamizi, apanir an okariziba ua

izava a ko misozir puvati. Kamaghin amizi, a uan dipenimin bar deraviram aperaghav ikia avughsi.

² Egha atrivim kamaghin akam inigha izir gumazim Natan miġei, “Ki dipenir aghuir me sidan temebar ingarizim gaperaghav iti. Ezi Godin Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam, a purirpenimin iti. Bizir kam ti derazir puvati.”

³ Ezi Natan atrivim ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God ni ko iti. Kamaghin bizir tizim nin nighnizimin izi, ni a damusi puram a damu.”

⁴ Ezi dimagarir kamın, Ikiavira Itir God Natan miġia ghaze,

⁵ “Ni mangi nan ingangarir gumazim Devit mikim suam: Ikiavira Itir God ghaze, ni nan Dipenir ki aven ikiamimin ingaramin gumazir ki misevezim puvati.

⁶ “Ki dipenir ekiabar aven itir puvati. Dughiar ki Isipin ua Israelia inizimin, ki tintinibar zuir dughia, ki Purirpenimin averara iti.

⁷ Ki danganir aviribar Israelia, ia koma aruava, kamaghin ian gumazir dapanir ki misevezir tamın azarazir puvati, ‘Ni tizim bagha na bagha temer sidan dipenir tamın ingarizir puvati?’”

⁸ Egha Ikiavira Itir God ua Natan miġia ghaze, “Ni kamaghin nan ingangarir gumazim Devit mikim: Ki Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni sipsipbagh eghuva dar garir dughiamın, ni nan gumazamiziba Israelia, men gumazir dapanimin ikiasa ki ni amisefe.

⁹ Ni zuir danganiba bar, ki ni ko iti. Egha ki nin apaniba abirazima, ni me gasighasiki. Nguazir kamın gumazibar ziaba ekevezi moghin, ki nin ziam damighti a bar ekevegham.

10-11 Ki uan gumazamiziba Israelia bagha nguazir mam amisefe. Ki an me arighti, me uan nguibamin min deraghvira a dapiagh ikiva uam atiatingan kogham. Eghti gumazir kuraba fomira me gamizi moghin, ua me damuan kogham. Ian ovaviba fomira nguazir kam inizir dughiamin ikegha, iza ki ia bagha misevezir gumazir dapanibar dughiamin, ian apaniba ia gasighasighavira iti. Ezi datirighin ki apanibar tuaviba apirighti, me ua me gasighasighan kogham. Ki nin adarazi ateghti, me ikiva ni bagh ovavir boriba batam.

12 “Ni aremeghti, me ni afaghamin dughiamin, ki nin boribar tongin otarir tam amiseveghti, an atrivir gavgavimin otoghti, bizitam a dikabiraghan kogham.

13 Atrivir kamra, a na bagh Dipenimin ingaram. Eghti ki an ovavir boribar amighti, me gin atrivibar iki gavgavigh mamaghira ikiam.

14 Eghti ki uabi ia inigh, egh ian Afeziamin min ikiti, ia nan borimin min ikiam. Egh an arazir kuram damighti ki mizazim a gasegham. Mati afeziam uan borim mizazim a gasi moghin ki a damuam.

15 Egh ki zurara an apangkuvam. Ki faragha Sol batoghezi ni an danganim inizi moghin, ki akirim ragh an otarim gasaraghan kogham.

16 Eghti nin adarazi givaghan kogham. Ki nin ikizimin aven gumazibar amuti, me atrivibar otiv mamaghira ikiam.”

7:12: Onger Akaba 89:3-4; 132:11; Jon 7:42; Aposel 2:30   **7:14:** Onger Akaba 89:26-27; 2 Korin 6:18; Hibru 1:5   **7:16:** Onger Akaba 89:36-37

17 Natan Ikiavira Itir Godin akaba baregha givagha, ghua God an akazir biziba bar dar gun Devit mikeme.

Devit Ekiam ko migei
(1 Eghaghaniba 17:16-27)

18 Atrivim Devit, Ikiavira Itir Godin akam baregha givagha, an Purirpenimin aven ghugha an damazimin kamaghin a ko migei, "O Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ki tina, ni arazir aghuir aviribar na gami. Ezi ki uan adarazi ko, e ziar ekiaba puvati. Ezi ni fomira deraghavira na gamua iza datirighin tu.

19 O Ikiavira Itir God, ni ghaze, arazir aghuir ni e gamizir kaba ti nin damazimin bizir muziariba, egha ni arazir igharazir mam in ua na gami. Ni uan ingangarir gumazimin ovavir borir gin otivambar amuamin bizimin gun na mikeme. O Ikiavira Itir God ki gumazir kinim, ezi ni bar bizir ekiabar amuasa dar nan akakasi.

20 Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ki manmaghin ni mikimam? Ki nin ingangarir gumazim, ezi ni na gifogha gifa.

21 Ni uan ifongiamin gin ghua uan ingangarir gumazim bagha bizir ekiar kam gami. Egha ni uan akar dikirizir ekiaba nan akakasi.

22 O Ikiavira Itir God, en Ekiam, nin gavgavim bar ekevezi, tav ua nin min itir puvati. E uan inazibar akatoribar oraghizi moghin, ni uabira bar guizin God.

23 E Israelia Isipin kalabusin itima ni uam e ini, egha ni e gamizi e nin gumazamizibar otifi. Kamaghin amizi, nguazir kam in gumazamizir igharaz-

iba me, e n̄n gumamazizibar m̄n garir puvati. E n̄n gumamaziziba kantrin kam̄n otogha itima, ni bizir aghuiba ko bizir ekiar aviribar en akura. Ni gumamazizir igharaziba batuegha men asebagh asighasighizi, e iza men nguazim ini. Kamagh̄n amizi kantriba bar dar gumamaziziba ziar ekiam ni gan̄di.

²⁴ O Ikiavira Itir God, ni Israelia e gamizi, e zurara kamaghira n̄n gumamazizibar ikiam. Eghti ni uabi en God̄n ikiam.

²⁵ “O Ikiavira Itir God̄n Gavgavim, ni uan ingangarir gumazim, ko an adarazi bagha amizir akar dikirizir kam, ki kamaghsua, ni a damighti a zurara kamaghira iki.

²⁶ Eghti gumamaziziba bizir ni amir kabar ganiva, ziar ekiam ni daningam. Egh me mikim suam, ‘Ikiavira Itir God̄n Gavgaviba Bar Itim a Israelian God.’ Egh ni zurara nan adarazir amuti me atrivibar otivam.

²⁷ Ikiavira Itir God̄n Gavgaviba Bar Itim, ni Israelia en God. Ni kamagh̄n nan aka, ni nan ovavir boribar amuti, me zurara gavgavigh ikiam. Kamagh̄n amizi, ki n̄n ingangarir gumazim, ki ni ko mikiman atiatir puvati.

²⁸ “O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam, ni uabi guizbangira God, ni uan akar dikirizibar gin ghua biziba bar dagh ami. Egh ni uan ingangarir gumazim bagha akar dikirizir aghuir kam a damuti, a guizbangiram otogh.

²⁹ O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam, ki n̄n ingangarir gumazim, ki kamagh̄n ifonge, ni akar dikirizir kam ginighnigh, egh nan ikizim deraghvira me damu. Eghti ovavir borir nan gin

izamiba, nin damazimin iki zurara kamaghira ikiam.”

8

Devit apaniba abini (1 Eghaghaniba 18:1-17)

¹ Ezi gin, Devit uan midorozir gumaziba ko ghua ua Filistiaba ko misosi. Egha me Filistiabav sogha me abini, kamaghin amizi, Filistiaba ua Israelia gativazir puvati.

² Egha gin, Devit ua uan midorozir gumaziba ko ghua Moapia misogha me abini. A men midorozir gumaziba gaghora me migeima, me 3plan bizir ruaribar nguazim gireghav iti. Egha a gumazir bizir faragha itiba ko bizir namba 2in itibav gia ghaze, me aremegham. Egha namba 3in gumazir bizim migia ghaze, me aremeghan kogham. Ezi Moapia Devitin apengan ikia dagiaba isa a ganidi.

³ Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko ghua kantri Soban atrivim ko misosi, an ziam Hadateser, a Rehopin otarim. Soba, a Sirian kantrin nguibar ekiar mam. Dughiar kamın Hadateser uan midorozir gumaziba inigha apanibav soghasa ghua, Yufretisin Fanemin amadaghan nguazir otevitam ua bagh a iniasa zui. Ezi Devitin adarazi me batogha, midorozimin me abini.

⁴ Egha Devit Hadateserin midorozir gumazir aviriba ini. A 20,000plan midorozir gumaziba isa, 1,700plan midorozir gumazir hoziabagh apiaghira misoziba ini. Egha Devit uaghan, 100plan karisbagh etuir hoziaba ini. A uaghan hoziar

igharazibar suer agiriba aghorezi, da daruan ibura.

⁵ Dughiar kamın Sirian Damaskusın nguibar ekiamın itiba, Me Atrivim Hadateserın akuragha misoghasa ghue. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko, me Sirian midorozir gumazir 22,000plan misoghezi me ariaghire.

⁶ Ezi Devit uan midorozir gumaziba Sirian kantrin tintinibar me ariki. Ezi Sirian gumamaziba Devitın apengan ikiava dagiaba isa a ganidi. Danganir Devit misoghasa zuiba bar, Ikiavira Itir God an akurvazima, an apaniba abiri.

⁷ Devit garima, Hadateserın midorozir gumazir dapaniba golin ingarizir oraba ateri. Ezi David orar kaba inigha Jerusalemın ghu.

⁸ A uaghan, Hadateserın nguibar ekiamning Beta, ko Berotai, aningın brasın aviriba ini.

⁹ Kantri Hamatın Atrivim Toi, an orazi, Devit Hadateserın midorozir gumaziba abinigha gifa.

¹⁰ Dughiar aviribar Hadateser faragha Toin apanim gami. Kamaghın amizi, Devit Hadateserın misoghezir bizim bagha, Atrivim Toi bar akonge. Kamaghın Toi, uan otarim Joram, Devit bagha anemada. Egha a migia ghaze, “Ni mangi nan dughiar aghuim a daningigh. Egh kamaghın a mikim suam, Ki orazi, ni Hadateser abiragha gifa. Kamaghın amizi, ki bizir ni amizir kam bagha bar akonge.” Ezi Joram Devit bagha ghua bizir aghuir me gol ko silva ko brasın ingariziba a ganidi.

¹¹ Ezi Devit bizir aghuir kaba inigha Ikiavira Itir Godın ziam fasa dagh inaba, eghti da God baghvira ikiam. A kantrin igharaziba bar dav sogha inizir golba ko silvaba, a kamaghıra dagh ami.

12 Devit Idomia* ko Moapia, Amonia, Filistia, Amalekia, ko Soban Atrivim Hadateser, a me da gol ko silvan kaba ini.

13 Devit gin uan midorozir gumaziba ko Idomia ko misoghasa, Danganir Zarir Amangsizir Avirim Itimin ghu. Egha me Idomian 18,000plan gumazibav soghezi me ariaghire. Ezi gumazamiziba akar kam baregha ziar ekiam Devit ganingi.†

14 Ezi Devit uan midorozir gumaziba kantri Idomin tintinibar me ariki. Ezi Idomian gumazamiziba Devitin apengan ikiava, dagiaba isa a ganidi. Danganir Devit misoghasa zuiba bar, Ikiavira Itir God an akurvazima, an apaniba abiri.

15 Devit Israelia bar me gativagha, guizin arazibar deraghavira uan gumazamizibagh ami.

16 Seruian otarim Joap, a midorozir gumazibar dapanim. Ezi Ahilutin otarim Jehosafat, a gavmanin akinafariba osirir gumazir faragha zuim.

17 Ezi Sadok ko Ahimelek, aning ofa gamir gumazimning. Sadok, a Ahitupin otarim, ezi Ahimelek, a Abiatarin otarim. Ezi Seraia, an atrivimin akinafariba osirir gumazim.

18 Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a Devit geghuvir midorozir gumazibar gumazir dapanim. Kar Keret ko Peletin adarazir gumaziba. Ezi Devitin otariba me ofa gamir gumazibar min iti.

---

* **8:12:** Hibrun akam ghaze “Siriaba.” Egha me fomira akar kam Grikin akamin a giragha an osiri, “Idomia.” Guizbangira, Hibrun akam ti faragha ghaze, “Idomia,” ezi gin me pazav an osiri. Ni uaghan 1 Eghaghaniba 18:11in gan. **8:13:** Onger Akaba 60:1

† **8:13:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.

9

Devit deragha Mefiboset gami

¹ Dughiar mam Devit kamaghin gumazibar azara, “Solin adarazir gumazitaba ikiavira iti, o puvati? Tarazi ikitima, ki deragh me damuasa. Ki Jonatan na gamizir apanguvir arazim ikarvaghasa.”

² Dughiar kamın Solin adarazir ingangarir gumazir mam iti, an ziam Siba. Me atrivimın ganasa an dia, ezi a ghua atrivim batozima atrivim kamaghin a migei, “Nin ziam Siba?”

Ezi a ghaze, “Are, gumazir ekiam, ki nin ingangarir gumazimra.”

³ Ezi atrivim Sibana azara, “Solin adarazir tarazi ua ikiavira iti o puvati? Tarazi ikiti, ki Godin apanguvir arazim men akakaghasa.”

Ezi Siba kamaghin Devit migei, “Jonatanın otarir vamira ikiavira ikia, egha an dagarimning uaghara ikufi.”

⁴ Ezi atrivim an azara, “A managh iti?”

Ezi Siba a migha ghaze, “A Lodebarın nguibar ekiamın Amielin otarim Makirın dipenimın iti.”

⁵ Ezi atrivim kamaghin oregha, gumazir maba amadazi me ghua Lodebarın nguibar ekiamın Amielin otarim Makirın dipenimın otogha otarir kam inigha izi.

⁶ Otarir kamın ziam Mefiboset, a Jonatanın otarim egha Atrivim Solin igiavotarim. A izav otogha, uan tevimning apirigha aviragha guam nguazimın mitua, egha ziar ekiam Devit ganingi.

Ezi Devit an miġia ghaze, “Aruer aghuim, Mefiboset.”

Ezi Mefiboset ghaze, “Kırara, ki nın ingangarir gumazir kınim.”

⁷ Ezi Devit a ikaragha ghaze, “Ki nın afeziam Jonatan ġinighnighavira iti. Egha a bangın ki apanguvir arazimın ni damuam. Kamaghın amizi, ni atiatingan marki. Egh ni zurara nan dipenimın izi na ko nan dagher dakozimın damam.”

⁸ Ezi Mefiboset ua uan tevimning apirigha aviragha, uan guam nguazimın mituagha ghaze, “Atrivim, ni bizir tizim bagh arazir aghuir kamın na damuasa? Ki pura bizir kınim. Ki mati afiar aremezir kuamın mın iti.”

⁹ Egha Mefiboset ghugha ġivazi, Atrivim Devit, Solin ingangarir gumazim Siban diazi a izima, a kamaghın a miġei, “Nın gumazir ekiam Sol uan adarazi ko, men nguaziba ko biziba bar, ki da isiva Mefibosetın dafarim darıgham. A Solin igiavotarim.

¹⁰ Eghti ni uan otariba ko ingangarir gumaziba ko, ia nguazir kamın azenibar ingar. Egh ia dagher azenibar dagher mitighiziba asigh da inigh izi. Eghti arazir kamın, nın gumazir ekiamın adarazi dagheba ikiam. Eghti Mefiboset uabi, zurara izi na ko nan dagher dakozimın damam.” Dughiar kamın, Siba 15plan otariba ikia 20plan ingangarir gumaziba iti.

¹¹ Ezi Siba kamaghın Devit miġei, “Atrivim, nın nan gumazir ekiam, bizir ni damuasa na mikemeziba, ki bar dar amuam.” Bizir kamın

gîn, Mefiboset ghuava atrivim ko an dagher dakozimîn api, egha mati atrivimîn otarir mam.

¹² Mefiboset otarir igiar mam iti, an ziam Mika. Dughiar kamîn, Siban dipenimîn itir adarazi ko an ingangarir gumazamiziba me bar, Mefiboset bagha ingangaribagh ami.

¹³ Ezi Mefiboset uabi Jerusalemîn ikia, zurara Atrivim Devit ko an dagher dakozimîn apa a ko iti. Mefibosetîn dagarimning uaghara ikufi.

Atrivim Devitîn otaribar eghaghanim

10

(Sapta 10--20)

*Devit Amonia ko Siriaba abini
(1 Eghaghaniba 19:1-19)*

¹ Bizir kamîn gîn, Amonian atrivim aremezi, an otarim Hanun an danganim inigha atrivimîn oto.

² Ezi Devit ghaze, “Ki arazir aghuimîn Hanun damuam, mati an afeziam Nahas faragha arazir aghuimîn na gami.”

Kamaghîn amizi, Devit apangkuvir migirigiabar Hanunîn mikimasa uan abuir gumazir maba amada. Ezi me ghua otozir dughiamîn,

³ kantri Amonian gumazir dapaniba uan atrivim migia ghaze, “Ni ti ghaze, Devit abuir gumazir kaba amadazi, me ziar ekiam nîn afeziam daningasa ize? Bar puvati. A me amadazi me modogh en nguibar ekiam getiva an ganasa oda ize. Egh me gîn uan midorozir gumaziba ko izi e gasighasigham.”

⁴ Ezi Hanun akar kam baregha, Devitın abuir gumazibar suigha, men ghuamasıziba vaghvagha dar vuebagh isegha vueba ataki. Egha uaghan men korotiar ruariba arıghara da aghorezi da bar otefe, ezi men mitiarakaba azenimra iti. Egha me amadazi me ghue.

⁵ Ezi abuir gumazir kaba bar aghumsigha, uamategh uan nguibabar mangan aghua. Ezi Devit Hanun amizir bizir kam baregha, kamaghın abuir gumazir kaba bagha akam amaga ghaze, “İa Jerikon nguibar ekiamra iki mangiti ian ghumasıziba uam otivigh gıvaghti ia Jerusalemın izi.”

⁶ Ezi Amonia kamaghın fo, me Devitın gumazibagh amizir bizir kam bagh, a bar men anıngaghegham. Kamaghın amizi, me nguibar avırir kabar midorozir gumaziba bagha akaba amangi. Egha me Sirian kantrin aven itir nguibar ekiamning, Betrehop ko Soban midorozir gumazitaba iniasa, me ko akam akırasa ghue. Ezi me Amonian akurvaghasa 20,000plan midorozir gumaziba amada. Ezi me ua Topın nguibar ekiamın midorozir gumazir 12,000pla ini. Egha me ua uarir akurvaghasa, 1,000plan midorozir gumaziba bagha Makan atrivim ko akam akiri.

⁷ Ezi Devit orazi, Amonia uan midorozir gumaziba bar me akufa. Egha a Joap ko midorozir gumaziba bar me amadazi, me me ko misoghasa zui.

⁸ Ezi Amonia uan nguibar ekiamın azenan izegha misoghasa uari arıgha, divazımın tiar akamın boroghın tuivighav iti. Ezi Siriaba ko Topia ko Makaba, me uarira dadar torımın tuivighav iti. Egha misoghasa uari arıgha iti.

⁹ Ezi Joap apanir kabar ganigha fo, midorozir gumazir okoruar pumuning, vong ko vong sara dikavigh izi a ko misogham. Kamaghin amizi, a Israelian gumazir gavgavir deragha misozir maba amisevegha me isa, dadar torimin itir apanir kabar arava bizimin me afe. Egha a uabi men dapanimin ikia faragha tu.

¹⁰ Egha a uan dozim Abisai amisevezi, a midorozir gumazir igharazibar faragha zui. Egha Amonian midorozir gumazibar arava men boroghin uan midorozir gumaziba bizimin me afa zui.

¹¹ Egha Joap kamaghin Abisai migei, “Ni ganti, Sirian midorozir gumaziba e adugh mangi e abinsi damuti, ia izi en akuragh. Eghti Amonia ia adugh mangi ia abinsi damuti, e mangi ian akuragham.

¹² Ia atiatingan marki! E uan gumazamiziba ko nguibar ekiar God e ganingiziba bagh nighnigh pamtemin misogham. Eghti Ikiavira Itir God damuasa ifongezir bizir aghuim a mar guizbangirama otogh.”

¹³ Egha Joap uan midorozir gumaziba ko Siriabav soghasa ghua garima, me ara tintinibar ghue.

¹⁴ Ezi Amonia gari, Siriaba arima, me uaghan Abisain adarazir damazimin ara ghua uan nguibar ekiam avinizir divazir ekiamin aven monge. Ezi Joap pura Amonia ategha uan midorozir gumaziba inigha uamategha Jerusalem in ghu.

¹⁵ Ezi Siriaba garima, Israelia midorozimin me abira, kamaghin amizi, me uan midorozir gumazibar diazima me bar iza uari akufa.

16 Ezi Atrivim Hadateser gumazir maba aman-gizi, me ghua Yufretisin Fanemin vongin aruem anadi naghin otogha, Sirian midorozir gumaziba inigha ghua bar Helamin nguibar ekiamin me akufa. Ezi Atrivim Hadateserin midorozir gumazibar garir gumazir dapanim Sobak, men faragha ghua men gumazir dapanimin iti.

17 Ezi Devit orazi, Siriaba iza Helamin uari akuvagha itima, a Israelian midorozir gumaziba bar me inigha ghua Jordanin Fanem girigha vongin ghua Helamin ghu. Ezi Sirian midorozir gumaziba tuiva misoghasa uari arigha maghira Israelia ko midorozim fore.

18 Ezi Israelian midorozim bar gavgavigha Sirian midorozir gumaziba adugha zuima me are. Ezi Devit uan midorozir gumaziba ko, men 700plan karisbagh isin ikia misozir gumaziba ko 40,000plan nguazimin tuiva misozir gumazibav soghezi, me ariaghire. Egha uaghan Sirian midorozir gumazibar dapanim Sobak misoghezima, a danganir kamrama areme.

19 Ezi Atrivim Hadateserin apengan itir atrivir maba garima, Israelia me abinigha gifa. Ezi me tagha, Israelia ko navir vamiran ikiasa akam akirigha Israelian apengan iti. Kamaghin amizi, Siriaba uam Amonian akurvazir puvati.

11

Devit Urian amuim ko arazir kuram gami

1 Ezi azeniba vaghvagha, dar dughiar orangtiziba givasava amima, atriviba uan

mīdorozir gumaziba isa uan apaniba ko misoghasa zui. Ezi Devit Amonia misoghasa Joap ko, uan mīdorozir gumazibar gumazir dapaniba ko Israelian mīdorozir gumaziba, a bar me amangi. Ezi me ghua Amonia misogha me abiragha, Raban nguibar ekiamin mīdorozim fore. Ezi Devit uabi mīdorozim bagha ghuzir puvatigha Jerusalemra iti.

² Egha guaratizir mamın aruem uaghira bar mīgorima, Devit uan misiamın dikavigha avughsa uan dipenimın pın itir danganim garui. Egha garima amizir mam uan dipenimın rua iti. Amizir kam, an ganganiba bar dera.

³ Ezi Devit foghasa, munar amizir manamra rue, egha gumazir mam amadazıma a foghasa ghu. Ezi gumazim ghua an ganigha kamaghın fo, kar Batseba, Eliamın guivim. A Hitian adarazir gumazir mam Uria, an amuim.

⁴ Ezi Devit gumazir maba amangizi me ghua Batseba inigha ize. Dughiar kamın, Batseba uan iakinibav suegha gıvagha, uan mīkarzim zuasa bizibagh ami. Egha Batseba Devit bagha izezi, Devit a koma akuizi, Batseba gın uamategha uan dipenimın ghu.

⁵ Egha gın Batseba borimın duirava fo, a navim adai, egha Devit bagha akam amada.

⁶ Ezi Devit oregha Joap bagha akam amaga ghaze, “Nı Hitian gumazim Uria amadaghti a na bagh izegh.” Ezi Joap Devit bagha Uria amadazi, a ize.

⁷ Uria Devit bagha izezi, a kamaghın an azara, “Joap derazi an mīdorozir gumaziba uaghan dera? Ezi mīdorozim manmaghıra zui? Me, en

apaniba abinigham, o?” Ezi Uria midorozimin otivizir biziba bar a geghani.

⁸ Ezi Devit Urian miġia ghaze, “Bar dera, ki oregha ġifa. Ni datirighin uan dipenimin mangi dagarimning ruegh avughsi.” Ezi Uria Atrivim Devit ategha azenan ghuzi, Devit ġin bizir aghuir maba Uria daningasa, da isa gumazir mam ganingizi an ada inigha a bagha zui.

⁹ Ezi Uria uan dipenimin ghuzir puvati. A uan gumazir ekiamin gumazir a geghuvida ko, me atrivimin dipenimin tiar akar miriamin akui.

¹⁰ Ezi Devit orazi, Uria uan dipenimin ghuzir puvati, Devit ghuava a miġei, “Ni tizim bagha uan dipenimin ghuzir puvati? Ni dughiar ruarimin midorozimin ikia uan dipenimin ikezir puvati.”

¹¹ Ezi Uria kamaghin Devit ikara, “Israelia ko Judabar midorzir gumaziba midorozir danganimra iti. Ezi Akar Dikirizir Gavgavimin Bok-siam me ko ikiavira iti. Ezi nan gumazir ekiam Joap, midorozir gumaziba ko pura danganir azen-tuzimin averpenibar ikiavira iti. Eghti ki uabira mangi uan dipenimin deragh damiva, dipabar ami, egh uan amuim ko dakuti, kamaghin bar deraghan kogham. Ki bar guizbangira arazir katam damighan kogham.”

¹² Ezi Devit a miġia ghaze, “A dera, ni datirighin kagh ikeghti ki gurunzaraghan, ua ni amadaghti ni mangam.” Ezi aruer kamın Uria Jerusalemın iti. Ezi amınzaraghan guaratighin,

¹³ Devit Urian diazi a iza a ko apima, a dipar onganiba a ganingizi an ada amegha bar on-gani. Egha dimagarir kamın, Uria dakuasa uan dipenimin iraghuzir puvati. A uan daguivsiam

ghuaragha, gumazir atrivim geghuva itiba koma akui.

¹⁴ Egha amimzaraghan, Devit Joap bagha akinafarir mam osirigha, Uria ganingigha anemadazima a uamategha midorozir danganimın ghu.

¹⁵ Devit kamaghın akinafarim osiri, “Ni Uria isi midorozim bar gavgavizi naghın anetigh. Egh ia bar uari amikirvegh girakirangın izeghti, apaniba a misueghti an aremegh.”

¹⁶ Dughiar kamın Joap midorozir gumaziba ko me Raban nguibar ekiam iniasa misoghavira iti. Egha Joap akinafarim inigha givagha egha gari, Amonian midorozir gumazir gavgaviba bar pamten misozir danganim, a Uria isava danganir kamın aneti.

¹⁷ Ezi Amonian midorozir gumaziba uan nguibar ekiam avınasa azenan iza, Joapın midorozir gumaziba ko misosi. Ezi midorozir kamın aven, Devitın ingangarir gumazir dapanir maba ariaghire, ezi Uria uaghan me koma areme.

¹⁸ Joap gın Devit bagha akam amaga midorozir kamın otivizir bizibar gun migei.

¹⁹ Egha Joap gumazir akar kaba inigh mangamim miġia ghaze, “Midorozir kamın aven otivizir biziba ni bar adar gun Devitın mikemegh.

²⁰ Eghti an atar kamaghın ni mikimam, ‘Ia manmaghsua ghua nguibar ekiamın divazim bar an miriamra ghugha misosi? Ia kamaghın fozir puvati, apaniba divazim gisin tuivigh ikıva, barir pibar ia gasegham.

²¹ Ia ti fomira Gideonın otarim Abimelek batozir

bizir kam bakinighinigha mati? Gideonin otarim Abimelek, a fomira Tebesin nguibar ekiamin boroghin divazir miriamin tughav itima, amizir mam divazim gisin ikia, dagiar wit mirmirir mam puegha a mikinizi an areme. Ezi ia manmaghsua bar divazir miriamin boroghin ghue?’ Atrivim mikemegh givaghti, ni kamaghin a mikim, ‘Nin Ingangarir Gumazim Uria, Hitian gumazim, a uaghan areme.’”

²² Ezi gumazir kam Joapin akaba inigha Devit bagha ize.

²³ Egha kamaghin a migei, “Apaniba gavgavigha e adugha nguibar ekiamin azenan izegha tuzir torimin e misosi. Ezi e ua me adugha bar ghua nguibar ekiamin tiar akamin ghu.

²⁴ Ezi Amonian midorozir gumazir maba divazir ekiamin pin ikia, barir pibar nin ingangaribar garir gumazir dapanir mabagh asezi me ariaghire. Ezi nin ingangarir gumazim Uria, a Hitian gumazim, a uaghan areme.”

²⁵ Ezi Devit a migia ghaze, “Ni uamategh mangi Joapin mikim suam, A midorozimin aven otivizir bizibagh nighnigh, egh da bagh pamtemin nighnighan marki. Gumazitam foghan kogham, tinara midorozimin aven ovegham. Kamaghin amizi, an Amonia misogh me abinigh, egh men nguibar ekiam bar a gasighasikigh.”

²⁶ Ezi Batseba gin uan pamin ovevem baregha, a bagh azia iti.

²⁷ A uan pam gibua a bagha ikegha givazima, Devit gumazir mabav kemezi me Batseban akua a

bagha atrivimîn dipenimîn ize. Ezi Devit an itima, an otarir mam bate. Ezi Devit amizir arazir kam, Ikiavira Itir God bar a gifongezir puvati.

12

Natan Devitîn arazir kuram aghuri

¹ Egha Ikiavira Itir God, Devit bagha uan akam inigha izir gumazim Natan amada. Ezi Natan iza a batogha kamaghîn Devit geghari, “Dughiar mam gumazir pumuning nguibar ekiar mamîn iti. Aningîn mav bizir aviriba iti, ezi mav onganaraz-ibagh amua bizir aviriba puvati.

² Gumazir bizir aviriba itim, a bulmakauba ko sipsipîn bar aviriba iti.

³ Ezi gumazir biziba puvatizim, sipsipîn nguzir amebar vamira ua bagha a givezegha an akuaghapi, ezi an a ko iti. Egha a deraghavira sipsipîn nguzir amebar kamîn garima, an an boriba ko dipenimîn ikia ghuava ekefe. A dagher muziarir a itiba, ana da abigha dar naba isa uan sipsip ganiga anetaghirazima, a an dipaba apir kavîn dipar naba api. Egha an a isa uan evarim garigha a muagha akui. Ezi sipsipîn kam mati an guivimîn miraram oto.

⁴ Ezi dughiar mamîn, gumazir mam iza gumazir bizir aviriba itimîn dipenimîn ize. Ezi a uan namakar a bagha izezim bagh uan sipsipîn tam o bulmakaun tam misuegh a bagh isaman aghua. Egha a gumazir biziba puvatizimîn sipsipîn nguzim okemegha a misuegha uan namakar a bagha izezim bagha a isami.”

⁵ Ezi Devit kamaghin oregha, gumazir bizir aviriba itir kam bar a basemegha, kamaghin Natan miġei, “Ki Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira miġei, gumazir arazir kurar kam gamizim, me a misueghti, an aremeghti deragham.

⁶ Guizbangira, a gumazir biziba puvatizimin apanguvir puvatigha arazir bar kuram gami. Kamaghin amizi, a 4plan sipsipba isi, a inizir sipsipin kam ikarvagham.”

⁷ Ezi Natan kamaghin Devit miġia ghaze, “Nirara, gumazir ki egharir kamnang! Ikiavira Itir God, a Israelian God, a kamaghin ni miġia ghaze, ‘Ki nin akurazi, Sol ni gasighasighizir puvati. Ki borem isa ni gingegha ni amisevezi, ni Israelian atrivimin oto.

⁸ Nin gumazir aruam Sol, ki an dipenim ko an biziba ko an amuiba, ki bar da isa nin dafarim gati. Egha ki ni gamizi ni Israelia ko Judabar atrivimin oto. Bizir kaba nin damazimin oteveghti, ki bizitaba ua ni daningvira ikiam.

⁹ Ezi ni manmaghsua Ikiavira Itir Godin akam batuegħa, an damazimin arazir kurar kam gami? Ni Hitian gumazim Uria misoghezi an areme. Ni midorozim bagħa anemadazi, Amonia uan midorozir sabamin a misoghezi an areme, ezi ni an amuim ini.

¹⁰ Ezi ni deragħviram oragh. Ni nan akam batuegħa Urian amuimin ikiasava a ini. Kamaghin amizi, dughiar ġin izibar, gumaziba nin ovavir borir tabav soghti me arimighiram, eghti arazir kam ikivira ikiam.’

¹¹ “Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin miġia ghaze, Ki nin adarazir gumazitabar amighti, me osimtizir ekiaba ni darigham. Egh nin damazimin, ki nin amuiba isi gumazir igharazibar aningam. Eghti me azenara arazir kurabar nin amuibar amuam.

¹² Ni uan arazir kuram modogha a gami, ezi ki nin arazir kurar kam, azenara a ikarvaghti, Israelia bar an ganam.”

¹³ Ezi Devit kamaghin oregha ghaze, “Ki Ikiavira Itir Godin damazimin arazir kuram gami.”

Ezi Natan a ikaragha ghaze, “Ikiavira Itir God, nin arazir kuraba gin amada, ezi ni aremeghan kogham.

¹⁴ Ezi nin arazir kurar kam bangin, apaniba akar kurabar Ikiavira Itir God miġei. Kamaghin amizi, nin otarir Batseba otezim aremegham.”

¹⁵ Natan Devitin arazir kurabar gun a mikemegha givagha, uamategħa uan dipenimin ghu.

Ezi gin, Devitin borim, Ikiavira Itir God a gamizi, a puviram arei.

Devitin otarim areme

¹⁶ Devitin otarim arei, ezi otarim ghuamagħasa, Devit dagħeba tagħa God ko miġia a gagħori. A dimagaribar uan dipenimin ghua pura nguazim girav iti.

¹⁷ Ezi an ingangarir gumazir aruaba ghua an miriamin tuivigha egha dikavasa a miġeima, a me barazir puvati. A uaghan me ko daman aghua.

¹⁸ Ezi 7plan dugħiaba givazima, an borim areme, ezi an ingangarir gumaziba an borimin

ovevemìn gun an mìkìman bar atiatingi. Me kamaghìn uarira uariv gei, “Borim tìghar ovengamin dughiamìn, e a mìgeima an e barazi puvati. Kamaghìn e datirìghìn borimìn ovevemìn gun a mìkemeghan kogham. A bizir kam baregh ti dikavigh uabi gasìghasìgham.”

¹⁹ Ezi Devit garima, an ingangarir gumaziba sighsirir akabar uarira uariv geima a fo, borim ti aremegha gifa. Ezi a men azara, “Borim aremez, o?”

Ezi me ghaze, “Are, an areme.”

²⁰ Egha Devit akar kam baregha, nguazimìn dikavigha ghua rue. Egha borem uan mìkarzim gaghuigha, korotiar aghuiba aghuigha, Ikiavira Itir Godìn ziam fasa an Dìpenimìn ghua, uan tevimning apirìgha dapanim aviragha guam nguazim mìtua. Egha Devit ua uan dìpenimìn izegha, dagheba isair gumazibav mìkemezi, me a bagha dagher maba tuigha a ganìngizi, ana da api.

²¹ Devit arazir kam gamizìma, ingangarir gumaziba kamaghìn a mìgei, “Nì arazir manmaghìn amizim gami? Nìn borim aremezir puvatìzir dughiamìn, nì a bagha aziava dagheba ta. Ezi borim aremezi, nì datirìghìn dikavigha dagheba api. Nì mìngarir manam gatava arazir kam gami?”

²² Ezi Devit me ikaragha ghaze, “Kì ghaze, Ikiavira Itir God ti nan apangkuvigh nan borim damighti an aremeghan kogham. Kamaghìn borim angamira ikiavira itima, kì aziava dagheba ta.

²³ Ezi datirìghìn an aremegha givazi, kì tizim bagh dagheba tagham? Arazir kamìn kì ua borim

damighti a dikavigh angamira ikiam? Bar puvati. A zuir danganir kam ki gin uaghan an mangam. Egh a ua na bagh izeghan kogham.”

Batseba Solomon bate

²⁴ Egha gin Devit gavgavim uan amuim Batseba daningasa, akar aghuibar a migei. Egha Devit a koma akuizima, a navim asegha otarir igharazir mam bate. Ezi Devit ziam Solomon a gati. Ezi Ikiavira Itir God bar borir kam gifonge.

²⁵ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God uabi ziar kam Jedidia* borim darighasa, uan akam inigha izir gumazim Natan amadazi a Devit bagha ghu.

Devit misogha Raban nguibar ekiam ini

²⁶ Ezi dughiar kamin, Joap uan midorozir gumaziba ko, Raban nguibar ekiamin misogha ghuavira iti, kar Amonian atrivimin nguibar ekiam. Egha me nguibar ekiar kamin akuar mam ini.

²⁷ Egha a Devit bagha akam amaga ghaze, “Ki Raban nguibam ko misogha men dipaba tuir danganim inigha gifa.

²⁸ Eghti datirighin, ni zuamira Israelin midorozir gumazir ikiavira itiba akuvagh, me amadaghti, me izi pamtemin Raban gumaziba ko misogh me abinighiva nguibar ekiam inigh. Puvatighti, nan adarazira misogh me abinighti, gumazamiziba nan ziam nguibar ekiar kam darigham.”

²⁹ Ezi Devit akar kam inigha givagha, midorozir gumazir ikiavira itiba akuvagha, me bar ghua

---

* **12:25:** Ziar kam Jedidia, an mingarim kamaghin ghu, “Ikiavira Itir God bar a gifonge.”

Raban gumaziba ko misogha me abinigha nguibar ekiam ini.

³⁰ Egha Devit Amonian atrivimin dapanir asuam ini. Dapanir asuar kam, me golin an ingarizi, an osimtizim 35 kilogrem. Dapanir asuar kam, me dagiar dirir bar pin kozir mamın an kuruke. Ezi Israelia dapanir asuar kam inigha Devitin dapanim garu. Devit uaghan dagiaba ko bizir aghuir aviriba nguibar ekiar kamın ada ini.

³¹ Egha Devit Raban nguibar ekiamın itir gumazamiziba bar me inigha, ingangarir guar aviribar amuasa me arisi. Marazi sobiar ingarir ingangaribagh ami, marazi ainın afavibar ingangaribagh ami, marazi ainın sobiabar ingangaribagh ami. Ezi marazi brighbar ingari.† Arazir kamra, Devit kantri Amonın nguibar ekiar igharaziba bar men gumazamizibagh ami. Egha gin, Devit uan midorozir gumaziba ko me uamategha Jerusalemın ghue.

13

Amnon arazir kuramın Tamar gami

¹ Bizir kamın girara, arazir mam oto. Devitin otarim Apsalom, a buaramizir mam iti, an ziam Tamar. An ganganiba bar dera. Ezi Devitin otarir igharazir mam, an ziam Amnon, amebar igharazim a bate. A bar Tamar gifongegha, a bagha navim dikafi.

† **12:31:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati. Gumazir maba ghaze, a kamaghın migei, “Egha a Raban nguibar ekiamın gumazamiziba bar me inigha egha soba ko ainın afaviba ko ainın sobiabar me misoghezi, me ariaghire. Egha a marazi brighbar ingarir avenın marazi tue.”

² Tamar tong bar gumazitam koma akuigha fozir puvatizi, me bar deragha a geghuvima a iti. Kamaghin amizi, Amnon Tamarin boroghin mangamin tuaviba puvati, egha a zurara a ginighnigha arei moghin iti.

³ Egha Amnon namakar mam iti, an ziam Jonadap. A Devitin avebam Saman otarim, a bizibav kimiti, dar dagheba guizbangirama otivamin fofozir ekiam iti.

⁴ Egha a Amnonin azara, “Atrivimin otarim, ni na mikim, manmaghin amizi ki zurara nin garima, ni osemegha arei moghin gari?”

Ezi Amnon a ikaragha ghaze, “Ki uan avebam Apsalomın buaramizim Tamar, bar a gifonge.”

⁵ Ezi Jonadap a ikaragha ghaze, “Ni ifar arei moghin damu, egh uan misiamin irighiv iki mamaghira iki. Eghti nin afeziam nin gansi aven iziti, ni kamaghin a mikim suam, ‘Ga uaning! Ni nan buaramizim Tamar amadaghti an aven izi, eghti ki ganti, a na bagh daghetam tuam. Egh a uabi daghem na daningti ki aneremam.’”

⁶ Ezi Amnon, Jonadapın akam baregha, ghua uan misiamin ghugha ifara arei moghin amua uan misiam girighav iti. Ezi Atrivim Devit an arımarıar akam baregha an ganasa an dipenimin ghu. Ezi Amnon a migia ghaze, “Ga uaning! Ki aria nin azangsisı, ni nan buaramizim Tamar amadaghti an aven izi, eghti ki ganti a na bagh kekin taba tu. Egh a uabi kekin kaba inigh na daningti ki dar amam.”

⁷ Dughıar kamın, Tamar atrivimin dipenimin itima, Devit a bagha akam amaga ghaze, “Ni mangi

uan tuebam Amnonin dipenimin mangiva a bagh daghetam tuam.”

⁸ Ezi Tamar oregha uan tuebam Amnonin dipenimin ghugha garima, a uan misiam girighav iti. A irighav ikia garima, Tamar plauan maba inigha plaua giragha kekba tuer minemin da tue.

⁹ A kekba tuer minem isa kekba Amnonin damazimin da ingegha itarim gati. Ezi Amnon daman aghua. Egha a ghaze, “Ia ingarir gumaziba bar, ia azenan mangi.” Ezi gumazamiziba kamaghin oregha, me bar dipenim ategha azenan ghue.

¹⁰ Ezi Amnon Tamar migia ghaze, “Ni kekba inigh ki akui naghin izi, egh kekba isi na daningti ki dar amam.” Ezi Tamar kekin tuezir kaba inigha a irighav iti naghin a bagha zui.

¹¹ Tamar kekba inigha ghuava Amnon daningasa amima, a maghira an dafarim gitorogha a migia ghaze, “Nan buaramizim, ni izi nan misiamin na ko dakuasa ki ifonge.”

¹² Ezi Tamar a migia ghaze, “Markiam, ni nan tuebam. Ni arazir kurar kam damusi na gaghonan marki. E Israelia arazir kurar kabagh amir puvati. Ni aghumsizir arazir mizirizir kam damuan marki.

¹³ Ni arazir kurar kam damighti, ki aghumsizir ekiam inigh, ua gumazamizibar damazimin daruan kogham. Eghti Israelia bar mikim suam, ni bar ikufi, egh me ni dipova bar pazivira ni mikimiva bar ni abiragham. Ga uaning! Ni arazir kam datirighin a damusi nighnighan marki. Ni nan ikisi ifuegh, ga uan afeziam Atrivim Devitin azaraka. Ni nan ikisi, a ti nin amamangatigham.”

14 Ezi Amnon Tamarin miġirigiam baraghan aghuagha, uan gavgavim sarama an suiragha, a gekuigha a gakaghora a koma akui.

15 Egha datirighin a Tamarin aghua. A faragha bar Tamar gifonge, egha datirighin bar a base-megha bar an aghua. An an aghuazir arazim bar ekevegha, a faragha a gifongezir arazim gafira. Egha a miġia ghaze, “Ni dikavigh na gitagh mangi.”

16 Ezi Tamar a ikaragha ghaze, “Nan tuebam, ni na barakigh. Ni datirighin na batogha na gamir arazir kurar kam, a ni nan suiragha arazir kuramin na gamizir arazim bar a gafiragham.” Ezi Amnon bar tong Tamar barazir puvati.

17 Egha uan ingangarir gumazir igiamin diagha a miġia ghaze, “Ni izi amizir kam nan damazimin a batueghti an azenan mangiti, ni tiam asaragh.”

18 (Dughiar kam, Tamar korotiar ruarir kurkazir bar aghuiba itiba arugha, Amnon bagha ghu. Kar atrivibar guvir tighar pam in ikiamiba azuir korotiar aghuir ruariba.) Ezi Amnon in ingangarir gumazim a batoghezi an azenim girizi, a tiam asara.

19 Ezi Tamar uan navir osimtizim akakagha, averenim uan dapanim gaghuigha korotiar ruarir kam abiki. Egha dafarimning uan dapanim gatigha, pamten aziavira zui.

20 Ezi Apsalom uan buaramizim Tamarin garima, an aziavira izima, a an azara, “Manmaghin ami? Nin tuebam Amnon ni ko akua arazitamin ni gamizi ni azia izi? Amnon, a nin tuebam, kamaghin, ni azir akam ategh pura uabi amiragh mighigh bizir a ni gamizir kam in osiman marki. Egh nin tuebam Amnon ni gamizir

arazir kurar kamın gun gumazitam mikıman marki.” Ezi Tamar Apsalomın dipenimın ghugha a ko iti, ezi osımtızir kam zurarama anebıravıra iti.

²¹ Ezi Atrivim Devit eghaghanir kam baregha an muriam bar moghıra ikufi.*

²² Ezi Apsalom bizitamın bar Amnon mıgeir puvatıgha bar aghumra iti. Amnon an buaramızim suiragha a gekuigha ghua arazir kuramın a gamı, kamaghın amızı, Apsalom bar an anıngaghegha an aghua.

*Apsalom, Amnon misueghti
an aremeghasa tuaviba buri*

²³ Azenir pumuning gıvazıma, Apsalom uan ingangarir gumazıba ko Balhasorın nguıbamın sipsipın arızıbagh isi, isam damuasa atrıvıbar otarıba bagha bar akaba amangi. Nguıbar kam a Efraimın nguıbar ekiamın boroghın iti.

²⁴ Egha Apsalom Atrivim Devit bagha ghua, kamaghın a mıgei, “Atrivim, kı nın ingangarir gumazim, ga uaning. Kı uan gumazıba ko sipsipın arızıbagh isi isam damuasa. Egh nı uan ingangarir gumazir dapanıba ko, ia nan isamın izasa kı ian azangsisi.”

²⁵ Ezi Atrivim Devit a ikaragha ghaze, “Nan otarım, ti puvatıgham. E bar mangegh uam

---

* **13:21:** Bar fomıra gumazıba Hibrun akam, me Grıghın akamın a gira, egha vezın kamın me mong an ruarım osiri. Ezi e datırıghın fozir puvatı, me uarı akar kam osiri, egha a fomıra Hibrun kamın iti, egha datırıghın ua itir puvatı. Grıghın akam ghaze, “Amnon Devitın otarır ivarıam, ezi Devit bar a gifonge. Kamaghın Devit Amnon ıvezır kuram a ganıngızır puvatı.”

osimtizim ni danigham.” Ezi Apsalom mangasa a gaghoravira iti. Ezi atrivim an gin mangan aghuagha ghaze, Apsalom ni mangi, nin biziba deragham.

²⁶ Ezi Apsalom a migia ghaze, “Ia mamaghin izan aghuaghiva, nan aveghbuam Amnon amadaghti, an e bagh izi.”

Ezi atrivim a ikaragha ghaze, “A bizir tizim baghvira nin gin mangam?”

²⁷ Ezi Apsalom Amnon bagha Devitin azangsighavira iti, ezi an Amnon ko uan otarir igharaziba saram amamangatizi, me bar Apsalom in gin ghu.

²⁸ Egha me ghua Balhasorin nguibamin otivigha, Apsalom uan ingangarir gumaziba pamten me abira me migia ghaze, “Ia isamin torimin ganti, Amnon dipar onganiba amegh onganighti, ki mikimvira ikiti, ia a misueghti a irigh aremegh. Ki uabi a misueghti an aremeghasa ia migia ia abira. Kamaghin amizi, ia tuivigh gavgavigh bizitam in atiatingan marki.”

²⁹ Ezi Apsalom in ingangarir gumaziba a mikemezi moghirama isamin aven Amnon gamizi, Atrivim Devitin otarir igharaziba kamaghin ganigha dikavigha vaghvagha uan donkibagh apiagha bar puv are.

³⁰ Me tuavim in ghuavira itima, gumazir mam men faragha ghua, Devit migia ghaze, “Apsalom nin otariba bar me misoghezi me ariaghire, men tav itir puvati.”

³¹ Ezi atrivim kamaghin oregha dikavigha tugha uan korotiar ruarim abigha nguazim girighav ti.

Ezi an ingangarir gumaziba uaghan tuiavhivira ikia uan korotiar ruariba abiagharisi.

³² Ezi Devitin aveghbuam Sama, an otarim Jonadap kamaghin Devit migei, “Nan gumazir ekiam, ni nighnizir gavgavim akar kabar ikian marki. Me nin otariba bar me misoghezi me ariaghirezir puvati. Me Amnonra misoghezi an areme. Bizir kamın mıngarim kamakın, Amnon faragha arazir kurabar Apsalomın buaramizim Tamar gami. Ezi Apsalom zurara dughiabar bizir kam ginighnıghavira ikia, Amnon misoghezi an areme. Ki Apsalomın guamın garima a mitarmangizi, ki an nighnizim gıfo.†

³³ Atrivim, nan gumazir ekiam. Ni akar kaba isi uan navir averiam darıghan marki, kar pura akar kıniba, nin otarir ıgharaziba ariaghirezir puvati. Amnon uabiram areme.”

³⁴⁻³⁶ Ezi Apsalom zuamıram arav ghu.

Jonadap Devit ko mıgiavira itima, nguıbar ekiam geghuva an garir mıdorozir gumazir igiar mam, munaghıra Horonaimın izir tuavmın garima, gumazir avirim mıghsıar mırıamın otivıgha izaghiri. Ezi an atrivim bagha ghua kamaghın a migei, “Ki gumazir mabar garima me Horonaimın izir tuavmın mıghsıamın mırıamın otivıgha izaghiri.”‡

† **13:32:** Hibrun akam deragha vezin kamın mıngarım abıghızır puvati. ‡ **13:34-36:** Vezin kamın aven, akar kam, “Ezi an atrivim bagha ghua kamagh a migei, ‘Ki gumazir mabar garima me Horonaimın izir tuavmın mıghsıamın mırıamın otivıgha izaghiri,’”

a datırıghın Hibrun akamın itir puvati. Akar kam ti fomıra ike, egha datırıghın ovenge. Bar fomıra dughiar akam ikiavira itimın, gumaziba Grikın akamın a gira, ezi akar kam a Grikın akamın ikiavira iti.

Ezi Jonadap Devit miġia ghaze, “Ni gan! Ki ni mikemezi mogħira mar atrivim in otaribara izi.” Jonadap mikemegħa ġivazima, Devitin otariba aven izegħa magħirama azi. Ezi Devit uan ingangarir gumaziba ko, me me ko puvirama azi.

Apsalom arav għu

³⁷⁻³⁹ Apsalom ara għua kantri Gesurin ikia, Atrivim Talmai ko iti. Talmai, a Amihutin otarim. § An azenir 3plan Gesurin iti.

Ezi Atrivim Devit dugħiar ruarim in Amnon gibua a bagħa ikegħa ġivagħa, ua Apsalom in apangkuvigħa ghaze, a uamategħ izi.

14

Apsalom ua izasa, Joap a bagħa tuaviba buri

¹ Seruian otarim Joap kamagħ in fo, Atrivim Devitin navim bar Apsalom bagħavira iti.

² Ezi Joap amizir niġħnizir aghuiba itim bagħa uan ingangarir gumazir mam amadazi, a għua Tekoan nguibamin a inigħa ize. Ezi Joap kamagħ in a miġei, “Ni kamagħ in damuasa ki ifonge, ni ifar mati gumazim aremezi ni aghuimazim in iti mogħ in iki. Ni aghuimazir korotiabar aghuigh, egh borem uan mikarzim dagħuan marki. Ni mati gumazim aremezi ni dugħiar ruarim in a gibua iti mogħ in iki.

³ Egh ni atrivim bagħ mangiva akar ki ni ganidir kabar gun a mikim.” Egha Joap atrivim mikimamin akabar amizim miġei.

---

§ **13:37-39:** Talmai an Apsalom in inazir afeziam. Ni 2 Samuel 3:3 in gan.

⁴ Ezi Tekoan amizir kam atrivim bagha ghugha, atrivimın damazimın nguazim girigha uan guam nguazim mituagha, ziar ekiam a ganiga ghaze, “O atrivim, ni nan akuragh.”

⁵ Ezi atrivim an azara, “Ni osımtızir manam iti?”

Ezi amizim ghaze, “Atrivim, guizbangira, nan pam aremezi ki odiarimın iti.

⁶ Ki nin ingangarir amizim. Ki faragha otarir pumuningra iti. Egha aning azenibar ikia uaningın atara uaning misozima, aningın tongın midorozim abighan gumaziba puvatı. Ezi mav mavin misoghezi an areme.

⁷ Ezi datirighın nan pamın ikızimın adarazi bar dikavigha nan atara ghaze, otarir uan aveghbuam misoghezi an aremezim, ni a isi en dafarim datightı, e a misueghti an aremegh, uan aveghbuamın ovevem ikaragham. Ki men akamın gın mangıva, ki otariba puvatıgham. Mati ki avivkiar mam iti, ezi me anemungasa. Me kamaghın damightı, nan pam ko an ikızimın ziam nguazir kamın ikian kogham.”

⁸ Ezi Atrivim Devit, amizimın akam baregha kamaghın a ikaragha ghaze, “A dera, ki nin osımtızim ni bagh anekıram. Ni uamategh uan dipenimın mangı.”

⁹ Ezi Tekoan amizim kamaghın atrivim mıgei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, osımtızir kam na ko nan afeziamın adarazir izam. Eghtı ni ko nin dipenimın itir darazi osımtıziba puvatıgham.”

¹⁰ Ezi atrivim a mıgıa ghaze, “Gumazitam mıgırıgiar kuratam ni mikemeghti, ni a inigh na bagh izıti, ki a mikemeghti a ua kamaghın ni damuan kogham.”

¹¹ Ezi amizim ua kamaghin miġei, “Ga uaning, atrivim, ki kamaghin ifonge, Ikiavira Itir God, a nin God, ni an ziamin mighvira a mikintima, me nan otarir igharazim misueghti an aremeghan marki. Bar markiam. Guizbangira, en arazim kamakin, gumazim uan aveghbuam misueghti an aremeghti, gumazir kamın anababara a misueghti an aremegham. Ezi ni arazir kamın ġin mangan marki, eghti gumazitam nan otarim misueghti an aremeghan marki.”

Ezi Devit ghaze, “Ki, Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira ni miġei, nin otarimin dapanir arizitam tong nguazim girighan kogham. An aremeghan kogham.”

¹² Ezi amizim kamaghin miġei, “Ga uaning, nan atrivir ekiam, ki nin ingangarir amizir kinim. Ni na ateghti ki tong ua mikemeka?”

Ezi Devit ghaze, “A dera ni mikim.”

¹³ Ezi amizim kamaghin Devit miġei, “Ni tizim bagha bizir kurar kamın Godin gumazamizibagh ami? Ni uabi uan otarim batuegha anetaghizi, a ua izezir puvati. Kamaghin amizi, akar ni datirighin na mikemezir kam, ni uabi uabi isa kotiam gati.

¹⁴ E fo, e bar moghira arighiregh ua angamira ikian kogham, mati gumazim dipam nguazim gin-geghti, gumazitam uam a iniva avegham. God pura gumazibar ikirimiriba agevir puvati. Eghti gumazitam an saghon ikitima, a gumazir kam inigh uabin boroghin izisi, a bagh tuaviba buriam.

¹⁵ Atrivim, nan gumazir ekiam, ga uaning, gumazamiziba na gasighasighasa na miġei. Kamaghin amizi, ki men atiatia, egha datirighin ni mikimasa ni bagha izi. Ki nin ingangarir amizim,

ki kamaghin nighnisi, ki nin azaraghtima, ni nan akurvaghamin tuavitam batogham.

¹⁶ Ki kamaghin nighnisi, gumazir maba ki uan otarim ko, ga gasighasighava ami, eghti God ga ganingizir nguazir kam, ga an ikian kogham. Ki ghaze, ni ti nan akam baragh nan akuragh, gumazir kabar dafarim da ua ga iniam.

¹⁷ Kamaghin amizi, ki ghaze, ni na bagh akar gavgavitam akirighti ki deraghvira ikiam. Atrivim, nan gumazir ekiam, ni mati Godin enselin mam, egha ni arazir kuraba ko arazir aghuibagh fo, manam dera, ezi manam ikufi. Ezi Ikiavira Itir God, nin God ni ko iki.”

¹⁸ Atrivim oregha kamaghin amizim ikara, “A dera, ki datirighin azangsizir mam nin ti. Ki kamaghsua, ni datirighin guizbangira na mikimiva bizitam nan mongan marki.”

Ezi amizim ghaze, “A dera, atrivim, nan gumazir ekiam, ni nan azang.”

¹⁹ Ezi Devit kamaghin an azara, “Joap ti akar kabav kimesa ni amadaz, o?”

Ezi amizim ghaze, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nin ziamin guizbangira ni migei, ki nin azangsizim gitaviraghan ibura, egh ki uaghan akatam nin modoghan kogham. Are, bar guizbangira, nin ingangarir gumazim Joap, an akar kabar na mikemegha, na amadazima ki dar gun ni migei.

²⁰ Nin ingangarir gumazim Joap, a pura dav kemezir puvati. An Apsalomın osimtızir kam akirasa akar kabagh ami. Ezi gumazir ekiam, ni mati Godin enselin mam, ni fofoziba ko nighnizir

aghuir aviriba iti, egha ni nguazir kamın otivir biziba bar dagh fo.”

²¹ Ezi gın atrivim kamaghın Joap miği, “Bar dera, ki nin niğhnizimın gın mangam. Eghti ni mangıva Apsalom inigh uamategh izi.”

²² Ezi Joap kamaghın oregha Atrivim Devitın damazimın nguazim girıgha fuagha, uan guam nguazim mituagha ziar ekiam a ganıga ghaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, God deraghvıra ni damu. Ni nan azangsızimın gın ghuzi, ki datırıghın fo, ni na gifonge.”

²³ Egha Joap dikavıgha Gesurın ghugha, Apsalom inigha uamategha Jerusalemın ize.

²⁴ Ezi atrivim kamaghın miğia ghaze, “Apsalom uan dipenimra iki, egh a nan damazimın izi nan ganan marki.” Kamaghın amizi, Apsalom uan dipenimra ikia egha atrivimın damazimın ghuzir puvati.

Devit Apsalomın arazir kuram gın amada

²⁵ Apsalom gumazir bar dirim, egha duar kuritam bar an namnamın dagarımningın ikegha uanaga an dapanir siriamın itir puvati. Israelian gumazitam an mın garir puvati, kamagh amizi, Israelia an ganasa bar akonge.

²⁶ An dapanir arızim bar mitemegha, aghua ruarvagha a baseir dughiamın, an azeniba vaghvagha gevir dughiamın an anepiri. Egha me dapanir arızir a dipirizir kamın osımtızimın gari, an atrivimın skelın a kilogremın pumuningın tu.

²⁷ Apsalom amuimın ikia otarir 3pla ikia egha guivir vamıra iti, an ziam Tamar. A bar amizir dirim.

²⁸ Ezi Apsalom azenir pumuningin Jerusalem in ikia, egha tong bar atrivim in damazim in ghuzir puvati.

²⁹ Egha Apsalom Joap bagha akam amadagha ghaze, Joap Apsalom in amamangatighti, an atrivim bagh mangi. Ezi Joap Apsalom bagh mangan aghua. Ezi a dughiar igharazim in uam Joap bagha akam amada, ezi Joap ua mangan aghua.

³⁰ Kamagh in amizi, Apsalom uan ingangarir gumazibav gia ghaze, “Joap in balin azenim nan azenim in borogh in iti. Ia mangiva a daboroghtima a isigh.” Ezi me ghuava an balin azenim gaborozima a isi.

³¹ Ezi Joap arazir Apsalom in ingangarir gumaziba amizir kam baregha, Apsalom in dipenim in ghugha an azara, “N in ingangarir gumaziba bizir tizim bagha nan balin azenim gaboro?”

³² Ezi Apsalom kamagh in a ikaragha ghaze, “Ki izi uab in ganasa ni bagha akaba amadima ni izan aghua. Ki kamaghsua, ni izegh nan akam inigh mangiva atrivim in azaragh, a tizim bagha Gesur in na inigha Jerusalem in ize? Ki ti munaghira ikia deraghai. Ki datirigh in atrivim in guam in ganasa, eghti a nan arazir kuratam in apighiva, na misueghti ki aremegham.”

³³ Ezi Joap ghugha Apsalom in akabar gun Atrivim Devit migei. Atrivim oregha givagha gumazir maba amadazima, me ghua Apsalom inigha izi. Ezi Apsalom nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha ziar ekiam atrivim ganing i. Ezi atrivim an tore.

15

Apsalom Atrivim Devit batueghasa tuaviba buri

¹ Ezi bizir kabar gin, Apsalom karisin mam ko, hoziar maba ko 50plan gumazir a geghuv an daroribar faragh mangamiba ini.

² A dughiaba vaghvagha bar mizarazibar, dikava ghua nguibar ekiamin tiar akamin zuir tuavir miriamin tuivav iti. Eghti gumazir manam osimtizim ikiva anekirsi atrivim bagh iziti, Apsalom an diagh kamaghin an azaragham, “Ni nguibar manamin gumazim?”

Eghti gumazir kam kamaghin mikimam, “Ki nin ingangarir gumazim, ki Israelin anabar mamın gumazim.”

³ Ezi Apsalom gumazir kamin osimtizimin mingarim gifogha, kamaghin a migei, “Ni oragh, nin akaba bar guizbangira, egha dera. Ezi noki, atrivim deravira nin akaba baraghamin gumazitam amisevezir puvati.”

⁴ Egha Apsalom dughiabar zurara kamaghin gumazibav gei, “Tav ti na misevezi ki jasin otogha deraghai. Egh ki gumazibar osimtiziba kotin da tuisigha deraghavira da akirai. Ki uabi jasin otivasa ifonge.”

⁵ Egh uaghan, gumazitam an ganigh a bagh izi ziar ekiam a daningisi uan teviba apirsi damuti, a zuamira uan dafarimning an amadagh a muigh an toram.

⁶ Gumazamizir uan osimtiziba inigha atrivim bagha zuiba, Apsalom arazir kamra me gami. An arazir kamin Israelian gumazamiziba, bar men nighnizibagh etui.

⁷ Azenir 4pla givazima,* Apsalom ghua kamaghin Atrivim Devit miġei, “Ga uaning, ni na teghtima ki uamategh Hebronin mangi, akar dikirizir ki Ikiavira Itir God gamizir mam damighti, an otoa.

⁸ Ki nin ingangarir gumazim, ki Sirian kantrin aven itir nguibam Gesurin ikia, egha Ikiavira Itir God bagha akam akira ghaze, a ua na inigh Jerusalem mangighti, ki Hebronin nguibamin an ziam fam.”

⁹ Ezi atrivim a miġia ghaze, “Ni navir amirizim sara mangi.” Ezi Apsalom uamategha Hebronin ghu.

¹⁰ Apsalom uaghan Israelian anababa bar me mikimasa modogha gumaziba amangi. Ezi me kamaghin Israelia miġei, “Ia sghar ararem baragh maghira, kamaghin dim mikim, Apsalom Hebronin ikia atrivimin otogha gifa.”

¹¹ Apsalom Hebronin zuir dughiamin, a Jerusalem 200plan gumazibar diazi, me a ko zui. Gumazir kaba, bizir a damuasava nighnizim me a gifozir puvati, egha puram an ġin zui.

¹² Me ghua Hebronin otivigha, Apsalom ofabagh ami. An ofan kabagh amir dughiamin, a Gilon gumazir mam Ahitofel, a inigh izasa gumazir maba amangizi, me Gilon nguibar ekiamin ghue. Ahitofel, a gumazir nighnizir aghuiba isa Atrivim Devit ganidibar mav. A uan nguibam Gilo ategha Apsalom bagha ize. Dughiar kamın, Apsalomın nighnizir kurar an averara

---

* **15:7:** Hibrun akam ghaze, 40plan azeniba. Ezi fomira gumazir maba akar kam Grighin akamin a gira, egha ghaze, akar kam a 4plan azenibav gei.

amiba ekiva zui. Ezi an gin zuir gumazibar dibobonim ghuavanagavira iti.

Devit Jerusalem ategha arav ghu

¹³ Ezi abuir gumazir mam iza kamaghin Devit migei, “Datirighin Israelian gumazamizibar navir averiaba, bar moghira Apsalom baghavira iti.”

¹⁴ Ezi Devit kamaghin uan ingangarir gumazir dapanir Jerusalem in itibav gia ghaze, “Aria, ia dikavigh e zuamiram Jerusalem ategh areka. Puvatighi, Apsalom e misueghti e bar arighiregham. E zuamiram areka, e suighsughtima, Apsalom uan adarazi ko izi en nguibar ekiam gasighasigh, en gumazamizibav sueghti me arighiregham.”

¹⁵ Ezi atrivimin ingangarir gumazir dapaniba a ikaragha ghaze, “Are, atrivim en gumazir ekiam, ni bizir tizim damuasa migei, e a damuam.”

¹⁶ Kamaghin amizi, atrivim uan dipenimin itir darazi ko an ingangarir gumazir dapaniba, me dikavigha Jerusalem ategha uan suebar zui. Egha atrivim uan amuir dozir 10pla ataghizi, me atrivimin dipenimin gara iti.

¹⁷ Atrivim uan adarazi ko me Jerusalem ategha ghua, nguibar ekiamin itir dipenir bar abuan dazighiamin itimin boroghin tuivighav iti.

¹⁸ Egha atrivim tughav ikia garima, an ingangarir gumazir dapaniba ko a geghuva an faragha zuir midorozir gumaziba, me a gitagha voroghira dika arua zui, ezi Keret ko, Peletian adarazi ko Getin nguibar ekiamin midorozir gumazir 600pla, me uaghan a ko zui. Fomira 600plan midorozir gumazir kaba me Devit ko Getin nguibar ekiamin ike, me uaghan an gin ize.

19 Ezi atrivim kamaghin Getin midorozir gumazibar gumazir dapanim Itai mighia ghaze, “Ni tizim bagha e ko mangasa? Ni kantrin igharazimin gumazim, ni iza kagh iti, nin nguibam saghon iti. Kamaghin ni uamategh Jerusalem in mangiva Atrivim Apsalom ko iki.

20 Ni dughiar otevimra kagh ike, kamaghin, ki ni damuti ni nguibar kam ategh pura e ko daruan kogham. E pura tintinibar iki daruam. Kamaghin, ni uan midorozir gumaziba inigh uamategh mangiti deragham. Ikiavira Itir Godin apangkuvim ko an arazir a ia baghavira itim, guizbangira ia ko zurara iki.”†

21 Ezi Itai kamaghin Devitin akam ikaragha ghaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, ki Ikiavira Itir Godin ziam, ko nin ziamin, ki guizbangira ni migei, ki zurara ni ko ikiam. Ni nguibar manamin mangiti, ki uaghan an mangam. Egh me ni misueghti ni aremegham, me uaghan na misueghti ki aremegham.”

22 Ezi Devit kamaghin a migei, “A dera, ia e ko mangam.” Kamaghin amizi, Itai uan midorozir gumaziba ko men amuiroghboriba ko, me faragha zuir darazir gin zui.

23 Devit uan adarazi ko me Jerusalem ataghirazir dughiamin, kantrin aven itir gumazamiziba bar moghira puviram azi. Ezi atrivim uan adarazi ko me Kidronin Fanem giregha gumazamiziba puvatizir danganimin amadaghan zui.

---

† 15:20: Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati. Bar fomira gumazir maba akar kam Grighin akamin a giragha an osiri, ezi datirighin Aruamin akam Grighin akamin gin zui.

24 Devit tughav ikia garima, gumazamiziba arua zuima, ofa gamir gumazimning Sadok ko Abiatar, ko Livaiba me uaghan me ko zui. Livaiba Godin Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam gisaghpuğa iza nguazim gati, egha uam a gisaghpuzir puvatigha, ikia ghuava dughiar gumazamiziba bar Jerusalem ataghizimın oto.

25 Ezi atrivim kamaghın Sadok migei, “Ni Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam inigh uamategh nguibar ekiamın mangi. Eghti Ikiavıra Itir God na gifuegh, egh nan amamangatighi ki ua izi, Akar Dikirizir Gavgavimın Boksiam ko Purirpenir a itimın ganam.

26 Ki pura iti. Eghti Ikiavıra Itir God na gakuueghan kogham, a dera, a bizir tizimın na damusi a puram a damu.”

27 Egha Devit ua kamaghın ofa gamir gumazim Sadok migei, “Ni nan akam deragha a gifos, o puvati? Ki kamaghın migei. Ni uan otarim Ahimas ko Abiatarın otarim Jonatan, aning inigh ia uamategh navir amirizim sara nguibar ekiamın mangi.

28 Ni oragh, ki mangıva gumazamiziba puvatizir danganimın otogh, fanem gira zuir danganimın boroghın iki ia mizuamam. Eghti ia bizir Jerusalemın otiviziba dar akam na bagh anemadagh.”

29 Ezi Sadok ko Abiatar Akar Dikirizir Gavgavir Boksiam inigha uamategha Jerusalemın ghugha iti.

30 Ezi Atrivim Devit bar osemegha uan dagarir asuamning suegha uan dapanim avaragha azia Olivın Mighsiamın ghuavanadi. Ezi an gın zuir

darasi, uaghan uan dapaniba avegha azia ghuvanadi.

³¹ Ezi Devit kamaghin oraki, “Ahitofel Apsalom ko an gin zuir darazir akurvaghasa ghu.”

Ezi Devit kamaghin Ikiavira Itir God ko migei, “O Ikiavira Itir God, ga uaning, ni Ahitofelin migirigiabagh iraghti, da bar pazaviram mangi.”

³² Me ghua mighsiamin orazimin otifi, kar danganir me Ikiavira Itir Godin ziam fem. Ezi Devitin namakar mam iza a bato, an ziam Husai, an Arkan ikizimin gumazim. An apanguvir ekiam Devitin ikia uan korotiam abigha nguazim uan dapanim gaghui.

³³ Ezi Devit an ganigha kamaghin a migei, “Ni na ko iziti, ki nin akurvaghsi ingangarir ekiatam damigham.

³⁴ Egh ni nan akurvaghsi, ni uamategh nguibar ekiamin mangi, Apsalomin ganigh kamaghin a mikim, ‘O atrivim, ki fomira nighnizir aghuiba nin afeziam ganingi, egha datirighin ki nin ingangarir gumazimin otivasa.’ Ni kamaghin damighti, nighnizir ni Apsalom ganidir kam, a Ahitofel Apsalom ganingizir nighnizim atugham.

³⁵ Ni oragh. Ofa gamir gumazir pumuning, Sadok ko Abiatar, aning uaghan Jerusalem in iti. Ni atrivimin dipenimin oraghizir biziba, bar adar gun aning mikemegh.

³⁶ Sadokin otarim Ahimas, ko Abiatarin otarim Jonatan, aning uaghan uan afeziamning ko iti. Ni oraghizir migirigiaba aning mikemeghti aning izi na mikimam.”

³⁷ Ezi Devitin namakam Husai, an akamin gin ghua uamategha Jerusalem in ghu. Husai

ghua Jerusalemin otozima, Apsalom uaghan iza nguibar ekiamin oto.

16

Siba tuavimin Devit bato

¹ Devit Husai ko mikemegha givagha, a mighsiar orazim ategha mong sivagha ghu. Ezi Mefibosetin ingangarir gumazim Siba iza a bato. Siba 200plan bretba ko 100pla wainin ovizir me apuzizir ikiziba ko, 100plan temer fikin ovizibar ikiziba ko, memen inimin ingarizir misevir wainin dipam ruiziba a da inigha izi. A dagher kaba isa donkin pumuning gisin da arigha Devit bagha izi.

² Ezi Devit kamaghin Siban azara, “Ni tizim bagha bizir kabar akua izi?”

Ezi a kamaghin Devit ikara, “Donkin kamning, nin amuiba ko boriba aning daperagh mangam. Ezi bretba ko temer fighin oviziba, kar nin adarazi dar amam. Ezi wainin kam, kar nin adarazi gumazamiziba puvatizir danganimin daru mangiti, mikarziba men amiaghti, me aneremam.”

³ Ezi atrivim ghaze, “Bar dera, ni na mikim, nin gumazir ekiam Sol, an igiam Mefiboset managh iti?”

Ezi Siba ghaze, “Israelia ti datirighin anemiseveghti, a uan inazim Atrivim Solin min Israelia gativagh men ganam. Kamaghin amizi, a Jerusalemin ikiavira iti.”

⁴ Ezi Atrivim Devit kamaghin oregha Siba migia ghaze, “A dera, ki datirighin Mefibosetin biziba bar ni daningam.”

Ezi Siba kamaghin Devit ikara, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nin damazimin tevimning apirigha ziar ekiam ni ganidi. Ki kamaghsua, bizir ki damuamiba ni damuti, ni na gifueghivira ikiam.”

Simeï akar kurabar Devit migei

⁵ Atrivim Devit Siba ko mikemegha givagha Bahurimin otogha givagha garima, Solin ikizimin mav, Geran otarim Simeï, iza akar kurabav gia Devitin atara a bagha izi.

⁶ Devit uan ingangarir gumazir dapaniba ko itima, Simeï dagiabar me ginifi. Devit uan midorozir gumazir aviribar torimin arua zuima, Simeï tong men atiatir puvati.

⁷ Egha Simeï Devitin atara ghaze, “Ni kamatigh. Ni gumazibav sozima da ariaghirir gumazim. Ni gumazir kuram, ni kamatigh.

⁸ Ni Sol batuegha an danganim inigha atrivimin oto. Egha ni Solin adarazir gumazir aviribav soghezima, me ariaghire. Kamaghin, Ikiavira Itir God nin arazir kurar kam ikarvasi. Egha Ikiavira Itir God nin danganim iniasa, nin otarim Apsalom amisevezi, a Israelian atrivimin oto. Ni gumazir gumazibav sozima me ariaghirim, kamaghin, God datirikin ni gasighasisi.”

⁹ Ezi Seruian otarim Abisai kamaghin Devit migei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, gumazir kam manmaghsua akar kurabav gia nin atari? An afiar aremezir kuamin min gara iti. Ki ti mangiva an firim atugham.”

¹⁰ Ezi atrivim kamaghin Seruian otarimning Abisai ko Joap, aning migia ghaze, “Kar guan

bizim puvati. Anetakigh. Ikiavira Itir God ti a mikemegha ghaze, 'Ni akar kurabav kim Devitin atar,' eghti a bizir kam bagh nan ataram, a dera. Eghti tinara kamaghin an azaragham, 'Ni tizim bagha Devitin atari?'"

¹¹ Egha Devit kamaghin Abisai ko uan ingangarir gumazir dapanir igharazibav gia ghaze, "Nan otarir nan otozimra na misueghti ki aremeghasa, ezi ia tizim bagha Benjaminin anabamin gumazir kamın adaribar digavir kuram gami? Guizbangira, Ikiavira Itir God a mikemezima, a bizir kam gami. Kamaghin amizi, ia aneteghti an akar kabar amu.

¹² Ikiavira Itir God nan arazir kurabar osimtizibagh fo, egh a ifongeghiva, a ti adarir kurar datirighin otivizir kaba bagh arazir aghuim na ikaragh, deraghvira na damuam."

¹³ Devit mikemegha givagha, uan gumaziba ko tuavimin zui. Tuavir me zuir kamnang, a mighsiamin boroghin zuir tuavim. Ezi Simei mighsiar vuemin miriabar me gisin ghuava, Devitin atarava dagiaba ko nguazir minezibar a giniva zui.

¹⁴ Ezi atrivim uan gumazamiziba ko ghua danganir me zuimin otifi. Me bar amiagha danganir kamın avughsa iti.

Apsalom Jerusalemın oto

¹⁵ Ezi Apsalom ko Israelia bar ghua Jerusalemın otifi. Ezi Ahitofel uaghan me ko ghua.

¹⁶ Ezi Devitin namakar aghuim Husai, a ghua Apsalom batogha an diagha kamaghin a migia

ghaze, “Ni dughiar ruarimin atrivimin ikivira ikiam!”

¹⁷ Ezi Apsalom akar kam baregha kamaghin Husai migia ghaze, “Ni Devitin namakar bar aghuim, manmaghin amizi ni an gin ghuzir puvati? Kar namakar aghuibar arazir puvati. Ki nin ganigha dikavir kuram gami.”

¹⁸ Ezi Husai kamaghin Apsalom migia ghaze, “Puvati. Ikiavira Itir God ko, gumazamizir kaba ko, Israelian igharaziba, me bar atrivitam amiseveghtima, ki an apengan ikiva a ko ikiam.

¹⁹ Egh ki nin ingangarir gumazimin ikian kogh, egh ki mangi tinan ingangarir gumazimin ikiam? Puvatigham. Ki fomira nin afeziamin ingangaribagh ami. Ezi kamaghin, ni an otarim, ki datirighin nin ingangaribar amuam.”

²⁰ Ezi Apsalom kamaghin Ahitofel migia ghaze, “Ni datirighin na mikim, ki bizir tizim damuam?”

²¹ Ezi Ahitofel ghaze, “Ni mangi uan afeziamin amuir doziba ko daku, a me ataghizima me atrivimin dipenimin gara iti. Ni kamaghin damighti, Israelian gumazamiziba bar fogh suam, Ni guizbangira uan afeziam gamizi a nin apanimin oto. Eghti gumazamizir datirighin nin gin zuiba, me nin gin mangisi bar gavgavigham.”

²² Ahitofel kamaghin mikemezima, me gumazir maba amadazima, me ghua atrivimin dipenir siriamin avughsir danganimin, purirpenir mam in ingari. Egha gumazamiziba bar, men damazimin Apsalom an aven ghu. Ezi me vaghvagha an afeziamin amuir doziba isa an aven zuima a me koma akui.

²³ Dughiar kamın gumazamiziba kamaghın nıghnisi, Ahitofel me miğeir akar kaba nıghnizir aghuiba me ganidi. Ezi da mati God uabi me ganidir akaba, ezi me guizbangıra dar gın zui. Devit faragha Ahitofelin akabar gın ghu, ezi datirighın Apsalom uaghan dar gın mangasa.

17

Husai Apsalom gifara

¹ Ezi gın Ahitofel kamaghın Apsalom miğia ghaze, “Ni na amadaghti ki 12,000plan gumaziba inigh datirighın dimangan me ko, e Devitin gintıgham.

² A datirighın bar amıragha navim osemegha iti moghıra, ki mangıva a ko misogham. A digavir kuram damighti, an gumaziba arı mangiti ki atrivimra misueghti an aremegham.

³ Egh ki an gumazamiziba bar me inigh ua ni bagh izam. Me mati amizim datirighıra pamin ikegha a basemegha arav ghugha, gın a uamategha uan pam bagha ize. Ni kamaghın ifonge, ni Devit misueghti an aremeghti, gumazamiziba deravıra ikiam.”*

⁴ Apsalom ko Israelian gumazir dapaniba akar kam baregha kamaghın miğia ghaze, mar nıghnizir bar aghuimra.

⁵ Ezi Apsalom ghaze, “Ia Husain diaghti, a izi uan nıghnizimin gun mikimti e a bareka.”

---

* **17:3:** Hibrun akam deragha vezın kamın mingarim abıghizir puvati. Bar fomıra gumazir maba akar kam Grighın akamın a giragha an osiri, ezi datirighın Aruamın akam Grighın akamın gın zui.

⁶ Ezi Husai izezima, Apsalom a miġia ghaze, “Kar niġhnizir Ahitofel e ganingizim, e an ġin mangam o puvatigham? Puvatighti, ni e mikim, e manmaghin damuam?”

⁷ Ezi Husai Apsalom in akam ikaragha ghaze, “Niġhnizir Ahitofel datirighin ia ganingizim, a derazir puvati.

⁸ Ni fogh, nin afeziam Devit uan midorozir gumaziba ko, me misozir gumazir gavgaviba, egħa bar osemegħa iti, me mati bean amebam gumazim an nguziba okemezima, an navim isia iti. Ni uan afeziam in midorozir arazibagh fo, a dimangan uan midorozir gumaziba ko dakuighan kogħam.

⁹ Egħa a datirighin ti miġhsiar tam in dagiar torir ekiatam in modoghav ikiama, a danganir iġharazitam in ikiama. Egħti e datirighin mangi me misogħtima, me en midorozir gumazir tabav suegħti me arimiġhiregħti, gumazamiziba akar kam baregh kamaghin mikim suam, ‘Apsalom in adarazi me bar ikufi.’

¹⁰ Egħti nin midorozir gumazir iġharaziba akar kam baregh bar atiatigham. Me uari mati midorozir gumazir gavgaviba, egħa laionbar min tui fi. Ezi Israelia bar fo, nin afeziam a midorozibar faraghavira zuir midorozir gumazim, ezi an midorozir gumaziba bar puvira misosi.

¹¹ “Nan niġhnizim kamakin. Ni Israelian nguibabar itir gumazamiziba bar, not in amadaghan Dan in anabam in nguibam in ikegh, bar mangi sautin amadaghan Berseban nguibam in otogh, dar gumazamiziba bar men diagħti, me izi uari akuvagħam. Me ongarir

dadarimîn gigimîn mîn bar avirasemegham. Eghti ni datirighin uabi men faragh mangiva ia Devit ko misogh.

¹² Egh e Devit buri mangi managh a batogh, e datirighin mizazim an adarazigh asam. Me bar en tivaghan kogham, mati dimagarimîn ghuariam irima, gumazitam anepiran iburagham. Eghti Devit uan adarazi ko, e me misoghtima me bar arimighiregham. Eghti men tav bar ikian kogham.

¹³ Eghti an ari nguibar ekiatamin aven mangightima, Israelian midorozir gumaziba benir gavgaviba inigh izi nguibar ekiar kamîn divaziba ikeghiva, nguibar ekiar kam gekuigh danganir zarimîn anekunighti, a bar ikuvigham. Eghti nguibar ekiar kamîn dagiar muziaritam bar ikeghan kogham. Bar puvatigham.”

¹⁴ Husai mikemegha givazima, Apsalom ko Israelian gumaziba bar kamaghin migei, “Husain migirigiaba bar dera, egha Ahitofelin migirigiabagh afira.” Guizbangira, Ikiavira Itir God faragha Apsalom gasighasighasa nighniki. Kamaghin amizi, a uabi men nighniziba fezi, me Husain akabar gin zui. Guizbangira Ahitofelin migirigiaba da dera, ezi puvati, Ikiavira Itir God me gamizi, me akar kamîn gin ghuzir puvati.

Devit Jordanin Fanem girigha vongin ghu

¹⁵ Ezi bizir kamîn gin, Husai ghua akar an Apsalom ko Israelian gumazir dapanibav mikemezibar gun ofa gamir gumazimning Sadok ko Abiatar migei. Egha a uaghan Ahitofelin akabar gun aning mikeme.

16 Egha a ghaze, “Gua zuamira Devit bagh akam amadagh a mikim suam, Atrivim, ni datirighin dimangan Jordanin Fanem vongin kagh dakuan marki, Ni fanem girigh vongin mangi. Puvatightima, Apsalom uan adarazi ko iziva, ni ko nin adarazi sara bar ia misueghti ia arimighiregham.”

17 Ezi Jonatan ko Ahimas, aning ghua Jerusalem in azenan Enrogelin Fanem in me mizua iti. Aning ofa gamir gumazimningin otarimning. Gumamaziba aning in ganti aning nguibar ekiam in aven mangan aghuagha, egha aning azenan modoghav iti. Ingangarir amizir mam faragha nguibar ekiar kam in otivir bizibar gun aning migei. Ezi aning ghua Devit mikeme.

18 Ezi dughiar kam in, gumazir igiar mam aning in ganigha ghua Apsalom mikeme. Kamagh in amizi, aning zuamira ghua Bahurim in nguibam in gumazir mam in dipenim in ghu. Ezi mozir dipar mam an dipenim borogh in iti, ezi Jonatan ko Ahimas mozir kam giraghugha modo.

19 Ezi gumazir kam in amuim inir mam inigha iza an onegha mozir dipar kam in akam avara. Egha a witin maba inigha tintinibar inir kam gisin da ariki. Eghti gumaziba foghan kogham, aning kagh modoghav iti.

20 Ezi gin Apsalom in gumazir maba aning in gin iza kamagh in amizim in azai, “Ahimas ko Jonatan managh iti?”

Ezi amizim ghaze, “Aning fanem girigha vongin ghu.” Ezi gumaziba ghua Ahimas ko Jonatan buriava aning in apizir puvatigha uamategha Jerusalem in ghu.

²¹ Apsalom in gumaziba ghuegha givazi, Ahimas ko Jonatan mozir kam ategha Atrivim Devit bagha ghugha kamaghin a migei, “Ni kagh ikian marki. Ni uan adarazi bar me inigh zuamira fanem girigh vongin mangi.” Egha aning gin Ahitofel Devit gasighasighasa mikemezir migirigiaba bar a geghani.

²² Ezi Devit akar kaba baregha givagha, bemira uan adarazi inigha Jordanin Fanem girigha vongin ghu. Ezi aminim itima me vongin ghuegha gifa. Men tav ua danganir kam in itir puvati.

²³ Ahitofel garima Apsalom an akabar gin zuir puvati, ezi a ghua uan donki gaperagha uamategha uan nguibar ekiamin ghu. A ghua uan biziba ko amuim ko boriba akirigha gin ghua uabi aguraghava areme. Ezi an amuim ko boriba an kuam inigha ghua, an afeziabar kuaba afezir danganimin anefa.

²⁴ Egha Apsalom ko Israelian midorozir gumaziba dikavigha Devitin gin zui. Ezi dughiar Apsalom ghua Jordanin Fanem girigha vongin zuimin, Devit uan adarazi ko ghua Mahanaimin nguibar ekiamin otogha gifa.

²⁵ Apsalom faragha Amasa amisevezima, a Joapin danganim inigha an midorozir gumazibar gumazir dapanimin iti. Amasa Jeterin otarim, a Ismaelin ikizimin gumazir mam,[†] egha a Nahasin guivim Abigelin iti. Ezi Joapin amebam Seruia, an Abigelin amezemebam.

17:23: 2 Samuel 15:12   [†] **17:25:** Hibrun akam ziar kam Ismael itir puvati. A ghaze, Israel. Ezi fomira gumazir maba akar kam Grighin akam a giragha an osiri, egha me ghaze, a Ismael migei. 1 Eghaghaniba 2:17, uaghan Ismael migei.

²⁶ Dughiar kamın, Apsalom Israelia ko ghua Gileatin Distrighin otivigha averpenibar ingari.

²⁷ Ezi Devit ghua Mahanaimın otozir dughiamın, gumazir 3pla iza a bato. Men ziabar kara, Sobi a Nahasin otarim, a kantri Amonın nguibar ekiam Raban gumazim. Ezi Amielin otarim Makir, a Lodebarın nguibar ekiamın gumazim. Ezi Barsilai, a Gileatin Distrighin Rogelimın nguibar ekiamın gumazim.

²⁸⁻²⁹ Gumazir kaba itariba ko nguazir mineba, ko daguraguir misiaba isi Devit uan gumaziba ko me daningasa da inigha zui. Egha me dagher maba sara inigha zui, kar wit ko bali, plaua ko witin me avimın tueziba, ko ngezir igharagha garir pumuning ko, hani ko, bulmakaun otem ko dagher sisin me bulmakaun oter eborimın ingarizim. Me uaghan sipsipin maba inigha ghue. Me kamaghın fo, Devit uan gumaziba ko iza gumazimiziba puvatizir danganimın zuir tuavimın ize. Ezi mitiriam men azima kuariba men piri, ezi men mikarziba bar men amia. Kamaghın amizi, me dagher kaba inigha me bagha izi, eghti me dar amiva ua gavgavim iniam.

18

Joap Apsalom misoghezima, an areme

¹ Ezi Atrivim Devit uan midorozir gumaziba bar me akuvagha, dar 1,000plan midorozir gumazir okoruaba vaghvagha me bagha faragha zuir gumazir dapaniba amisevegha, egha uaghan kamaghira 100plan midorozir gumaziba bagha gumazir dapanir maba amisefe.

² Egha uan midorozir gumaziba 3plan okoruabar me abiki. Joap okoruar mam gativagha an garima, an aveghbuam Abisai mamın garima, Getın nguibar ekiamın gumazim Itai okoruar mamın gari. Egha Devit kamaghın uan midorozir gumazibav gıa ghaze, “Ki uabi ia ko e misoghsi mangam.”

³ Ezi me kamaghın a migei, “Puvati. Ni e ko mangan kogham. E bar midorozimın areghti, me e ginıghnıghan kogham. Egh me en taraziv sueghti, e arimıghireghti, me uaghan gumazir aremezibagh nıghnıghan kogham. Ezi ni e ko mangiti, me ni misueghti ni aremeghti, bizir kamati me 10,000plan gumazibav soghezi me bar ariaghire. E ghaze, kamaghın ti deragham, ni nguibar ekiamın kaghıra iki. Eghti e gumaziba o bizitabar oteveghti, ni e bagh da amangam.”

⁴ Ezi atrivim kamaghın men akam ikaragha ghaze, “A dera, ki ian nıghnızimın gın mangam.” Egha Devit divazir nguibar ekiam avınizimın tiar akar ekiamın miriamın tughav ikia garima, midorozir gumazibar sueba voroghıra dika azenan zui. Midorozir gumaziba vaghvagha uan okoruabar aven iti, okoruar mamın dibobonim 1,000plan gumaziba iti, ezi okoruar mamın dibobonim 100plan gumaziba iti. Egha me bar uan okoruabar voroghıra dika aven zui.

⁵ Devit akar gavgavimın Joap ko Abisai ko Itai mıgia ghaze, “İa na bagh nıghnıgh, gumazir igiar kam Apsalomın apangkufıgh.” Ezi midorozir gumaziba bar, akar gavgavir Devit uan midorozir gumazir dapanibagh anıngıziba, me bar da baraki.

⁶ Egha Devitın mıdorozir gumaziba ghua Israelia bato, kar Apsalomın mıdorozir gumaziba. Egha me Efraimın anabamın ruarımın uariv sosi.

⁷⁻⁸ Me uariv sogha ghua, Devitın mıdorozir gumaziba bar Israelia abınigha bar me gasighasiki. Mıdorozim bar ekevegħa bar distrighın danganiba bar a da ini. Gumazir bar avırım ruarımın aven tintinibar onganigha ariaghire. Kamagh amizi ruarımın aven ariaghirezibar dibobonim, a mıdorozimın ariaghirezir darazir dibobonim gafira. Mıdorozir gumazir dugħiar kamran ariaghireziba bar dar dibobonim, 20,000ın tu.

⁹ Ezi Apsalom donki gaperagħa ghua, Devitın mıdorozir gumazir maba batogħa ara zui, ezi an donki okın temer ekiar mamın apengan zuima, an dapanir arızim temer aguar mamın guragħa gavgafi. Ezi Apsalom guragħav itima, an donki ivemara ghuavıra iti, ezi Apsalom overiam ko nguazimın tızimın guragħav iti.

¹⁰ Ezi mıdorozir gumazir kabar mav, Apsalomın ganigha ghua Joap miġia ghaze, “Kı datırighın Apsalomın garima, a temer okın aguamın guragħav iti.”

¹¹ Ezi Joap a ikaragħa ghaze, “Bizir kam ti guizbangıra, o? Ezi ni a misuegħti an aremegħan aghua? Ni a misogħezi an aremezi, kı ti 10plan silvan dagıaba, ko mıdorozir gumazibar letın tam ni ganighai.”

¹² Ezi gumazir kam kamaghın Joap ikaragħa ghaze, “Ni silvan dagıar 1,000pla isi na danıngıgħti, kı bizitamın atrivimın otarım damıgħan kogħam. E bar ikiava orazima, atrivim

akar gavgavir kam isa ni ko Abisai ko Itai, a ia mikeme. A kamaghin migei, 'Ia gumazir igiar kam Apsalom in ganighiva, a gasighasighan marki.'

¹³ Ki atrivimin akam batuegha Apsalom misoghezi an aremeghai, kamaghin atrivim bizir ki amizir kam bareghai. Guizbangira, atrivim zurara bizir otivibar akaba, a bar da barasi. Ezi ki amizir bizir kam, atrivim a baregh, kamaghin a na isi kotiam datighti, ki fo, ni kotiamin aven nan akuraghan kogham."

¹⁴ Ezi Joap a ikaragha ghaze, "Marki, ki ni ko mikiman aghua." Egha Joap ghua afuzir 3pla inigha temer Apsalom guraghav itir kam bagha ghu. Ezi Apsalom angamira itima, Joap afuzibar an dighorim ginifi.

¹⁵ Ezi Apsalom aremeghasava amima, 10plan midorozir gumazir Joapin afuziba ko biziba ateriba, ivegha Apsalom in boroghin iza bar an kuam amighizi, an areme.

¹⁶ Apsalom aremegha givazima, Joap midorozim agivasa midorozir gumazir mam migia ghaze, ni sigham givitima, Devitin midorozir gumaziba oreghiva midorozim atakigh. Ezi Devitin adarazi sigham baregha Israelian agintizir arazim ategha uamategha ize.

¹⁷ Egha me ruarimin ghua Apsalom in kuam inigha mozir konir mam in anekunizi, a iraghu. Egha dagiar aviriba isa an mozim mikirav itima, dagiar pozir bar ekiam anagava oto. Ezi Israelia uamategha ara uan nguibaba vaghvagha dar ghue.

¹⁸ Apsalom fomira angamira itir dughiamin, a dagiar ruarir ekiar mam inigha Atrivimin Dan-

ganir Zarimîn uan ziamîn ababanim gamuava, anesara. Egha a kamaghîn miġei, “Ki otarir nan danganim iniamba puvati, eghti a Israelia damuti, me na ġinighniġham.” A bizir kam bagha uan ziam isa daġiar kam gati. Ezi datirighîn gumazamiziba uaghan daġiar kam dibora ghaze, “Apsalomîn Daġiam.”*

Me Apsalomîn ovevemîn gun Devit geghani

¹⁹ Apsalom aremegha ġivazima, Sadokîn otarim Ahimas kamaghîn Joap miġei, “Ia na ateghti ki atrivim baġh iveġh mangiva eghaghanir aghuir Ikiavira Itir God an apanibar gavgavim abirazimîn a geghanam.”

²⁰ Ezi Joap a miġia ghaze, “Puvati, ni datirikin atrivim baġh eghaghanir aghuim inigh mangan kogham. An otarim aremegha ġifa, kamaghîn amizi, ni dughiar iġharazitamîn mangiti der-gham.”

²¹ Dughiar kam, Itiopian gumazir mam iti, an atrivimîn ingangarir gumazim. Ezi Joap a miġia ghaze, “Ni mangiva, bizir ni ganizibar gun atrivim geghan.” Ezi a Joapîn damazimîn uan tevimning aġirigha, dikavigha Devit bagha ivemara zui.

²² Ezi Sadokîn otarim Ahimas ua Joap gaghora ghaze, “Bizir tizir na bativamiba, ki dagh niġnizir puvati. Ki kamaghsua, ni na ateghti ki uaghan Itiopian gumazir kamîn ġin mangiva atrivim geghanasa.”

---

* **18:18:** Akar kam, “datirighîn,” an en dughiar kam miġeir puvati. A dughiar gumazir aġinafarir kam osirizim miġei.

Ezi Joap kamaghin an azai, “Nan otarim, ni bizir tizim bagh mangasa? Ni mangi a mikemegh an bizir aghuitam inighan kogham.”

²³ Ezi Ahimas ghaze, “Bizir tizim na bativam, ki mangam.”

Ezi Joap ghaze, “Aria ni mangi.” Ezi Ahimas ivegha Jordanin Fanem moghin ghua, Itiopian gumazir kam gitagha faragha ghu.

²⁴ Dughiar kamın, Devit nguibar ekiamın aven itir divazimın tiar akam ko azenan itir divazimın tiar akamningin tizim gaperaghav iti. Nguibar ekiam geghuva an garir gumazir mam ghua, tiar akamın boroghın divazir gavgavim gisin tughav ikia garima, gumazir vamira ivegha izi.

²⁵ Ezi gumazir kam iza atrivimın diagha ghaze, “Gumazir mam ivemara izi.”

Ezi atrivim ghaze, “Gumazir vamira ivemar iziti, e suam mar gumazir eghaghanir aghuim inigha izim.” Ezi gumazim ivemara roghira izi.

²⁶ Ezi nguibar ekiam geghuva an garir gumazim ua gari, gumazir igharazir mam uaghan ivegha izi. Ezi a gumazir tiar akamın gara itimın diagha ghaze, “Ni gan gumazir igharazir mam uaghan ivemara izi.”

Ezi atrivim ghaze, “Gumazir igharazir mam uaghan eghaghanir aghuitam inigha izi.”

²⁷ Ezi eghuvir gumazim ua kamaghin migei, “Ki garima, faragha ivegha izir gumazim, mati Sadokin otarim Ahimas ivemari.”

Ezi atrivim ghaze, “A gumazir aghuim. A ti eghaghanir aghuitam sara izama.”

²⁸ Ezi Ahimas roghira iza kamaghin atrivimın diagha ghaze, “E deraghavira iti.”

Egha an atrivimın boroghın izava, nguazim girigha fuagha, uan guam nguazim mituagha ghaze, “Atrivim, ni nan ekiam, e Ikiavira Itir Godın ziam fam, a nın God. Gumazir ni batogha ni ko misoziba, a me isa en dafarim gatizi e me abini.”

²⁹ Ezi atrivim kamaghın Ahimasın azara, “Nan borim Apsalom deragha iti, o puvati?”

Ezi Ahimas kamaghın a ikaragha ghaze, “Atrivim, Joap dikavigha, ki nın ingangarir gumazim, ko nın Itiopian ingangarir gumazim amadir dughiamın, ki garima, gumazir avirim pamtemın diav arai. Ezi ki deravira fozir puvati, me bizir tizim gami.”

³⁰ Ezi atrivim a mığia ghaze, “Ni sıvagh mangi magh tugh.” Ezi a isıvagha ghua munagh tughav iti.

³¹ Ezi Itiopian gumazir kam iza kamaghın atrivim mıgei, “Atrivim, ni nan gumazir ekiam, ki eghaghanir aghuim ni danıngasa izi. Gumazir ni ko misoghava ni batoziba, datırighın dughiar kamın, Ikiavira Itir God nın akurazi, me uam arazir kuratamın ni damuan kogham.”

³² Ezi atrivim oregha kamaghın mıgei, “Nan borim Apsalom, a deraghavira iti o puvati?”

Ezi Itiopian gumazim kamaghın a ikaragha ghaze, “Atrivim, ki kamaghın ifonge, arazir datırighın gumazir igiar kam batozim, a gumazir nın apanim gamua ni ko misoziba bar me batıfigh.”

³³ Ezi atrivim akar kam baregha an navim bar a baseme, ezi a dikavigha nguibamın tiar akamın boroghın itir dipenimın ghurıar pın itimın ghua-nabogha azi. An aven ghugha kamaghın azia

migei, “O nan otarim Apsalom, nan otarim, nan otarim Apsalom. Ki nın danganım inıgha aremezi ti deraghai. O Apsalom, nan otarım, nan otarım!”

19

Joap akar gavgavım Devit ganıngı

¹ Ezi gumazir maba gın ghua kamaghın Joapın miğia ghaze, “Devit bar Apsalomın apangkuvıgha a bagha azia iti.”

² Dughiar kamın Devitin midorozir gumaziba kamaghın oraki, Devit uan otarım Apsalom bagh azia iti. Kamaghın amizi, me midorozim damu apaniba abınamin arazim bagha navir agorogem gamir puvati. Men naviba osemegha iti.

³ Egha midorozir gumaziba nımıra nımıra nguıbar ekiamın iza, mati midorozir gumaziba midorozimın aregha aghumsızim sara izi.

⁴ Dughiar kamın, atrivim uan guam avaragha pamtemın azia ghaze, “O Apsalom, nan otarım, noka. Apsalom, nan otarım, nan otarım!”

⁵ Ezi Joap atrivimın dipenimın ghugha kamaghın a migei, “Ni oragh. Ni datırıghın uan midorozir gumazibagh amizi, me bar aghumsıki. Dughiar kamra, gumazir kaba nın akura. Ezi ni uan amuıba ko borıba ko amuir dozıba, ia osımtızir tam inızir puvati.

⁶ Ezi gumazir ni gifongezıba, ni me gifongezir puvati. Ezi gumazir ni gifongezir puvatızıba ni me gifonge. Nın arazim bıghavıra kamaghın en akagha ghaze, nın ingangarır gumazir dapanıba ko midorozir gumazıba, me pura bızıba. Ezi ki fo,

Apsalom ti angamira itima e bar ariaghirezi, ni ti bar akongeghai.

7 “Ni oragh, ni dikavigh zuamira mangi midorozir gumaziba deravira me mikimiva, men navibar amighti da deraka. Ki Ikiavira Itir Godin ziamin guizbangira ni migei, ni kamaghin damighan koghti, datirighin dimangan me ni ateghti, ni bar osimtizer ekiam iniam. Eghti osimtizer kam osimtizer ni uan igiamra ikia iza datirighin tuzir osimtiziba, bar dagh afiragham.”

8 Joap mikemegha givazima, Devit dikavigha ghua nguibar ekiamin tiar akamin aperaghav iti. Ezi an midorozir gumaziba kamaghin oraki, atrivim nguibar ekiamin tiar akamin boroghin aperaghav iti. Kamaghin amizi, an midorozir gumaziba iza a ko iti. Ezi Israelian midorozir gumaziba arava vaghvaghera bar uan nguibabar ghue.

Judaba ua Jerusalem in ikiasa, Devit in azangisi

9 Israelian gumazamiziba bar, uari adoghodogha marazi ghaze, “Atrivim Devit en akurazima, Filistiaba ko apanir igharaziba e gasighasizir puvati. Egha a datirighin, Apsalom in atiatigha arav ghugha en kantri ataki.

10 E Apsalom amisevezi a en atrivimin otozi, me midorozimin aven a misoghezi an areme. E Devit inigh iziti a en atrivimin ikiam. E bizir tizim mizuamam?”

11 Gumazir maba Israelian migirigiar kam in gun Atrivim Devit geghani, kamaghin amizi, a ofa gamir gumazimning, Sadok ko Abiatar bagha akam amaga ghaze, “Ki kamaghin ifonge, ia

nan akam isi Judabar gumazir dapanibav mikim suam, ki kagh ikia Israelia migeir akaba baraki. Ia Judaba bizir tizim bagha Israelia ataghizi, me faraghavira nan azangsiha ghaze, ki ua uan dipenimin mangam?

¹² E bar aveghbuaba egha anabar vamirara, egha ia tizim bagha gumazir igharaziba ataghizi me ian faragh mangi, uam na inigh izasa?"

¹³ Egha Devit uaghan Amasa migia ghaze, "Ga anabar vamira. Ki ni amiseveghtima, ni Joapin danganim inigh, nan midorozir gumazibar gumazir dapanimin ikiam. Ki kamaghin damighan koghti God na misueghti ki aremegham."

¹⁴ Ezi Devitin akaba, Judan gumazamizibar nighnizibagh ekuizi, me nighnizir vamiram amigha kamaghin a bagha akam amadagha ghaze, "E ifonge, ni uan adarazi ko, ia bar uamategh Jerusalem inizi."

¹⁵ Kamaghin amizi, Devit uan adarazi ko ghua Jordanin Fanemin otifi. Ezi Judan gumazamiziba kamagsua, Devit izi Jordanin Fanem girighti, me a bativigh a ko Jordanin vongin izam. Egha me ghua Jordanin Fanemin boroghin, Gilgalin nguibar ekiamin a mizuai iti.

¹⁶ Ezi Geran otarim Simei, a Benjaminin anabamin mav, an nguibam Bahurim, a zuamira Judaba ko iza Atrivim Devit bativasa izaghiri.

¹⁷ Ezi Benjaminin anabamin 1,000plan gumaziba Simei ko Devit bagha ize. Ezi Siba, a Solin adarazir ingangarir gumazim, a 15plan otariba ko

20plan ingangarir gumaziba sara, zuamira ghua Jordanin Fanemin atrivim bato.

¹⁸ Me atrivimin adarazir akurvagha, me isa fanemin vongin me arisi.* Egha atrivim ifongezir biziba, me bar dagh ami.

Devit Simein apangkufi

¹⁹ Atrivim dipam girasava amima, Simei iza an damazimin irigha kamaghin a migei, “Ga uaning, nan gumazir ekiam, ni nan arazir kuraba gin amangasa ki ifonge. Ni Jerusalem ataghizir dughiamin, osimtizir ki amizim, ni a ginighnighan marki, ni nan arazir kurar kam bar a gin amadagh.

²⁰ Atrivim, ki fo, ki arazir kuram gami, kamaghin amizi ki notin amadaghan gumazir igharazibar faragha iza ni bato. Ki nin ingangarir gumazim.”

²¹ Ezi Seruian otarim Abisai kamaghin a migei, “Simei akar kuramin Ikiavira Itir God misevezir atrivim mikeme, kamaghin an aremeghti, deragham!”

²² Ezi Devit kamaghin Abisai uan avebam Joap ko aning migia ghaze, “Kar guan bizim puvati, gua Seruian otarimning. Gua tizim bagha nan apanim damuasa? Ki datirighin kamaghin fo, ki Israelia bar men atrivim. Ezi dughiar kamin, e Israelian gumazitam misueghti an aremeghan kogham. Bar puvatigham.”

²³ Egha atrivim akar dikirizim gamua pamtemin Simei migia ghaze, “Bar guizbangira, me ni misueghti, ni aremeghan kogham.”

---

* **19:18:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

Devit Mefiboset in apangkufi

24 Ezi Solin igiavotarim Mefiboset uaghan iza Devit bato. Dughiar Devit Jerusalem ataghizim in ikegha iza datirigh in, atrivim uamategha deragha izezim in, Mefiboset uan dagariba ko korotiaba ruezir puvati, egha a uaghan uan ghuamasizim gisezir puvati.

25 Mefiboset datirigh in Jerusalem ategha[†] iza atrivim bato. Ezi atrivim kamagh in an azara, “Mefiboset, ni manmagh in amigha na ko arav ghuzir puvati?”

26 Ezi Mefiboset kamagh in a ikaragha ghaze, “O atrivim, nan gumazir ekiam, ni fo, nan dagarimning ikufi. Dughiar ni Jerusalem ataghirazim in, ki uan ingangarir gumazim migia ghaze, ‘Ni na bagh donkin tam inigh iziti, ki a daperagh atrivim ko mangam.’ Ezi nan ingangarir gumazim na gifara.

27 Egha a ni bagha ghua akar ifavaribar ni migia nan ziam abira. Ezi atrivim, ni nan gumazir ekiam, ni mati Ikiavira Itir God in ensel. Ni bizir aghuir manam in na damusi ni a damu.

28 Ki fo, ni nan afeziam in adarazir gumazamiziba bar me misueghti me arighireghamin gavavim iti. Ezi puvati, ni nan apangkuvigha na ataghizi, ki zurara nin dipenim in aven itir dagher dakozim in api. Kamagh in amizi, ki ua bizir igharaz tam uabi daningisi nin azangan kogham.”

29 Ezi atrivim kamagh in migei, “Nin migirigiar kam mamaghira tugh, ki nighnigha gifa. Ni Siba

---

19:24: 2 Samuel 9:1-13; 16:1-4   † **19:25:** Hibrun akam deragha vezin kam in mingarim abighizir puvati.

ko gua Solin nguazim tuiragh uaning daning, an akuar tam inıtıma ni akuatam inigh.”

³⁰ Ezi Mefiboset kamaghın atrivim mıgei, “Ni Siba ateghti, a bar ada ini. Ki dagh niğhnızir puvati. Ki ni baghavıra niğhnızima, ni deraghavıra ikegha ua ize.”

³¹ Ezi Gileatin Distrighın gumazim Barsilai, a Rogelimın nguıbam ategha izaghıra atrivim ko Jordanın Fanem girigh vongın mangasa a ko iti.

³² Barsilai datırighın 80plan azenıba ikıa egha bar ghuri. A dagıar avırıba iti, ezi Devit uan adarazi ko Mahanaimın itir dughıamın, Barsilai dagheba ko bizir avırıbar Devit uan adarazi ko me ganıdi.

³³ Ezi atrivim kamaghın a mıgei, “Ni nan gın Jerusalemın izıti ki ni geghuv nın ganam.”

³⁴ Ezi Barsilai a ikaragha ghaze, “Nan gumazir ekıam, ki kiran oveghangın aremegham, ezi ki tızim bagh nın gın Jerusalemın mangam?”

³⁵ Ni oragh, ki 80plan azenıba iti, egha deragha bizir aghuıba ko kurabagh fozir puvati. Ki dagheba ko dipabar amıva deragh dar isıngtızıba baraghan kogham, manam derazi manam ikufi. Nan kuarimning uaghan ikufi, eghti gumazamızıba ıghıabar amuti, ki me onger ıghıaba baraghan kogham. Kamagh amızı, ki tızim bagh nın gın mangıva osımtızim ni danıngam? Ti puvatıgham.

³⁶ Atrivim, ni bizir tızim bagh arazir aghuir kamın na damuasa? Markı. Ki ni ko fanemın vongın tong sıvagh mangıgh, egh ki uamategham.

³⁷ Ga uaning, ni na ateghti ki uamategh uan nguıbamın mangıva, nguazir uan afezıam ko

amebamın kuamning afazi naghın aremeka. Ezi nan otarim Kimham iti, a ni ko mangam. A nın ingangarir gumazim. Eghti ni bizitam a bagh a damusi ni puram a damu.”

³⁸ Ezi atrivim kamaghın a ikaragha ghaze, “Kimham na ko mangam. Ezi ki bizir tizim a bagh a damusi ifongegh, ki puram a damuam. Egh ni bizir tizim damusi pura nan azaraghti, ki ni bagh puram a damuam.”

³⁹ Egha atrivim uan gumazamiziba ko, me bar Jordanın Fanem girigha vongın ghue. Egha atrivim deragh Barsilai damuasa God ko miği. Egha a Barsilain torezi, a uamategha uan nguibamın ghu.

⁴⁰ Atrivim vongın ghua Gilgalın nguibar ekiamın zuima, Kimham a ko zui. Ezi Judabar midorozir gumaziba ko Israelian marasi, me bar atrivim ko vongın zui.

Israelia ko Judaba uari adoghodosi

⁴¹ Devit Gilgalın nguibar ekiamın itima, Israelian gumaziba bar atrivim bagha iza, kamaghın a miği, “Gumazir ekiam, bizir tizim bagha en aveghbuaba Judaba, en modogha ni ko nın amuiba ko boriba ko nın midorozir gumaziba inigha Jordanın Fanem abiki?”

⁴² Judan gumaziba bar akar kam baregha kamaghın a ikaragha ghaze, “Atrivim en ikizimın mav, kamaghın amizi e arazir kam gami. Ezi ia tizim bagha e baseme? Atrivim e bagha daghetam givezezir puvati, egha bizitam bar e ganıngizir puvati.”

43 Ezi Israelian gumaziba kamaghin me ikaragha ghaze, “Gumazitam atrivimin otoghiva a bar moghira en kantrin atrivimin ikiam. Ezi kantrin kamın aven, e Israelia 10plan anababa iti, ezi ia Judaba anabar vamirara iti. Guizbangira, Devit ian anabamin oto, egha a bar en atrivimin iti, ezi e 10plan anababa, e ia gafira. Ezi ia tizim bagha en aghuagha e gasighasighasava ami? E uari uam atrivim inigh izamin nighnizimin mingarim.” Ezi puvati, Judaba bar gavgavigha pamtemin migia Israelia abini.

20

Seba atrivim abinasa

1 Dughiar kamın gumazir kurar mam iti, an ziam Seba. A Bikrin otarim, a Benjaminın anabamin gumazir mam. Egha Seba sigham givia dia ghaze, “Devit marki, e an anabamin gumazimiziba puvati. E Jesin otarimin adarazi puvati, e an gin mangan kogham. Aria, e Israelian gumazimiziba uamategh uan nguibabar mangam.”

2 Ezi Israelia akar kam baregħa, bar Devit ategħa Seba ko zui. Ezi Judan gumaziba Devitin gin ghua, Jordanın Fanem ategħa tuavimin ghua Jerusalemın otifi.

3 Me ghua Jerusalemın otivigha givagħa, Devit uan atrivir dipenimin aven ghughā, uan 10plan amuir dozir an atrivir dipenimin ganasa taghiziba, a me inigha dipenir igharazimin me arigha, men ganasa gumazir maba misefe. Egha marazi amisevezima, me dagħeba ko bizir igharaziba

sara me ganidi. Egha a fomira me gami moghin, a ua ghua me ko akuir puvati. Me zurara pura dipenimin iti, mati amizir odiariba.

⁴ Ezi atrivim gin kamaghin Amasa migei, “Ni mangi Judan gumazibar diagh me akufagh. Egh gurum mizaraghan o zuerimin ia bar izi na batogh. Egh ni uaghan me ko iki.”

⁵ Ezi Amasa men dimasa ghua, egha a zuamira men diazir puvati, ezi atrivim me izasa diborozir dughiam, a givazi me tighar izam.

⁶ Ezi atrivim kamaghin Abisai migei, “Apsalom osimtizir ekiam e ganingi, ezi datirighin Bikrin otarim Seba, osimtizir bar ekiam e daningam, eghti Seban osimtizim bar ekevegh Apsalomin osimtizim gafiragham. Kamaghin amizi, ni nan midorozir gumaziba inigh mangi an agiragh an suiragh. Puvatighti Seba uan adarazi ko mangi nguibar ekiar divazir gavgaviba itibar ikiti, e an suighan iburagham.”*

⁷ Ezi Abisai, ko Joapin midorozir gumaziba, ko atrivim geghuvir midorozir gumaziba, kar Keretia ko Peletian midorozir gumazir gavgaviba, me bar Jerusalem ategha, Bikrin otarim Seban agintighasa ghue.

⁸ Me ghua Gibeonin dagiar ekiamin otozi, Amasa iza me bato. Dughiar kamın, Joap midorozir korotiam arugha midorozir sabam inigha uan letiamin anemighiri. Midorozir sabar kam uan misevimin aven iti, ezi Joap Amasan boroghin zuir dughiamin midorozir sabam suiaghirigha nguazim giri.

---

* **20:6:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.

⁹ Ezi Joap kamaghin Amasa migei, “Aruer arizim aveghbuam, ni deraz, o?” Egha uan agharir guvimin an ghuamasizimin suiragha, an torasa.

¹⁰ Joap midorozir sabar mam uan agharir kiriamin an suira, ezi Amasa midorozir sabar kamın ganizir puvati. Joap Amasan navim birazima, an muriam suiaghirigha nguazim girizi, a maghiram areme. Ezi Joap uam a birazir puvati. Joap Amasa birazi an aremezi, a uan aveghbuam Abisai ko aning Bikrin otarim Seban agintighasa ghu.

¹¹ Ezi Joapın midorozir gumazir mam Amasan kuamin boroghın tughav ikia dia ghaze, “Gumazir Devit ko Joap gifongeziba, me Joapın gin mangi.”

¹² Ezi ghuzim bar Amasan kuam noghezi, an kuam tuavir torim girighav iti. Ezi midorozir gumaziba bar iza an kuamin ganigha ua zuir puvati. Ezi Joapın midorozir gumazir kam gari me zuir puvatizima, a an kuam gekuigha ghua tuavim ategha tuzir torimin anetigha inimin anevara.

¹³ Ezi Amasan kuam ua tuavimin itir puvatizima, midorozir gumaziba bar Joapın gin ghua Seba buri.

¹⁴ Ezi Seba ghua Israelian anababa bar men nguaziba abigha ghua, nguibar ekiam Abel Betmakan oto. Ezi Berin ikizimin gumaziba bar, a ko uari akuvagha a ko ghua nguibar ekiamin aven ghue.

¹⁵ Ezi Joapın midorozir gumaziba kamaghin oraki, Seba nguibar ekiamin aven itima, me iza nguibam ekiaru. Egha me misoghasa nguibar ekiamin divazimin boroghın nguazim pozim mikira ghuavanadi. Egha me divazim akarighti

a irasava, me temer ekiabar pamten ivivigha a ginivavira iti.

¹⁶ Ezi amizir nighnizir aghuim itim, nguibar ekiar kamin ikia kamaghin Joapin adarazir dia ghaze, “Oi, ia oragh! Ia Joap mikemeghti a izi. Ki akam an iti.”

¹⁷ Ezi Joap roghira izima, amizim an azara, “Ni Joapra?”

Ezi Joap ghaze, “Are, kar kirara.”

Ezi amizim a migia ghaze, “Ki nin ingangarir amizim, ki akar mam nin iti. Ki kamaghsua, ni bar deraghvira kuarim atigh na baragh.”

Ezi Joap ghaze, “A dera, ki nin akam baragham.”

¹⁸ Ezi amizim kamaghin Joap migei, “Me fomira ghaze, ni osimtizim ikiva, Abelin nguibar ekiamin mangi. Me Abelin zuima, a men osimtiziba akiri.

¹⁹ Ni oragh. En nguibar ekiam a Israelin kantrin aven nguibar ekiaba bar dar faraghavira iti. E tintinibar misozir puvatigha deravira api-gha, uan arazir aghuibar girara zui. Ezi ni datirighin nguibar ekiar kam gasighasighasa. Ni bizir tizim bagha, Ikiavira Itir God baghavira itir bizim gasighasighasava ami?”

²⁰ Ezi Joap kamaghin a ikaragha ghaze, “Bar puvati. Ki nguibar kam gasighasigha kuvarimasa puvati.

²¹ E gumazir vamira iniasa ize, an ziam Seba, a Bikrin otarim. A Efraimin anabar mighsiabar itir gumazim. Gumazir kam, an Atrivim Devit abinasa nighnizim gumazibagh anidi. E kamaghsua, ia Seba e danighti, e ian nguibar ekiam ategh mangam.”

Ezi amizim kamaghin Joap migei, “Bar guizbangira, e gumazir kam misueghti an aremeghti, e an dapanim fegh, divazimin vongin a kunighti, ia datirighiram an ganam.”

²² Kamaghin amizi, amizim nguibar ekiamin ghua uan nighnizir aghuim gumazamiziba bar me migei. Ezi me an nighnizimin gin ghua, Seban firim atugha an dapanim isa divazimin azenan, Joap bagh anakuni. Ezi Joap sigham givima an midorozir gumaziba nguibar ekiam ategha vagh-vagha uamategha uan nguibabar zui. Ezi Joap Atrivim Devit bagha uamategha Jerusalem in ghu.

Devitin ingangarir gumazir dapanibar ziaba

²³ Joap datirighin Israelian midorozir gumazibar dapanir bar faragha zuim. Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a midorozir gumazir atrivim geghuvibar gumazibar dapanim, kar Keretia ko Peletia.

²⁴ Ezi Adoniram, a gumazir atrivim uan ingangaribar amuasa inizibar gumazir dapanim. Ezi Ahilutin otarim Jehosafat, a gavmanin akinafariba osirir gumazir faragha zuim.

²⁵ Ezi Seva, an Atrivim Devit amir eghaghanibar akinafariba osirir gumazim. Ezi Abiatar ko Sadok aning ofa gamir gumazimning.

²⁶ Ezi Jairin adarazir gumazim Ira, a uaghan Devitin ofa gamir gumazir mam.

Devit ko Godin eghaghaniba

21

(Sapta 21--24)

Gibionia Atrivim Solin arazir kuraba ikara

¹ Devit atrivimın itir dughiamın, mıtiriari ekiam oto, ezi 3plan azenibar dagheba bar puvati. Ezi Devit bizir kamın mıngarım bagha Ikiavıra Itir Godın azai. Ezi Ikiavıra Itir God a miğia ghaze, “Bizir kamın mıngarım kamaghın ghu. Atrivim Sol Gibeonia misoghezi me ariaghire, ezi bizir kam bangın, osımtızim Solın ovavir boribar ikiavıra iti.”

² Kamaghın amizi, Devit Gibeonian diazi me ize.* Gibeonia Israelian gumazamiziba puvati, me Amoria. Amorian marazi ariaghire, ezi varazira ikiavıra iti. Bar fomıra Israelia akar gavgavım akırigha ghaze, me Gibeonia gasıghasıghan kogham. Ezi Atrivim Sol, a Israelia ko Judabara Israelin nguazir kamın ikiasa gavgafi. Kamaghın amizi, Sol Gibeonia agıvasa ingari.

³ Gibeonia datırighın iza Devit batozıma, a kamaghın me miğei, “Ki arazir kurar e ia gamızir kamın osımtızim anegıvasava ami. Eghti ia de-
ragh e damusi Ikiavıra Itir Godın azangıgh. Ki osımtızir kam akırsi ia bagh bizir tızim damuam?”

⁴ Ezi Gibeonia kamaghın Devit ikara, “Osımtızir kam, a e ko Sol uan ikızim ko iti, ezi ni gol ko silvaba e danighti, bizir kam gıvaghan kogham. E uaghan Israelian gumazitam misoghsi nin azaraghan kogham.”

Ezi Devit ghaze, “Ezi ki ia bagh bizir tızim damuasa ia ifonge?”

⁵ Ezi me kamaghın atrivimın akam ikaragha ghaze, “Sol bar e gasıghasıgh e agıvasa niğhnisi,

---

* 21:2: Ni Josua 9:3-15in gan.

eghti en gumazitam Israelin nguazimın ikian kogham.

⁶ E fo, Ikiavıra Itir God atrivimın ikiasa Sol amisefe. Solin nguibam Gibeá. Kamaghın amizi, e kamaghın nın azai, Ni Solin ikizimın gumazir 7plan e daningigh. Eghti e Ikiavıra Itir Godın damazimın me guighti, me arımighiregham.”

Ezi Devit me miǵia ghaze, “A dera, ki me isi ia daningam.”

⁷ Devit faragha Ikiavıra Itir Godın damazimın Solin otarım Jonatan bagha akar gavgavım akiri, egha a datirighın a giniri.† Kamaghın amizi, a Jonatanın otarım Mefiboset inizir puvati. Mefiboset a Solin igiavotarım, ezi an a isa Gibeonia ganingizir puvati.

⁸ Egha Devit Armoni ko Mefibosetın igharazım ini. Aning Sol ko Rispan otarımning, Rispa a Aian guivım, egha a Solın amuir dozir mam. Devit uaghan Solın guivım Merapın otarır 5pla ini. Merapın pam Adriel, Adriel a Barsilain otarım, a Meholan nguibamın gumazım, aning otarır kaba bate.

⁹ Devit gumazir kaba isa Gibeonia ganingizima, me me inigha miǵsiamın ghuavanabogha, Ikiavıra Itir Godın damazimın 7plan gumazir kaba guizi, me bar moghıra ariaghire. Bizir kam, a balin azeniba anima me baliba faraghavıra dar aghorasava amir dughiamın oto.

¹⁰ Ezi gumazir aremezir kabar pumuningın amebam Rispa, a azir inir ghurir maba inigha,

---

† **21:7:** Ni 1 Samuel 20:14-17 ko 2 Samuel 9:1-7in gan.   **21:8:** 1 Samuel 18:19

mighsiar kamın ghuavanabo. A inir kabar purir-penir muziarir mam dagiar mam gisin an ingari. Egha gumazir kabar kuaba iakinir mabar dar garavira ikia ghua amozim izir dughiam oto, ezi amozim arigha gumazir 7plan kabar aghariba rue. Rispa dimagariba ko aruebar gumazir kuar kaba deraghavira dar gara iti, puvatighti, kuaraziba ko asizir atiaba izi dar amegham.

¹¹ Ezi Devit gin Aian guivim Rispa amizir arazir kam baraki.

¹² Egha Devit Gileatin Distrighin ghua, Jabesin nguibar ekiamin gumazamiziba bagha ghua, Sol ko an otarim Jonatanin aghariba ini. Filistiaba fomira Gilboan mighsiamin Sol ko Jonatanin misuegha, aningin kuamning inigha ghua Bet-sanin nguibar ekiamin tuavir akabar aning agura. Ezi Jabesia gin ghua aningin kuamning okemegha aning inigha ghu.‡

¹³ Ezi Devit uan ingangarir gumazibav mikemezi, me Sol ko Jonatanin aghariba inigha ghue. Me uaghan gumazir 7plan Gibionia guizibar aghariba akufa.

¹⁴ Egha me Benjaminin anabamin nguazimin Selan nguibar ekiamin ghugha, Sol ko Jonatanin aghariba isa, Solin afeziam Kisin dagiar mozim gati. Atrivim mikemezi moghin me bizibagh ami. Ezi arazir kamın gin, me uan kantri deragh a damuasa God ko migeima, a men akaba barasi.

*Israelia Filistiabar gumazir bar dafaba ko misosi
(1 Eghaghaniba 20:4-8)*

‡ **21:12:** Ni 1 Samuel 31:8-13in gan.

¹⁵ Ezi mīdorozim uam Israelia ko Filistiabar tongin oto. Ezi Devit uan mīdorozir gumaziba ko ghuaghira Filistiaba ko misosi. Me uariv sogha ghua Devitin gavgaviba bar givazima, a ua misoghan ibura.

¹⁶ Ezi Filistian gumazir mam an ziam Isbibenop, a gumazir dafabar mam, a Devit misueghti, an aremeghasa migei. An afuzir igiar mizer rurarir me brasin ingarizim iti, ezi an osimtizimin dibobonim, 3pla ko akuamin kilogremin tu. Egha uaghan mīdorozir sabar igiar mam iti.

¹⁷ Ezi Seruian otarim Abisai, Devit bagha iza an akuragha Filistian kam misoghezima an areme. Ezi mīdorozir gumaziba akar gavgavim Devit migia ghaze, “E mangi misoghamin dughiamin ni e ko mangan kogham. Ni mati lamın angazan-garir Israelia e ganidim, ni lamın kam damighti, a mungeghan marki.”

¹⁸ Egha Israelia gin ua Filistiaba ko misosi. Dughiar kamın me Gopin nguibamin uariv sosi. Ezi Israelian mav, a Husan nguibamin gumazim, an ziam Sibekai, a Filistian gumazir dafar mam misoghezi an areme, an ziam Sap.

¹⁹ Dughiar igharazir mamın, Israelia ua Filistiaba ko Gopin nguibamin uariv sosi. Ezi Betlehemın gumazim Jareoregim, an otarim Elhanan, a Getin nguibar ekiamın gumazim, a Goliatin igharazim misoghezima an areme. Goliatin afuzir misiam bar ekevegga mati me iniba nuavir masinin tretbar suizir aghorir bar dafam.

²⁰ Ezi gin mīdorozir igharazir mam ua Getin

nguibar ekiamin oto. Gumazir bar dafabar ovavir borir mam uaghan iti, egha a gumazir ruarir dafam. Ezi an dafarimning vaghvagha 6plan dafarir puziba iti, ezi an dagarimning uaghan kamaghira 6plan dagarir puziba iti. Da bar moghira 24plan puziba.

²¹ Gumazir kam dibovir akabar Israelia migiav iti, Devitin aveghbuam Sama, an otarim Jonatan a misoghezi, an areme.

²² Filistian 4plan gumazir kaba, me gumazir bar dafar Getin nguibar ekiamin izezibar ovavir boriba. Devit uan midorozir gumaziba ko me misoghezi, me ariaghire.

22

*Devit Ikiavira Itir God bagha
ighiam bange
(Onger Akaba 18)*

¹ Dughiar kamin, Ikiavira Itir God, Devitin apanim Sol ko apanir igharaziba da uam a ini. Ezi a bizir kam ginighnigha Ikiavira Itir God bagha ighiar kam bange.

² Ighiar kamin migirigiaba kamakin:

Ikiavira Itir God, a nan divazir bar gavgavimin min iti.

A nan dagiar ki an aven uabi modimin min ikia,
nan akuragha nan apaniba da ua na ini.

Nan God, a dagiar ekiamin min iti,
ezi ki uan apanibar ara ghua an modi.

A nan oramin min ikia na avara,
ezi ki an uabi modi.

A nan akuragh deragh nan ganamin gavgavim iti,

- egha nan ðivazir bar gavgavimín mìn iti.
- ³ Nan God mati dagiar ekiam,
ezi kî an ghuava an uan apanibar modi.
A nan oramín mìn ikia na avara,
ezi kî an uabî modi.
A ua na isir gavgavim ikia
egha na geghufi.
Kî an deima, an nan akurazîma,
apaniba na gasighasighizir puvati.
A nan akuragh deragh nan ganamin gavgavim iti,
egha nan ðivazir bar gavgavimín mìn iti.
O Ikiavîra Itir God, nî nan Akurvazir Gumazim.
Kî an deima, a nan akurazîma, apaniba na
gasighasighizir puvati.
- ⁴ E Ikiavîra Itir Godín ziam feka!
Kî an deima, a nan akurazîma,
apaniba na gasighasighizir puvati.
- ⁵ Guizbangîra, kî atam areme.
Ovevem benir gavgavimín mìn na
ikiagharigha gîfa,
mati ongarim ðikava ðipîraghira, na avasava
ami.
- ⁶ Ovevem bar na inizi, kî Gumazamizir
Oveaghuezibar Nguibamín magîrasava
ami.
Mati me nan suighasa azuazim agurazî, a nan
suighasa iti.
- ⁷ Kî osîmtizir ekiamín ikia, egha pamten Ikiavîra
Itir Godín dei.
Kî uabín akurvaghasa uan Godín arai.

Ezi a uan Dipenimın ikia nan ararem baraz-
ima,
an an kuarir torim giraghu.

- ⁸ Kamaghın amizi, a nan apanibar atari.
Egha mikimkızim gamizi an otogha,
overiabagh inobaghnobasi.
- ⁹ Ikiavıra Itir God, miğharim an atinimın otivaghiri,
ezi avim an akamın otivaghira bizir aviribar isi.
Egha mızariaba ira tintinibar zui.
- ¹⁰ God overiam kuigha izaghiri,
ezi miğharir pıziba an dagarimningın apengan iti.
- ¹¹ A iza mati, a enselin bar gavgavim gaperazi, an a inigha izi.
Mati aminim avızimning ikia,
God inigha bar atamra izi.
- ¹² An aminirbirim gamizi an anevara.
Mati a purirpenimın aven modoghav iti,
amozimın miturir pıziba anevara.
- ¹³ A ghuariar pızibagh amizi, an angazangarim bar da avarazi,
onımarim ghuariar pızir kam abıgha azenim giri.
- ¹⁴ Ikiavıra Itir God uan Nguibamın ikia, tiarim akara pamten dagarvasi.
Godın Bar Pın Itim uan akam akara pamtem miğei.
- ¹⁵ An onımaribagh amizi, da mati an barir aviba an apanibagh asavamadi, ezi me tintinibar ara zui.

- 16 O Ikiavira Itir God, ni men atarir adarir kam,
 mati aminir ekiam nin atinimin otogha me
 giva me munamadi.
 Nin adarir kam ongarim gamizi, a bar misingi,
 ezi bizir nguazir mingarimin suiraziba, bar
 azenim gire.
- 17 Ikiavira Itir God pin ikia, uan agharim amadazi,
 a izaghira nan suiragha ua na gekui.
 An ongarir bar konimin uam na inigha
 azenim gati.
- 18 Dughiar kamın nan apaniba bar gavgavigha na
 abinasava ami.
 Ezi Ikiavira Itir God, men dafariba da ua na
 ini.
- 19 Ki dughiar kuramin itima, nan apaniba iza na
 ko misosi.
 Ezi Ikiavira Itir God, na geghuva nan gari.
- 20 A deravira nan gara nan akurazi, ki dan-
 ganir aghuimin ikia deravira iti.
 A bar guizbangira na gifonge, egha kamaghin
 a ua na ini.
- 21 Ki arazir aghuimin gin zui.
 Ezi bizir kam bagha, Ikiavira Itir God bizir bar
 aghuir aviribar na gami.
 Ki Godin damazimin zue,
 ezi a ivezir aghuim isa na ganidi.
- 22 Ikiavira Itir God, a nan God.
 Ki akirim ragha a gasarazir puvati.
 Ki guizbangira an Akar Gavgavibar gin zui.
- 23 Ki zurara bizir God damuasa e mikemezibagh
 nighnisi.
 Egha ki an arazir a ifongeziba batoghezir pu-
 vati.

- 24 A fo, ki an damazimın osımtızıba puvati.
 Ki guizbangıra arazir kurabar uabıra uabi
 geghuva ua bagha gari.
- 25 Ki İkiavıra İtir Godın damazimın zuegha iti.
 Kamaghın amızı a nan arazir aghuir kamın
 ganıgha,
 a ikaragha arazir aghuimın na gami.
- 26 İkiavıra İtir God, gumazir ni ataghırazir pu-
 vatızim,
 ni uaghan an ataghırazir puvati.
 Gumazir nın damazimın derazim,
 ni uaghan arazir aghuim an akakasi.
- 27 Gumazir nın damazimın zuezir arazıbagh
 amim,
 ni uaghan uan arazir zuezıba an akakasi.
 Eghtı gumazir arazir kuramın gın zuim,
 ni uaghan arazir kuramın a ikarvasi.
- 28 Gumamazir uari abırıba, ni men akurvasi.
 Gumamazir uari pırafıba, ni me abırı.
- 29 O İkiavıra İtir God, ni angazangarım na ganıdı.
 Egha mıtarmem na dama a batosi.
- 30 Nın gavgavımın, ki uan apanıbav sogham.
 Ki uan Godın akurvazımın, apanıbar dıvazım
 ikiavkınıgh me abıragham.
- 31 Godra, an arazıba da bar guizbangıra egha bar
 aghungi.
 A bizıtam damusi akam akırıgh, egh an a
 damuam.
 An oramın mın iti,

eghti gumazitam a bagh izi an aven modogh
nighnizir gavgavim an iki, deraghvira
ikiam.

- 32 Ikiavira Itir God, a bar uabira guizbangira God.
A bar uabira dagiar ekiamin min ikia e apasa.
- 33 Godra nan daroribar na akumakui,
egha gavgavim na ganiga deragha nan
garima, ki zui.
- 34 A nan suemning gamizi, ki asizir atiabar min,
mighsiabar pin mar deraviram arui.
- 35 A midorozir arazibar nan sure gamizi,
nan agharimning barir pir me ainin in-
garizim,
gekuamin gavgavim iti.
- 36 O God, ni uan oram na ganingizima, ki an
girakirangin modozi, ni nan apanibar da-
faribar ua na ini.
Ni uan gavgavimin nan akura.
Ni nan dimdiam baregha nan akurazi, ki gu-
mazamizibar damazimin ziar ekiam iti.*
- 37 Ni bar tuavir aghuim na ganingizi, ki an ghua,
apighsigha irizir puvati.
- 38 Ki uan apanibar agintighavira ikia ghua,
men suiragha me gasighasigha bar me agifa.
- 39 Ki me gazezi, me kuabara ira,
nan dagarimningin apengara ira ua
dikavasava amuava avenge.
- 40 Nirara, midorozim damuasa gavgavim na
ganingi,

---

* **22:36:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.

- ezi ki me misogha me abinizi, me nan dgarimningin apengan iti.
- 41 Ni nan apanibagh amizi,
me akiribagh ighegha, na gasegha uam are.
Gumazir na gifongezir puvatiziba, ki bar me gasighasiki.
- 42 Gumazir kaba, uarir akurvaghasa diava arai,
ezi men akurvaghamin gumaziba puvati.
Me Ikiavira Itir Godin diava arai, ezi a men dimdiaba barazir puvati.
- 43 Ki bar me gasighasighizi,
me mati aminim nguazir minemeniam giver-
agha ghu.
Ki me dikabira me abini,
mati ki tuavimin
nguazir beghneaziba dika zui.
- 44 Ni gumazir na gasighasizibar dafarimin uam
nan akura.
Ni na gamizi, ki Kantrin Igharazibar Gumaza-
mizibar dapanimin oto.
Gumazamizir ki fozir puvatiziba, ni men
kantriba na ganingizi, ki dagh ativagha men
gari.
- 45 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin
na baregha zuamira iza,
nan guamin uan teviba apira nan akam
barasi.
- 46 Men gavgaviba bar givazi, me nirizim ko agoro-
gem sara na bagha izi.
- 47 Ikiavira Itir God, a zurara ikia mamaghira iti.
A dagiar ekiamin min na modozi ki an
apazangin itima a na geghufi,

kamaghin amizi, ki ziar ekiam a daningam.

God nan akurvazimin ikia ua na inizi,
kamaghin, ki an ziam fam.

48 Nan apaniba na gamizir arazir kuraba, Godra ua da ikarvasi.

A Kantrin Igharazibar Gumamaziziba isa nan apengan me ati.

49 A nan apaniba da ua na ini.

Bar guizbangira, Ikiavira Itir God,

ni nan apanibar damazibar ziar ekiam na ganingi.

Ni nan akurazi, midorozir gumaziba na misoghezi ki aremezir puvati.

50 Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God,

ki Kantrin Igharazibar Gumamazizibar tongin iki nin ziam fi, onger akar nin ziam feba bangam.

51 Ki Devit, Ikiavira Itir God atrivimin ikiasa na ginabagha na misefe.

A nan akurvazima, ki uan apanibav sogha me abiri.

A zurara nan apanguva mamaghira iti.

A nan gin otivamin ovavir boriba, a kamaghira me damu mangivira ikiam.

23

Devitin akar abuananaba

¹ Kar Devitin akar abuananaba:

Ki Jesin otarim Devit, kar ki migeir migirigiaba.

Ki gumazir, Jekopin God atrivimin ikiasa na misevezim.
 God gumazamizibar damazimin ziar ekiam na ganingi.

Ezi ki ighiar aghuir aviriba osirigha Israelia ganingi, ezi me bar dagh ifuegha da bange.

² Ikiavira Itir Godin Duam ia mikimasa, akaba isa nan akam gati.

Guizbangira, God uabi uan akaba isa na ganingizi, ki dar gun ia migei.

³ Israelia en God, a mati dagiar ekiar e modim, a kamaghin na migei,

“Atrivim Godin apengan ikiva, guizin araziba ko Godin atiatim sara gumazamizibagh eghuv men gan.

⁴ A kamaghin amua mati, aruem mizaraghara ghuariaba puvatizir overiamin anaga isira, mati amozir avirim grazibagh izezima, aruemin angazangarim dagh isirazi da taghtasi.”*

⁵ God na ko akar dikirizir gavgavir mam akira ghaze,

A nan ikizim damighti me iki gavgavigham, eghti a na ko dikirizir akar kam otevkinburghan kogham.

Eghti akar dikirizir gavgavir kam, a zurara kamaghira ikiam.

Bizir ki ifongeziba, God nan akuraghti da deraghviram otivam.

---

* **23:4:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.

- ⁶ Gumazir arazir kurabagh amiba, me mati benir dikonir ataghatariba, gumaziba da makuri. Eghti gumazamiziba uan dafaribar dar suighan kogham.
- ⁷ Gumazitam benir dikonir kaba batueghsi, an ainin otevitam o afuziv siatamin da itir danganimra da akuvagh dar apongti, da isi bar gifagh.

*Midorozir gumazir gavgavir
ziaba itibar ziaba
(1 Eghaghaniba 11:10-47)*

⁸ Devitin midorozir gumazir gavgavibar ziabar kara. Men faraghavira itim, Josep Basebet, a Takemonin adarazir gumazim. A 3plan midorozir gumazir gavgavir kabar mav, egha a men faragha zui. A dughiar mamın afuzimın suiragha† 800plan apaniba ko misogha bar me misoghezi, me ariaghire.

⁹ Ezi Dodon otarim Eleasar, a midorozir gumazir ziar ekiaba itir 3plan kabar namba 2in gumazim. A Ahohin adarazir gumazim. Dughiar mamın an Atrivim Devit ko Pasdaminın nguibamin itima, Filistiaba misoghasa uari akufi. Ezi Filistiaba izir dughiamın, Israelia men atiatigha ua uari amikirivegha are. Danganir kamın balin azenir mam iti.

¹⁰ Ezi Eleasar uabira tugha gavgavigha, Filistiabav sozi me ariaghiri. Ezi an aghariba a girima, a midorozir sabamin suirazi an an ikia gavgavigha mamaghira iti. Ezi Ikiavira Itir God dughiar kamın

---

† **23:8:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati.

bar Filistiaba agifa. Ezi Israelian midorozir gumaziba uamategha iza gari Eleasar uabira iti, ezi Filistian midorozir gumazibar kuabar, korotiaba suamin ingangarimra iti.

¹¹ An girara itim, Agin otarim Sama, a Hararin nguibamin gumazim. A namba 3in midorozir gumazir ziam itim. Dughiar mamın Filistiaba iza Lehın nguibamin iza, nguezir azenir ekiamın boroghın uari akufa. Ezi Israelian midorozir gumazir igharazir maba men ganigha are.

¹² Ezi Sama atiatir puvatigha tugha gavgavigha, nguezir azenir kam geghuva, a bagha Filistiabav soghezi me ariaghire. Dughiar kamın Ikiavira Itir God bar Filistiaba abini.

¹³ Devitın midorozir gumazir dapanibar tongın, marazi men faragha zui. Gumazamiziba ziar kam me gati, Devitın Midorozir Gumazir Gavgavir 30pla. Dughiar mamın, azenir igiabar dagheba asir dughiam izima, Devitın Midorozir Gumazir Gavgavir 30plan tongın, gumazir 3pla dikavigha, Devit bagha ghua Adulamın dagiar torimın‡ a bato. Ezi Filistiaba uaghan dughiar kamran iza Refaimın danganir zarimın uari bagha averpenibar ingarigha iti.

¹⁴ Ezi dughiar kamın, Devit uan mogomer danganir gavgavimın iti, ezi Filistiabar midorozir gumaziba Betlehemın nguibam inigha gifa.

¹⁵ Ezi Devit kuarim an pirima, a pamtem nighnigha ghaze, “Maia, tina mangi na bagh Betlehemın nguibamin divazir tiar akamin boroghın itir mozir dipam, an tam, tuigh izi na danigham!”

‡ **23:13:** Ni 1 Samuel 22:1in gan.

16 Ezi mīdorozir gumazir gavgavir 3plan kaba, me kamaghin oregha ghua, Filistiaba itir danganimin me ko misogha me abigha ghu. Egha Betlehemin nguibam avinizir divazimin itiar akamin boroghin ghua dipam tuigha Devit bagha a inigha uamategha ize. Ezi Devit dipar kam amezir puvati, a dipam ofan min a isa Ikiavira Itir God ganiga, nguzimin a inge.

17 Egha Devit kamaghin migei, “O Ikiavira Itir God, gumazir dipar kam tuasa ghueziba me bar atam ariaghiregha ua ize. Ki dipar kam ami mati, ki men ghuzim api. Kamaghin amizi, ki anemeghan kogham.” Egha Devit dipam amezir puvati.

Kar bizir mam mīdorozir gumazir 3plan kaba a gami.

18 Ezi Abisai 30plan mīdorozir gumazir gavgavir ibar faragha zuir gumazim. § An aveghbuam Joap, ezi aningin amebam Seruia. Dughiar mamın Abisai uan afuzim inigha 300plan apanibav soghezi me bar ariaghire. Kamaghin, a uaghan mīdorozir gumazir gavgavir 3plan kaba ko ziar ekiam iti.

19 Egha a 3plan mīdorozir gumazir gavgavir kabagh itagha ziar ekiam ikia, egha men gumazir dapanimin oto. Egha a uabi 3plan mīdorozir gumazir kaba ko magh ghuzir puvati.

20 Ezi Jehoiadan otarim Benaia, a Kapselin nguibamin gumazim, a uaghan mīdorozir gumazir gavgavir mam. Egha mīdorozir avirir mabagh amua apaniba abini. Dughiar mamın, Benaia Moapın kantrin gumazim, Ariel, an

---

§ 23:18: Gumazir maba ghaze, namban kam a 30 puvati. Me ghaze, a ti 3plan gumazibav gei.

otarir pumuning misoghezi aning areme. Ezi gin dughiar orangtuzimın, aisin ofiziba irima, a mozir mam giraghugha laionın mam misoghezima an areme.

²¹ Egha dughiar igharazir mamın, a Isipian gumazir ganganir aghuir mamın misoghezima an areme. Gumazir kam afuzimın suiraghav iti, ezi Benaia ter ararir osımtızir mam inigha an boroghın ghugha an a misuegha, an dafarimın an afuzim amikegha afuzir kamın a birazı, an areme.

²² Jehoiadan otarim Benaia, amizir bizir ekiar kabanang a pırafazi, a uaghan midorozir gumazir gavgavir 3plan kaba ko ziar ekiam iti.

²³ An ziar ekiam, 30plan midorozir gumazir gavgavir kabagh afira, egha midorozir gumazir 3plan ziar ekiaba itir kaba ko magh ghuzir puvati. Ezi Devit uabi geghuv uabın ganamın gumazibar dapanimın aneti.

²⁴⁻³⁹ Kar 30plan midorozir gumazir gavgavibar ziaba:

Asahel, a Joapın dozim,
 Betlehemın nguibamın gumazim Elhanan, a
 Dodon otarim,
 Sama, a Harotın nguibamın gumazim,
 Elika, a Harotın nguibamın gumazim,
 Heles, a Peletian nguibar ekiamın gumazim,
 Ira, a Ikesın otarim, a Tekoan nguibar ekiamın
 gumazim,
 Abieser, a Anatotın nguibar ekiamın gumazim,
 Mebunai, a Husan nguibamın gumazim,
 Salmon, a Ahohin adarazir gumazim,
 Maharai, a Netofan nguibar ekiamın gumazim,

Banan otarim Helep, a Netofan nguibar ekiamin gumazim,
 Itai a Ribain otarim, a Gibeon nguibar ekiamin Benjaminin anabamin gumazim,
 Benaia, a Piratonin nguibar ekiamin gumazim,
 Hidai a Gasin Mighsiamin boroghin itir danganir zarimin gumazim,
 Abialbon a Araban nguibar ekiamin gumazim,
 Asmavet, a Bahurimin nguibamin gumazim,
 Eliaba, a Salbonin nguibar ekiamin gumazim,
 Jasen, a Gunin nguibamin gumazim,
 Saman otarim Jonatan, a Hararin nguibamin gumazim,
 Ahiam, a Sararin otarim, a Hararin nguibamin gumazim,
 Ahasbain otarim Elifelet, a kantri Makan gumazim,
 Ahitofelin otarim Eliam, a Gilon nguibamin gumazim,
 Hesro, a Karmelin nguibar ekiamin gumazim,
 Parai a Arapin nguibamin gumazim,
 Natanin otarim Igal, a Soban nguibar ekiamin gumazim,
 Bani, a Gatın anabamin gumazim,
 Selek, a kantri Amonian gumazim,
 Naharai a Berotin nguibar ekiamin gumazim, a Seruian otarim Joapin midorozir afuziba ko bizir igharaziba sara aterir gumazim,
 Ira, a Itran ikizimin gumazim,
 Garep, a Itran ikizimin gumazim,
 Uria, a Hitian gumazim.

Midorozir gumazir kabar dibobonim 37in tu.

24

Devit gumazamiziba medi (1 Eghaghaniba 21:1-27)

¹ Dughiar mamın, Ikiavıra Itir God ua Israelian atara, osımtızim me daningasa nıghnızim Devit ganıngi. Egha a Devit mıgia ghaze, “Nı mangı Israelia ko Judabar gumazamiziba mengegh.”

² Ezi Atrivim Devit kamaghın mıdorozir gumazıbar dapanim Joap mıgei, “Nı mıdorozir gumazıbar gumazir dapanıba inıgh, ia mangı Israelian gumazamiziba bar me mengegh. Ia Israelian anababa bar dar mangı, notın amadaghan Danın nguıbar ekiam ikegh, mangı sautın amadaghan Berseban nguıbar ekiamın otogh, nı gumazamizıba bar me mengegh. Kı e uan gumazamizıbar dıbobonim gıfoghasa.”

³ Ezi Joap kamaghın atrivim ikaragha ghaze, “Atrivim, nan gumazir ekiam, kı kamagh ifonge, Ikiavıra Itir God, a nın God, a gumazamizıbar dıbobonim damıghtı a bar ghuavanabogh, egh bar avırasemegham. Kı ghaze, bizir kam tı, dughiar nı ikiavıra itımın otoghtı, nı uabı uan damazımın an ganam. Ezi atrivim, nan gumazir ekiam, ga uanıng, gumazamizıba mengamin ingangarım, kar en ingangarım puvatı. Ezi nı tızimsua arazir

kurar kam damuasava ami?”*

⁴ Ezi atrivim kamaghsua gavgavigha ghaze, Joap uan midorozir gumazir dapaniba ko me an akamin gin mangam. Kamaghin amizi, me atrivim ategha ghua Israelian gumazamiziba mengasa ghue.

⁵ Me Jordanin Fanem giregha vongin ghuegha, Aroerin nguibar ekiamin boroghin sautin amadaghan ghue. Nguibar kam Gatin anabamin nguazimin danganir zarimin tizimin iti. Egha me nguibar kamin sautin amadaghan averpenibagh ami. Egha gin me Aroer ategha notin amadaghan ghua Jaserin nguibar ekiamin oto.

⁶ Me gin ua Jaser ategha ghua Gileatin Distrighin otifi. Egha ghua Tatimhotsin danganimin ghue. Me ua danganir kam ategha ghua Danin anabamin nguazimin itir nguibam Janin otogha, vongin

---

* **24:3:** E fozir puvati, Ikiavira Itir God manmaghsua dughiar kamin Israelian atari. (Ni ves 1in gan.) Egha uaghan, akinafarir kam deragha e migeir puvati, gumaziba medir arazir kam, manmaghsua Godin damazimin “Arazir kuram.” Gumazir maba ghaze, God uabira gumazamizibar dibobonim gifogh. Kamaghin Joap ghaze, “Gumazamiziba mengamin ingangarim, kar en ingangarim puvati.” Ezi guizbangira, God dughiar mabar gumazamiziba mengasa Israelia migei. Egha God men ziaba iniasa me migei, a uaghan dagiaba a daningasa mikeme, eghti arimariar ekiam me inighan kogham. (Ni Ua Me Ini 30:11-12in gan.) Nighnizir igharazim kamakin. Devit kamaghin ifonge, a uan midorozir gumazibar amighti me bar avirasemegham, kamaghin amizi a gumaziba menge. (Ni ves 9in gan.) Guizbangira, bar fomira Ikiavira Itir God Israelia migia ghaze, A uabi midorozimin men akuragham, egh me kamaghin nighnighan kogham, Men midorozir gumazir avirim me damuti me apanibagh afiragham. (Ni Gumazir Dapaniba 7:2-7in gan.) Bizir kam bangin, arazir Devit amizir kam derazir puvati.

ghua aruem uaghiri naghin Saidonin nguibar ekiamin oto.

⁷ Egha me uamategha sautin amadaghan iza, Tairin nguibar ekiamin otifi, nguibar ekiar kam a divazir gavgavim iti. Egha gin me dikavigha Tair ategha ghua, Hivia ko Kenanian nguibar eki-aba bar dagh arui. Egha me abuan ghua Judan sautin amadaghan otogha, ghua Berseban nguibar ekiamin otogha ghua Negevin nguazimin otifi.

⁸ Egha me uan kantrin nguibaba bar dagh aruigha givagha uamategha Jerusalem in ghu. Men darorir kam in ruarim, a 9plan iakiniba ko 20plan dughiabar ghu.

⁹ Me ghua otivigha givagha, Joap ghua kamaghin me uan darorim in gun atrivim geghari, “Israelia me 800,000 in gumaziba iti, ezi me midorozir gumazibar ingangarim damuam. Ezi Judan gumazibar dibobonim a 500,000 in tu.”

¹⁰ Devit bar me mengegha givagha, gin an amizir arazir kam bagha navim osemegha kamaghin Ikiavira Itir God ko migei, “Ki bar onganigha midorozir gumaziba menge. Ki arazir kurar kam in osimtizir bar ekiam gami. O Ikiavira Itir God, ga uaning, ki amizir arazir kurar kam, ni a gin amadagh.”

¹¹⁻¹² Ezi dughiar kamra, Ikiavira Itir God, kamaghin Devitin akaba inigha izir gumazim Gat, a Devitin gin otivamin bizibar garir gumazim, a migia ghaze, “Ni mangi Devit mikemegh, ‘Ki Ikiavira God, ki guizbangira migei, ki 3plan tu-

aviba ni ganidi. Eghti ni dar tam ginabaghti, ki anarira gin mangiva, a isi ni daningam.’”

Amimzaraghan mizaraghara Devit osegha dikavigha givazi,

¹³ Gat Devit bagha ghua kamaghin Ikiavira Itir Godin akamin gun a mikeme. Egha kamaghin an azai, “Ni 7plan azenibar mitiriar ekiam nin kantrin otivasa ifonge? O, apaniba izi ia misoghian agintighti, ia ari mangi danganir igharazibar 3plan iakinibar ikiam? O, arimariar kuratam nin kantrin gumazamiziba 3plan aruebar me bativam? Ni bar deraghvira nighnigh uan ifongiamin na mikemeghti, ki uamategh mangi na amadazir Godin mikimam.”

¹⁴ Ezi Devit bar atiatigha kamaghin Gat migei, “Ni na migeir akar kam, osimtizir ekiam na ganidi. Ki fo, Ikiavira Itir God a zurara apangkuvir God. Kamaghin, a bizir manam damusi a damu. Ki kamaghin aghua, gumazamiziba e gasighasigham.”

¹⁵ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God Israelia bagha arimariar kuram amadazi, arimariam mizarazir kamram otogha ghua a diborozir dughiamin tu. Ezi notin amadaghan Danin nguibar ekiamin ikegha ghua sautin amadaghan Berseban nguibar ekiamin, 70,000plan gumazamiziba ariaghire.

¹⁶ Ezi dughiar kamin, enselin gumazamizibagh asighasighamim, a Jerusalemiz eggha givagha, me gasighasighsava ami. Ezi Ikiavira Itir God, osimtizir kurar kam gumazamizibar aningan men apangkuvigha, uan nighnizim giragha enselin

kamın miġia ghaze, “Marki. Me atakigh.” Dughiar kamın Ikiavira Itir Godın ensel danganir me witın ovizibar iniba kua dar dagheba isimın boroghın iti. Ezi danganir kam, a Araunan nguazim, a Jebusian adarazir gumazim.

17 Ezi Devit enselin kamın ganigha kamaghın Ikiavira Itir God miġei, “Kırara ki arazir kuram gami, egha osımtızir ekiam iti. Ezi gumazamizir kaba, me sipsipın mırara iti, mevzika, me osımtızir manam gami? Bar puvatı. Ki uan ikızim ko erara, ni e gasighasigh.”

18 Ezi dughiar kamra Godın akam inigha izir gumazim Gat ghua kamaghın Devit miġei, “Ni Jebusian gumazim Araunan danganir me witın ovizibar iniba kua, dar dagheba isimın mavanang, egh Ikiavira Itir God bagh ofa gamir dakozir tamın ingarigh.”

19 Ezi Gat Devit mikemezi moghın, Devit, Ikiavira Itir Godın Akar Gavgavımın ġın ghua me witın dagheba isir danganir kamın oto.

20 Ezi Arauna ingarir danganimın ikia vın garima, atrivim uan ingangarir gumazir dapaniba ko a bagha izi. Kamaghın amizi, a ziar ekiam atrivim danıngasa an boroghın ghua nguazim ġirıgha fuagha, uan guam nguazim mitua.

21 Egha kamaghın miġei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, ki nın ingangarir gumazim, ki manmaghın amizi ni nan ganasa izi?”

Ezi Devit kamaghın a ikaragha ghaze, “Ki danganir ni datırighın witın iniba kua, dar dagheba isir kam, ki a givezasa izi. Ki an Ikiavira Itir God

bagh ofabar amuamin dakozimın ingaram. Eghti arımarıar kurar kam gumazamiziba ategham.”

²² Ezi Arauna kamaghın Devit mıgei, “Atrivim, nan gumazir ekiam, marki. Ni nan nguazir kam givezan ki aghua, ni puram a iniam. Egh uaghan bizir tizir ni ofa damuasa ifongeziba, sara iniam. Ni bulmakaun kaba inigh ofan bar isia mıghıribar amuasa, ki bulmakaun kaba ni ganıdi. Ni uaghan, avim arıghsı ter ararir wıtın iniba mısevıba ko, temer ruarir ki bulmakaun-ıngın tuemning gatızim, aning uaning inıgha ingangarım gamım, ni ofaba tusı a inıgh.

²³ Atrivim, ki bizir kaba bar da isa ni ganıdi.”

Egha Arauna ua kamaghın mıgei, “Ki kamagh-sua, ni Ikiavıra Itir God bagh damuamin ofaba, a dagh ifuegham.”

²⁴ Ezi atrivim kamaghın a ikaragha ghaze, “Bar puvatı. Ki Ikiavıra Itir God bagh ofa damusı, pura gumazir ıgharazımın bizitam, o uan bizir ki ivezezir puvatızitam inıgh ızı, a bagh ofan bar isia mıghırızım damıghan kogham. Kamaghın amızı, ki uan dagıaba isı nın bizir kabagħ ivezam.” Egha Devit nguazir otevir kam ko bulmakauba giveza, 50plan silvan dagıaba isa Arauna ganıngı.

²⁵ Egha Devit danganır kamın Ikiavıra Itir God bagħa ofa gamır dakozımın ingarıgha, ofan bar isia mıghırıba ko ofan God ko navır vamıran ikiamıbagħ amı. Egha Devit nguazımın itir gumazamizıba bagħa Ikiavıra Itir Godın azai. Ezi Ikiavıra Itir God an azangsızıba baraki. Egha God arımarıar kam İsraelın anegıfa.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea